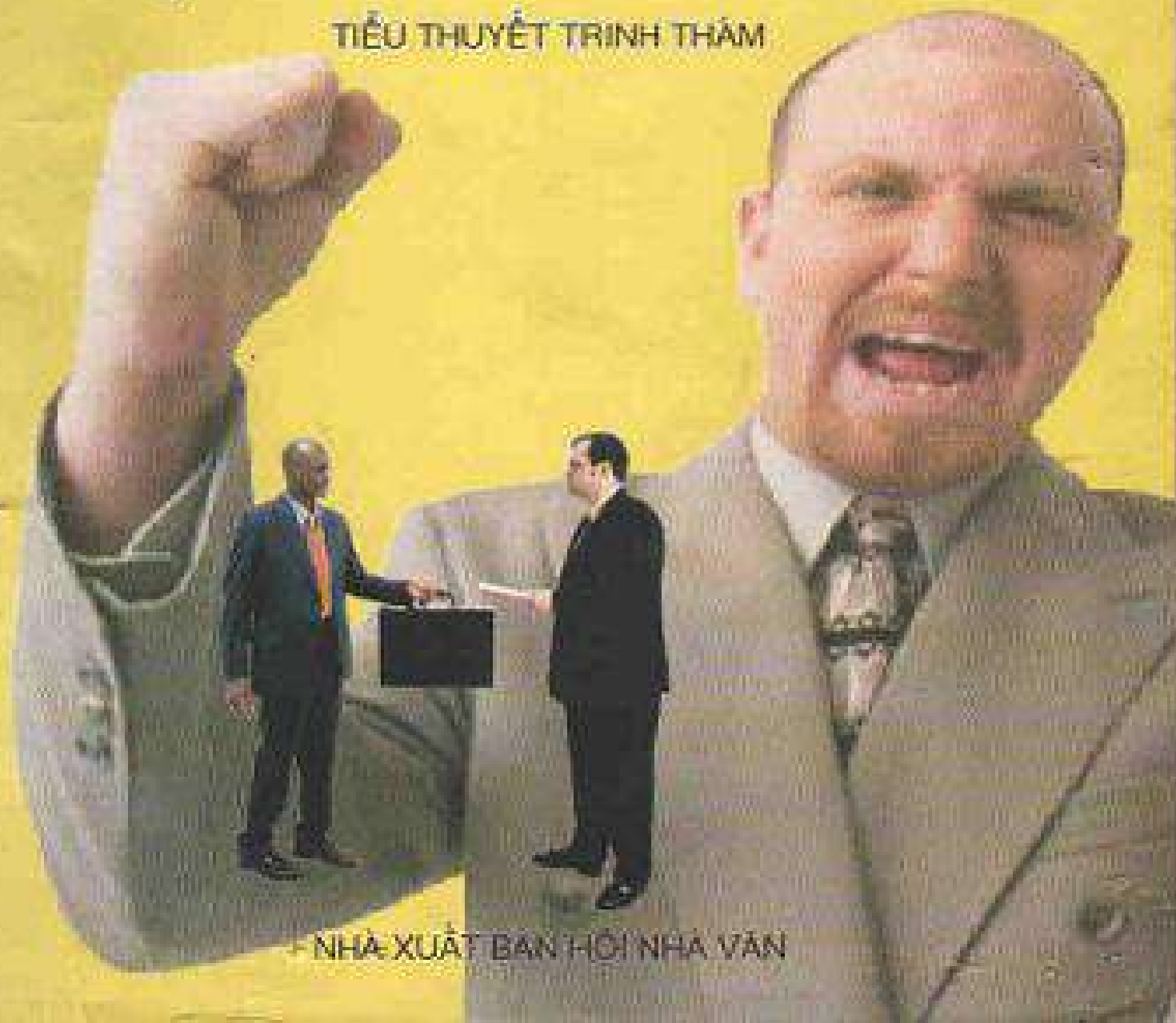

AGATHA CHRISTIE

Một nắm lúa mạch

TIỂU THUYẾT TRÌNH THÂM

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Một Năm Lúa Mạch

Agatha Christie

Chào mừng các bạn đón đọc đầu sách từ dự án sách cho thiết bị di động

Nguồn: <http://vnthuquan.net>

Phát hành: Nguyễn Kim Vỹ.

Mục lục

[Lời Mở Đầu](#)

[Chương 1](#)

[Chương 2](#)

[Chương III](#)

[Chương IV](#)

[Chương V](#)

[Chương VI](#)

[Chương VII](#)

[Chương VIII](#)

[Chương IX](#)

[Chương X](#)

[Chương XI](#)

[Chương XII](#)

[Chương XIII](#)

[Chương XIV](#)

[Chương XV](#)

[Chương XVI](#)

[Chương XVII](#)

[Chương XVIII](#)

[Chương XIX](#)

[Chương XX](#)

[Chương XXI](#)

[Chương XXII](#)

[Chương XXIII](#)

[Chương XXIV](#)

[Chương XXV](#)

[Chương XXVI](#)

Chương XXVII

Chương XXVIII

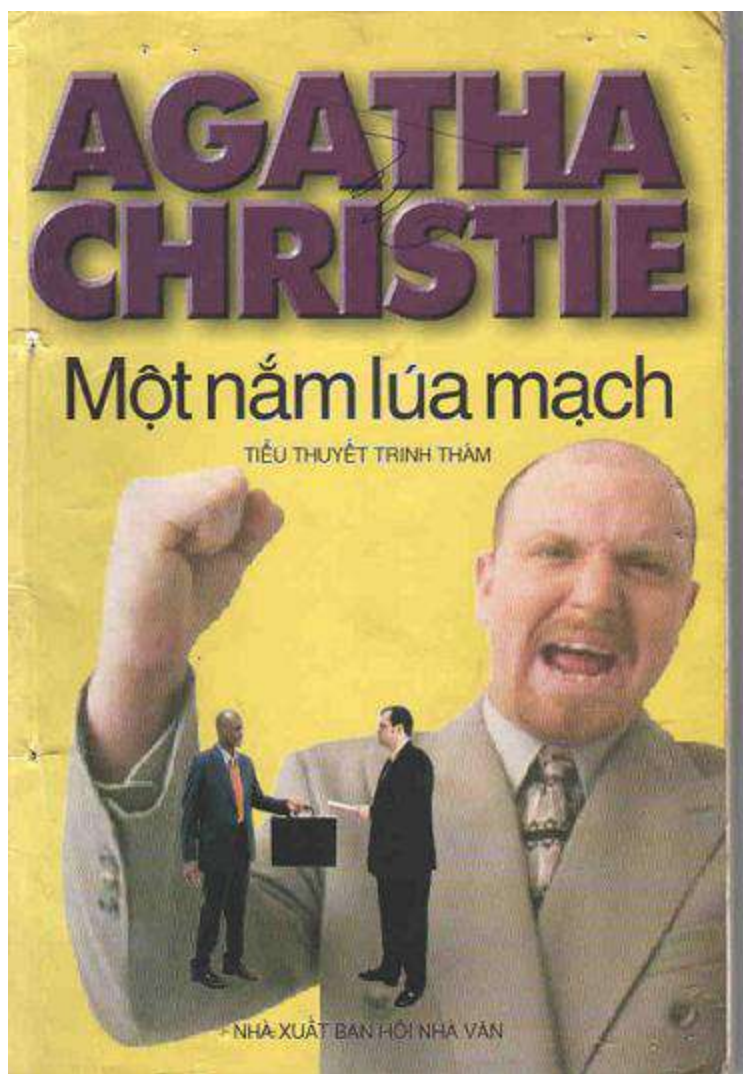
Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Lời Mở Đầu

Nguyên tác : A Pocket Full of Rye

Tình tiết của **MỘT NĂM LÚA MẠCH** bắt đầu khi một thương gia giàu có chết bên bàn làm việc tại văn phòng của mình, sau khi uống xong

tách trà bữa sáng như thường lệ. Tại bệnh viện, các bác sĩ cho biết ông này chết vì bị đầu độc bằng tắc-xin, một loại chất độc mới được chiết xuất từ cây thông đỏ. Đó là ông Rex Fortescue, người sống trong một dinh thự lộng lẫy ở vùng thượng lưu và tên của ngôi nhà đó là “Biệt Thự Thông Đỏ”. Một chi tiết kỳ lạ khác là người ta tìm thấy trong túi áo của Rex Fostecue khi ông chết có một nắm lúa mạch...

Cô Marple xuất hiện sau đó ở “Biệt Thự Thông Đỏ”, khi nghe tin xấu đến với một cô hầu gái cũ của mình. Cô đến, và đọc cho thanh tra Neele, người đang thụ lý vụ điều tra về cái chết của ông Rex Fortecue, nghe bài đồng dao này:

*Tôi hát bài ca, một nắm lúa mạch
Với hăm bốn con sáo trong patê to tướng!
Mở patê ra, chim sáo hót véo von:
Món ăn thượng hạng dâng lên Hoàng thượng!
Hoàng thượng ở trong kho, đếm bạc
Hoàng hậu ở trong cung, ăn bánh với mật
Còn cô hầu phơi áo ngoài vườn
Bị chim sà xuống mổ vào mũi!*

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương 1

Hôm nay đến lượt cô Somers pha trà. Cô Somers là thư ký đánh máy mới tuyển, kém khả năng nhất. Không còn trẻ lắm, bộ mặt lạnh và vô cảm, trông cô hiền như một con cừu. Nước chưa sôi hẳn mà cô đã rót vào ấm, khổ một cái là cô không biết lúc nào là lúc nước thật sôi. Điều đó chính cô cũng lấy làm phiền lòng. Cô rót trà ra các tách rồi chuyển cho mọi người, sau khi đã chia cho mỗi suất hai chiếc bánh bích qui.

Cô Griffrith, trưởng phòng thư ký của Tổng công ty, đã điều khiển công việc này rất có uy tín từ mười sáu năm nay. Cô chưa chút nhận xét rằng một lần nữa lại bị uống trà bằng nước chưa sôi. Cô Somers đỏ mặt xin lỗi. Thật tình, cô tưởng nước đã sôi rồi!

Cô Griffllth không chì chiết thêm. Công việc quá nhiều, đành phải mượn cô Somers thêm một tháng nữa, chứ cô ta thật là đoảng. Đến việc làm đơn giản như pha trà, cũng không xong!

Đang nghĩ thế thì cô Grosvenor bước vào: cô đến để pha trà cho ông Fortescue. Một việc cực kỳ quan trọng. Ông Fortescue không uống chung trà với nhân viên, phải bưng trà cho ông trong bộ ấm tách riêng, bích qui cũng riêng. Chỉ ấm nước sôi là chung, nước sạch cũng lấy ở vòi nước chung. Song nước pha trà cho ông Fortescue phải thật sôi. Đích thân cô Grosvenor lo việc này.

Cô Grosvenor là một cô gái tóc vàng, vô cùng duyên dáng. Cô bận bộ váy áo đen khá đắt tiền, đôi chân tuyệt đẹp khuôn trong tất nilông óng ánh. Cô không nói một lời với ai, cũng chẳng đoái nhìn ai. Cô là thư ký riêng của ông Fortescue. Miệng lưỡi thiên hạ còn thù ghét cô là hơn là thế nữa. Song ông Fortescue vừa lấy vợ mới, bà vợ này rất đẹp và tiêu hoang, đủ làm ông bận tâm rồi còn gì.

Cô Grosvenor bưng khay đi ra, qua phòng khách, phòng chờ, qua phòng làm việc của chính cô, rồi khẽ gõ cửa, đi vào nơi thâm nghiêm nhất, là phòng giấy ông Fortescue.

Phòng rộng mênh mông, tường lát toàn gỗ quý. Sàn nhà bóng lộn trải thảm phương Đông đắt tiền. Ông Fortescue ngồi sau chiếc bàn đồ sộ, như bị lút đi trong khung cảnh quá rộng. Thân hình rắn chắc, trán hói bóng. Ông đang xem xét các giấy tờ thì cô thư ký vào, rón rén đặt khay xuống bàn phía bên phải ông chủ:

- Thưa ông, mời ông dùng trà .

Ông ăm ừ thay câu trả lời, như xưa nay vẫn thế!

Cô Grosvenor về phòng mình, làm việc bình thường. Hai lần cô gọi điện đi, một lần nghe điện đến, và sửa chữa một số công văn đánh máy, chuẩn bị lấy chữ ký của ông Fortescue.

Điện gọi đến, cô trả lời giọng hách dịch:

- Không gặp được đâu. Ông Fortescue bận họp.

Cô đặt máy, nhìn đồng hồ: mười một giờ mười phút.

Đúng lúc đó, cô nghe như có tiếng kêu nghen, phát ra từ trong phòng ông Fortescue. Mặc dù cửa bọc da, tiếng nghe rất rõ, cùng lúc tiếng chuông mà ông Fortescue thường dùng để gọi cô vang lên. Tiếng chuông rền dài, gấp gáp. Cô đứng thẳng người, sửa sang lại nếp áo theo thói quen, tiến về cửa phòng ông Fortescue, gõ mấy tiếng rồi bước vào.

Cô đứng sững người ngay bậc cửa. Ông Fortescue quần quai vì đau đớn trên ghế, co giật từng hồi. Cảnh tượng thật hãi hùng. Cô chạy đến, lắp bắp:

- Ông Fortescue, ông đau thế nào?

Nói rồi, cô mới thấy mình ngớ ngẩn. Ông Fortescue đau quá còn gì. Ông cố mãi mới thều thào, vừa nói vừa nấc.

- Trà... Cô vừa bỏ... gì vào trà?... Gọi bác sĩ...

Cô Grosvenor chạy vội ra phòng đánh máy. Không còn thái độ kiêu căng của thư ký riêng ông chủ quan trọng nữa, chỉ còn là một phụ nữ cuống quýt, hốt hoảng.

- Ông Fortescue lên cơn đau... khéo nguy mất!... Gọi bác sĩ...

Phản ứng mỗi người một khác. Cô Bell, người trẻ nhất, bình thản:

- Nếu là động kinh, chỉ cần cho ông ấy ngậm cái nút chai. Ai có nút chai không?

Không ai có. Cô Somers nói:

- Tuổi ông ấy, có thể là xuất huyết não.

Cô Griffith:

- Phải gọi bác sĩ ngay!

Khổ một nỗi, mười sáu năm làm việc, cô chưa phải gọi bác sĩ bao giờ. Cô có quen một bác sĩ, nhưng ông này ở xa. Quanh đây có ông nào không nhỉ? Cô Bell vớ cuốn danh bạ điện thoại, tra mục chữ “B”. Có người bảo “bác sĩ” được thống kê ở mục “thầy thuốc” cơ, nên cô lại tra chữ “T”. Lại có người góp ý:

- Có lẽ nên gọi cho bệnh viện.

Lại quay về chữ "B".

- Cẩn thận! - Cô Somers nói - Chớ gọi nhầm bệnh viện. Theo qui định mới, phải gọi đúng tuyến. Nếu không, họ không đến đâu!

- Hay ta gọi cho cảnh sát?

Cô Grimth sợ hãi phản đối. Không biết gọi bệnh viện nào, mọi người quyết định gọi trạm cấp cứu, mục "C".

Cô Grifflth bỗng kêu lên:

- Ô mà, ông Fortescue có bác sĩ riêng cơ mà! Phải gọi ông ấy!

Một người chạy vào tìm cuốn sổ địa chỉ riêng của ông Fortescue, còn cô Grifflth thì sai anh liên lạc ra ngoài phố, ở đâu có thầy thuốc, bất kỳ ai, mời ngay về.

Cuối cùng, tìm trong sổ ông Fortescue một địa chỉ: bác sĩ Edwin Sandeman, phố Harley.

Cô Grosvenor mệt bã người, ngồi phịch xuống ghế, lẩm bẩm bằng giọng không còn "ra oai" như mọi khi:

- Tôi vẫn pha trà như mọi khi mà! ... Chắc chắn không phải tại trà...

Cô Grifflth sắp nhấc máy điện thoại, quay đầu lại:

- Sao cô nói thế?

- Vì rằng... vì ông Fortescue bảo... tại trà...

Cô Griffith bỗng phân vân. Nên gọi thầy thuốc hay cảnh sát?

Một lát sau, hai xe cứu thương đỗ trước cửa công ty. Hai thầy thuốc do một anh liên lạc gọi, một được cô Griffith điện mời, cùng gặp nhau dưới nhà, trước cửa thang máy.

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương 2

Trong văn phòng thâm nghiêm của ông Fortescue, thanh tra Neele ngồi trong ghế bành của chủ nhân, sau chiếc bàn đồ sộ. Một phụ tá của ông kín đáo ngồi trên ghế ở góc phòng, số sẵn cầm ở tay.

Thanh tra Neele là người có tác phong quân sự, bề ngoài lầm lì nhưng óc tưởng tượng khá phong phú. Một phương pháp của ông trong khi điều tra là hể thăm vấn ai, ông cứ tạm coi người ấy là thủ phạm, sau đó sẽ xét dần xem giả thuyết ấy có đúng hay không.

Người đầu tiên ông chọn để hỏi han là cô Grifrith. Sau khi trình bày sự việc một cách mạch lạc, cô đi ra. Với cô trưởng phòng này, ông đang suy xét về ba động cơ có thể dẫn cô đến phạm tội và đều đã bác bỏ. Theo ông, một là cô này không có dáng dấp một kẻ đầu độc; hai là cô không phải lòng ông chủ; ba là tính cô ruột để ngoài da, không biết hận thù ai. Cô có thể sẽ là một nguồn thông tin quý giá, song không phải thủ phạm.

Thanh tra nhìn máy điện thoại. Ông đang chờ thông tin phản hồi từ bệnh viện St-Jude. Có thể ông Fortescue lên cơn bệnh tự nhiên rồi chết chăng, nhưng xem ra cả ý kiến của bác sĩ Isaacs và bác sĩ Edwin Sandeman đều hoài nghi giả thuyết đó.

Neele quyết định thăm vấn cô thư ký riêng của ông Fortescue. Cô Grosvenor mới chỉ hoàn hồn một phần, rụt rè đi vào và giữ ngay tư thế chống cự, kêu:

- Không phải tôi!

Thanh tra khẽ mở miệng kêu "à" một cách vô nghĩa, rồi đưa tay mời cô ngồi, đúng vào chiếc ghế cô thường ngồi khi ông Fortescue đọc để cô ghi chép. Cô khép nép ngồi xuống, ngược nhìn Neele, vẻ lo sợ.

- Vô lý? Không phải tại tách trà! - Cô nói.

Neele gật đầu, rồi chủ động bắt đầu cuộc thăm vấn.

- Cô tên là...?

- Grosvenor... Irène Grosvenor.

- Chỗ ở...?

- 14, đường Rushmoor, quận Muswell.

Lúc đầu, Neele cũng đã coi cô Grosvenor rất có thể là thủ phạm. Bây giờ, ông thấy rõ cô không phải là nhân tình của chủ, cũng không phải là loại gái quyến rũ sếp của mình để sau xoay ra tổng tiền sếp. Ông lấy giọng nhẹ nhàng hỏi:

- Vậy cô là người đã pha trà cho ông Fortescue?

- Vâng. Như mọi khi...

Thanh tra yêu cầu cô kể lại tỉ mỉ tất cả những công đoạn của việc làm quan trọng này. Chiếc tách, đĩa và ấm trà đã được gói bọc cẩn thận gửi về phòng thí nghiệm của Sở cảnh sát. Trong số vật đó, hai thứ hoàn toàn chỉ có cô Grosvenor đụng tới, là tách trà và đĩa. Ấm pha trà dùng cả cho phòng đánh máy, và khi cần pha cho ông Fortescue, cô Grosvenor đi lấy nước ở vòi chung.

- Còn trà, lấy ở đâu?

- Đó là thứ trà Tàu riêng của ông Fortescue. Tôi cất trong ngăn kéo phòng tôi.

- Đường?

- Ông Fortescue không dùng đường.

Chuông điện thoại reo. Neele cầm máy:

- Bệnh viện St-Jude phải không?

Lấy tay bịt ống nói, ông cảm ơn cô Grosvenor, ra hiệu cho cô có thể lui. Cô biến ngay. Viên thanh tra tiếp tục nghe giọng báo cáo đều đều của viên đội mà ông đã cử sang bệnh viện. Thình thoảng, ông nguệch ngoạc vài chữ ghi chép ngay vào tờ giấy thấm trên bàn.

- Anh nói ông ấy đã chết cách đây năm phút?

Ông liếc nhìn đồng hồ và ghi: "12h34"

Đầu dây kia, giọng viên đội tiếp tục:

- Bác sĩ Bemadorff muốn nói chuyện với ông.

- Bernadorff ? Chuyển máy ngay cho ông ấy!

Vài giây ngắt quãng. Rồi đột nhiên Neele phải đưa ống nghe ra xa, vì giọng ồm ồm của Bernadorff vang lên như xé màng nhĩ:

- Thế nào, sói già, giờ lại phải bận tâm với cái xác chết này?

Chả là năm ngoái, hai người cùng cộng tác điều tra một vụ án đầu độc, nên khá thân với nhau.

- Ông ta chết rồi, phải không?

- Chết rồi. Lúc đưa đến đây, đã trong tình trạng vô vọng.

- Chết vì gì?

- Mổ tử thi rồi mới biết. Nhưng ca này có vẻ thú vị đây.

- Có nghĩa là không phải chết tự nhiên vì bệnh - Neele hỏi.

- Làm gì có chuyện ấy!

Như sợ nói hớ, bác sĩ Bernadorff vội chữa lại:

- Đó mới là ý kiến riêng của tôi thôi.

- Tất nhiên. Vậy là bị đầu độc?

- Chắc chắn. Và, nói riêng thôi nhé, có lẽ tôi đã biết tên độc được.

- Là cái gì?

- Tắc-xin.

- Tắc-xin? Tôi chưa nghe bao giờ.

- Không nghe là phải. Đây là một chất độc hiếm, tôi mới phát hiện cách đây vài tuần, khi điều trị cho hai đứa bé đại đột dùng quả thông đỏ pha trà... suýt nữa mất mạng.

- Tắc-xin là từ cây thông đỏ?

- Phải. Một chất ancalôit chiết xuất từ lá và quả thông đỏ. Độc tố kinh khủng... mình đang say nghiên cứu nó! Phải có thay đổi chứ! Chả nhẽ cứ phải chữa chạy mãi cho những kẻ tự tử bằng thạch tín.

- Tôi hiểu. Trước khi chết, lão có nói gì không?

- Người cửa anh trực ở đầu giường đã ghi tất cả những gì lão nói. Hình như lão kêu bị cho thứ gì vào tách trà lão uống... Vô lý!

- Tại sao vô lý?

- Tắc-xin không công hiệu nhanh như vậy. Ở đây hình như dấu hiệu bị đầu độc xuất hiện ngay sau khi ông ta vừa uống trà.

- Theo người ta kể lại thì như vậy.

- Thế thì, có rất ít độc được nào lại công hiệu tức khắc như thế. Chỉ có xi-a-nua, và nicôtin nguyên chất...

- Mà trường hợp này thì không phải?
- Nếu phải, lão ta đã chết ngay trước khi xe cấp cứu đến. Lúc mới đưa tới đây, tôi đã nghĩ đến chất xtríchnin, nhưng những cơn co giật của lão chứng tỏ là không phải. Chính thức, tôi chưa thể khẳng định gì, nhưng hầu như chắc chắn là tắc-xin.
- Chất này làm chết nhanh không?
- Còn tùy. Một hoặc hai giờ. Hoặc ba... Lão này có vẻ phàm ăn. Nếu sáng sớm lão ăn điểm tâm nhiều, thì cái chết đến chậm hơn... Thôi, thế nhé, để anh làm việc, chúc may mắn!
- Cám ơn bác sĩ. Cho tôi nói chuyện với viên đội được không?
- Được.

Neele nói chuyện tiếp với trung sĩ Hay:

- Neele đây. Trước khi chết, Fortescue có nói gì đáng chú ý?
- Ông ta bảo trà có thuốc độc. Nhưng ông thầy pháp y bảo...
- Tôi biết rồi. Fortescue còn nói gì khác?
- Thưa ông, không. Tuy nhiên, có một điều lạ. Tôi đã kiểm tra túi áo ông ta. Ngoài những thứ bình thường như chìa khóa, khăn tay, tiền lẻ ví trong túi áo bên phải, còn có những hạt...
- Hạt? Hạt gì?
- Hạt lúa mạch, nếu tôi không lầm. Có cả một nắm!
- Lạ nhỉ... Hay là mẫu hàng... Lão ta kinh doanh mà...
- Vâng, có thể. Dù sao tôi cũng báo cáo...
- Cậu làm thế là đúng. Cám ơn!

* * *

Neele đặt máy xuống và suy nghĩ. Vốn là người có phương pháp, ông kiểm điểm lại từ đầu. Cuộc điều tra từ giai đoạn một đã chuyển sang giai đoạn hai. Từ đầu, ông đã nghi là đầu độc, nay thì chắc rồi. Bemadorff nói vậy thôi, chứ ít khi ông ta lầm. Rex Fortescue chết vì bị đầu độc và ông đã ăn phải chất độc từ trước khi đến cơ quan. Vì vậy có thể kết luận các nhân viên của công ty là vô can.

Neele đi sang phòng máy chữ. Các cô vẫn làm việc. Song rõ ràng công việc

không khẩn trương như trước. Ông báo cho cô Griffith biết các nhân viên có thể đi ăn trưa, và chiều trở lại làm việc. Rồi ông nói muốn gặp cô lần nữa. Ít phút sau, hai người đã ở trong phòng ông Fortescue.

Neele báo tin ông chủ đã chết. Cô Griffith khẽ gật đầu:

- Vâng, ngay lúc đầu tôi đã thấy là nghiêm trọng.

Có vẻ tin đó không làm cô xúc động nhiều. Neele hỏi:

- Cô có thể cho biết chút tin tức về gia đình ông?

- Xin sẵn lòng. Tôi đã cố gọi điện cho bà Fostecue, nhưng bà ấy không có nhà, phải đến trưa mới về. Bà ấy đi chơi gôn, nhưng không rõ ở sân nào. Bà ấy ở Baydon Heath, ở đó ông biết đấy, có những ba sân gôn.

Neele gật đầu, tỏ rõ mình biết Baydon Heath, như thị trấn xinh đẹp cách London hai mươi dặm, đi lại dễ dàng, ở đó phần lớn là người giàu có.

- Cô có địa chỉ chính xác và số điện thoại?

- Số 3400, Baydon Heath. Biệt thự đặt tên là Yewtree Lodge.

- Sao?

Neele không giấu sự ngạc nhiên:

- Cô nói là biệt thự Yewtree Lodge?

- Phải.

Viên thanh tra đã trấn tĩnh lại:

- Bây giờ nói về gia đình.

- Ông Fortescue lấy bà này là vợ thứ hai, ít tuổi hơn nhiều so với ông. Bà vợ trước mất từ lâu, để lại hai trai, một gái. Cô con gái sống ở Yewtree Lodge, cậu con trai cả cũng vậy, cậu này cùng hùn vốn với bố. Nhưng hiện nay, cậu ta đang đi công việc ở miền Bắc, mai mới về.

- Cậu ta đi hôm nào?

- Từ hôm kia.

- Cô đã tìm cách báo anh ta chưa?

- Đã. Ngay sau khi xe cấp cứu chở ông Fortescue đi, tôi đã gọi điện tới khách sạn ở Manchester, nghĩ là cậu ta nghỉ ở đó. Đúng là có ở đó thật, nhưng sáng nay lại đi rồi. Tôi đoán cậu ta sẽ đi Sheffield hoặc Leicester, nhưng không chắc. Nếu cần, tôi sẽ ghi cho ông tất cả tên và địa chỉ những người quen của anh ta ở hai thành phố đó...

- Còn con trai thứ hai?
- Cậu này không sống ở Anh. Hai bố con không hợp nhau.
- Hai người đều có vợ?
- Có. Ông Percival lấy vợ được ba năm, hai người sống ở Yewtree Lodge. Nhưng họ sắp dọn ra ở riêng, một biệt thự cũng ở Baydon Heath.
- Thế sáng nay cô vẫn chưa báo tin cho vợ ông Percival?
- Bà ấy đi London cả ngày.
- Còn ông con kia?
- Tên là Lancelot. Lấy vợ chưa đầy một năm. Bà ta vốn là vợ góa của ngài Anstice. Một phụ nữ rất cao sang, tích cực hoạt động xã hội. Có khi ông đã thấy ảnh bà ấy trên báo Tatler....

Cô Griffith nói câu sau này với giọng gần như khoe khoang. Neele ngầm hiểu rằng cuộc hôn nhân của Lancelot, dù muốn hay không, khiến cô Griffith lấy làm hãnh diện. Với cô, giới quý tộc vẫn là một cái gì cao sang, đầy hấp dẫn. Hẳn cô không biết rằng danh tiếng của ngài Anstice quá cổ chẳng lấy gì làm hay ho, nhất là trong giới cá ngựa. Ngài đã bắn súng vào đầu tự tử đúng cái hôm một ủy ban thể thao mở cuộc điều tra vì nghi là có gian lận trong cuộc đua mà ngựa của ngài về nhất. Còn vợ góa của ngài là con gái một thượng nghị sĩ Airolen. Neele còn biết người chồng đầu của bà ta là phi công, chết trong chiến tranh ở Pháp. Vậy ra bây giờ bà ta là vợ của đứa con hoang đảng nhà Fortescue! Thật vậy, theo Neele đoán, chàng Lancelot bất hòa với ông bố chắc do lỗi lầm nông cuồng nào đó của tuổi trẻ.

* * *

Neele gọi điện số 3400 Baydon Heath:

- Tôi muốn gặp bà Fortescue hoặc cô Fortescue.
 - Rất tiếc, thưa ông. Họ đều đi vắng.
- Lời đáp là tiếng đàn ông. Hơi khò khè như ngà ngà say.
- Ông là đầu bếp?
 - Thưa vâng.
 - Ông có biết là... ông Fortescue gặp tai nạn?

- Đã, thưa ông. Đã có người gọi điện, nhưng quả là chúng tôi không biết phải làm gì. Ông Percival đang ở miền Bắc, bà Fortescue đi chơi gôn. Bà Percival đi London, tối mới về. Còn cô Elaine, cô ấy cưỡi ngựa đi rồi.

- Ở nhà không còn ai để tôi nói chuyện? Việc quan trọng...

- Tôi không biết...

Do dự một lát, giọng nói tiếp:

- Còn bà Ramsbottom, nhưng bà ấy rất ghét điện thoại. Hoặc là cô Dove, gần như là quản gia...

- Cho tôi gặp cô Dove vậy?

- Vâng, để tôi đi gọi.

Một lát sau, ở đầu dây có tiếng phụ nữ:

- Tôi, Dove nghe.

Từng tiếng mạch lạc, dịu dàng. Viên thanh tra nghĩ bụng: cô Dove hẳn là người đàn ông hoàng.

- Cô Dove, tôi rất tiếc phải báo tin ông Fortescue vừa mất ở bệnh viện. Ông đang ở công ty thì lên cơn mệt nặng. Tôi muốn tìm gặp gia đình...

- Thật không thể ngờ...

Cô Dove im bật. Tin xấu có vẻ không làm cô mất bình tĩnh, cùng lắm chỉ là gây phiền phức.

Cô nói tiếp:

- Người cần báo bây giờ tất nhiên là ông Percival Fortescue, chỉ ông ấy mới quyết định được. Ông có thể gọi cho ông ấy ở Manchester, hoặc khách sạn lớn ở Leicester. Nếu không thì là hãng "Shearen" cũng ở Leicester. Tôi không biết số điện thoại, nhưng tìm trong danh bạ chắc có. Bà Fortescue thì đến bữa tối mới về, cũng có thể về sớm hơn. Bà ấy chưa biết gì... Ông ấy chết đột tử à? Vì, sáng nay, lúc đi làm, ông còn khỏe...

- Cô có nhìn thấy ông ấy?

- Tất nhiên!... Ông ấy chết vì gì? Bệnh tim?

- Ông ấy có bệnh tim?

- Không... không... Là tôi chỉ nói thế thôi... vì quá bất ngờ.

Sau một lát, cô lại hỏi:

- Ông gọi điện từ bệnh viện? Ông là thầy thuốc?

- Không. Tôi không phải thầy thuốc, tôi gọi điện ngay tại văn phòng ông Fortescue. Tôi là thanh tra - thám tử Neele, Sở Cảnh sát hình sự. Tôi sẽ lại đây nhà lúc nào có thể.

- Thám tử? Có nghĩa là...

- Khi có người đột tử, bao giờ người ta cũng gọi đến chúng tôi, nhất là khi người mất đã lâu không khám bệnh. Trường hợp ông Fortescue đúng là như thế, phải không?

Câu này, Neele nói băng quơ, hóa ra lại đúng.

Cô Dove đáp:

- Vâng, đúng thế. Hai lần, ông Percival đã hẹn bác sĩ cho bố. Nhưng ông không chịu đi khám. Ông ấy coi thường nên gia đình lo lắng là phải.

Cô ngừng một lát, rồi lại tiếp, với giọng khác hẳn:

- Nếu ông Percival về mà ông chưa tới, tôi sẽ nói thế nào?

- Nói rằng vì là đột tử, nên chúng tôi buộc phải mở cuộc điều tra, cho đúng thủ tục, thế thôi.

Nói rồi, ông đặt máy.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương III

Neele quay sang nhìn cô Griffllth:

- Vậy là gia đình lo lắng sức khỏe ông Fortescue, muốn ông đi khám bác sĩ. Sao không thấy cô nói?
- Tôi có biết đâu. Với lại, tôi chẳng thấy ông ốm đau gì.
- Không ốm đau?
- Ông ấy... thế nào ấy, có cái gì thay đổi, nhưng không ốm.
- Lo lắng điều gì chẳng?
- Không? Người lo lắng, là chúng tôi...

Cô im bặt. Neele kiên nhẫn chờ. Cô nói tiếp:

- Thật khó nói. Ông ấy thay đổi nhiều. Có lúc nói rất nhiều, đến nỗi tôi tưởng ông đã uống rượu quá liều. Ông ấy khoe khoang, kể nhiều chuyện kỳ cục mà tôi biết thừa là không có thật. Từ khi vào làm việc ở đây, tôi thấy ông luôn giữ kín mọi chuyện làm ăn, không nói gì với ai. Gần đây trái lại, ông nói nhiều và... tiêu vong tiền qua cửa sổ, không đúng với tính ông chút nào. Ví dụ hôm vừa rồi, anh tùy phái xin nghỉ để đưa tang bà nội, ông Fortescue gọi anh ta vào cho một tờ năm livrơ, tôi vừa cười vừa dặn nên đem đi đánh cá ngựa, và đánh vào con ngựa số hai. Đúng là ông ấy không giống trước!
- Cỏ vè như là người đang mãi suy nghĩ chuyện đâu đâu?
- Không phải thế! Đúng hơn là ông đang chờ đợi một cái gì... Một tin vui lớn, khiến ông hồ hởi ngay từ bây giờ...
- Hay là ông vừa trúng một món làm ăn lớn?
- Đại loại như vậy. Dường như không thiết gì việc của công ty nữa, mà đang chăm chú, mê say việc khác. Hơn nữa, ít lâu nay, ông tiếp những khách rất lạ. Làm ông Percival không khỏi e ngại.
- A! Lại thế?
- Nhất định! Ông Percival được bố hoàn toàn tin cậy. Ông bố dựa vào con. Nhưng ít lâu nay...

- Họ kém hòa hợp hơn trước?
- Ông Fortescue ra những quyết định mà ông Percival không tán thành. Ông Percival tính thận trọng, nhưng ông bố không nghe theo...
- Và cuối cùng, hai bố con cãi nhau?
- Cãi nhau không, tôi không biết... Nhưng có thể lắm! Đến nỗi ông Fortescue quát to như thế...
- Ông ấy quát?
- Ông ấy xông xộc chạy vào phòng máy chữ...
- Và mọi người đều nghe thấy?
- Vâng.

- Và ông ấy đổ cho Percival những gì?

- Ông nói anh ta không dám làm gì! Rằng anh ta chỉ là công chức quèn, không nhìn xa thấy rộng, không dám chủ trương việc gì to lớn. Ông hét: "Tao sẽ gọi thằng Lancelot về! Nó gấp mười mày, ít nhất thì nó cũng lấy được cô vợ sang trọng! Nó có gan, và không nên vì nó một lần đã bị ra tòa mà...". Chết, xin lỗi, lẽ ra tôi không nên kể...

Giống như nhiều người khác trước đó, cô Griffith đã rơi vào cái bẫy khéo léo của Neele, nói nhiều hơn những gì mình định nói. Neele nhẹ nhàng an ủi:

- Không sao? Quá khứ là quá khứ...
- Và chuyện ấy đã lâu rồi! Hồi đó ông Lancelot còn trẻ và hăng, chưa ý thức việc mình làm...

Điều này, Neele đã nghe một số người khác nói. Ông không đồng tình, song không nói ra.

- Bây giờ cô nói về những nhân viên của công ty.

Mừng rỗi được chuyển sang đề tài khác, cô Griffith kể tỉ mỉ tất cả những gì mình biết. Neele cảm ơn, cho cô đi và dặn mời họ cô Grosvenor cho ông gặp lại.

* * *

Cảnh sát Waite lắc lắc bút chì, nói:

- Grosvenor là một cái tên quý tộc!... Có một ông công tước tên là

Grosvenor thì phải!... Và Fortescue, cái tên nghe cũng hay!

Neele cười:

- Hay, nhưng mới nổi thôi. Fortescue thực ra tên là Fontescu, từ nước khác di cư tới. Ông này là người đầu tiên, cho rằng lấy họ mới oai hơn.

Wait nhìn thủ trưởng, vẻ ngạc nhiên:

- Sếp có vẻ biết rõ nhỉ?

- Trước khi tới đây; mình đã tham khảo tư liệu.

- Lý lịch tư pháp ra sao?

- Ồ, hẳn ta cáo lăm. Buôn lậu, chợ đen đấy, nhưng khéo thu xếp để pháp luật không làm gì được.

- Tôi hiểu... Người như thế chắc cũng lăm kẻ thù, hoặc người ganh ghét.

- Tất nhiên. Nhưng anh nên nhớ là lão bị bỏ thuốc độc ngay trong nhà mình, ít nhất ta tạm tin như thế. Thực ra, tình thế rất cổ điển. Có anh con ngoan, là Percival; con chiên ghẻ là Lancelot; bà vợ thì trẻ hơn chồng nhiều tuổi, đi chơi gôn lại không nói rõ ở sân nào... Tất cả có vẻ gì quen thuộc. Tuy nhiên có một điều lạ...

- Là cái gì ạ?

Câu hỏi của viên cảnh sát không được sếp đáp lại, vì có tiếng gõ cửa. Cô Grosvenor nay đã hoàn toàn bình tĩnh, bước vào với dáng điệu đàng hoàng, buông câu hỏi có phần cao ngạo:

- Ông cần gặp tôi?

- Tôi muốn hỏi cô vài điều về ông chủ... đã quá cố của cô.

- Tội nghiệp ông ấy!

- Tôi muốn biết gần đây trong thái độ ông ấy có gì thay đổi.

- Có

- Cô nói rõ xem.

- Biết nói thế nào nhỉ. Ông nói những chuyện lung tung, không ai tin. Mặt khác, ông trở nên cáu gắt... tất nhiên là với ông Percival... chứ tôi, thì chả có việc gì ông phải cáu gắt! Tôi không bao giờ nói lại một câu. Ông nói gì cũng mặc, tôi chỉ "Vâng" thế là xong.

- Ông ấy có.... tán tỉnh cô?

- Ô không, không !

Trong giọng nói của cô Grosvenor, dường như có sự tiếc nuối.

- Một câu hỏi nữa: ông Fortescue có hay để hạt trong túi?

Cô Grosvenor có vẻ không hiểu.

- Hạt?... Ông muốn nói hạt thóc, hạt lúa, mà người ta cho chim bồ câu ăn chẳng hạn?

- Đại loại thế...

- Thế thì không có! Ông Fortescue có nuôi chim bao giờ... Không!

- Ngày hôm nay, có lý do gì để ông ấy có những hạt lúa mạch trong túi? Có thể là hàng mẫu, để chuẩn bị thương lượng...

- Không. Chiều nay lẽ ra ông phải tiếp đại diện hãng dầu Asiatic và chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty xây dựng Atricus.

Neele không hỏi thêm nữa, cảm ơn cô Grosvenor và mời cô có thể trở lại làm việc.

Cô ra rồi, cảnh sát Waite thở mạnh:

- Sếp thấy không, cô này có đuôi đẹp!

Neele nhún vai:

- Đuôi đẹp thì ích gì. Tôi vẫn bí như trước. Ông ta có một nắm lúa mạch trong túi... mà ta vẫn chưa hiểu tại sao!

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương IV

Mary Dove đang xuống cầu thang, bỗng dừng lại nhìn ra cửa sổ. Một xe ô tô vừa đỗ trước nhà, và hai người bước ra. Người cao hơn, quay lưng lại cô, đưa mắt quan sát chung quanh. Mary Dove đứng yên một lát, vể dẫm chiêu.

Rồi quay mặt đi, cô ngắm mình trong tấm gương lớn trên tường. Gương phản ánh hình một cô gái trẻ, nhỏ nhắn và dáng bộ khiêm nhường, mặc bộ áo màu be với cổ và tay áo trắng muốt. Tóc đen nhánh, rẽ ngôi giữa. Mary Dove mỉm cười tiếp tục đi xuống.

Trong khi đó, thanh tra Neele đang ngắm nghía kỹ Yewtree Lodge. Ông nghĩ bụng: gọi đây là biệt thự không đúng, mà là cả một tòa lâu đài! Tòa nhà sừng sững giang rộng ra bề ngang là khu vườn bát ngát, có muôn ngàn khóm hồng, bể nước, và tất nhiên là nhiều rặng thông đỏ.

Quá nhiều thông đỏ, thừa sức để cho ai muốn chiết xuất, pha chế tắc-xin... Nghĩ đến đây, ông ngắt dòng suy tưởng, và bấm chuông.

Một người đàn ông trung niên ra mở. Nhìn hình dạng, Neele đoán ngay là người đã trả lời điện thoại lúc trước. Ông tự xưng tên, giới thiệu viên cảnh sát cùng đi và hỏi bà Fortescue đã về chưa.

- Thưa, bà chưa về.

- Ông Percival Fortescue?

- Cậu cả cũng chưa về.

- Cả cô Fortescue?

- Cũng không.

- Vậy cho tôi gặp cô Dove.

Anh đầu bếp hơi ngoái đầu lại:

- May quá, cô ấy vừa xuống.

Neele nhìn cô Dove. Lần này ông đã đoán nhầm. Nghe tiếng "quản gia", ông hình dung phải là một bà nạ dòng bệ vệ, mặc đen tuyền, thắt lưng giắt một chùm chìa khóa lủng lẳng. Còn cô Dove dáng người thon thả, chưa đến

ba mươi, tóc đẹp nụ cười duyên dáng.

Cô khẽ gật đầu chào Neele:

- Ông hẳn là thanh tra Neele?

- Tôi đây. Xin giới thiệu, đây là trung sĩ Hay. Như tôi đã nói qua điện thoại, ông Fortescue đã chết tại bệnh viện St-Jude lúc mười hai giờ bốn mươi ba phút trưa. Ông chết dường như là do một thức gì đã ăn trong bữa điểm tâm sáng. Vì vậy tôi đề nghị cô đưa trung sĩ Hay xuống bếp để xem sáng nay ông Fortescue ăn những món gì.

Neele nhìn thẳng vào cô Dove. Cô không chớp mắt, đáp:

- Dễ thôi.

Quay về phía anh đầu bếp, cô nói:

- Grump, phiền anh mời trung sĩ đi và đáp ứng mọi thứ ông cần.

Hai người đi rồi, cô Dove mời Neele vào một phòng khách nhỏ. Neele ngồi xuống ghế, cô cũng ngồi xuống ghế đối diện, mặt quay ra phía ánh sáng. “Như một người không có gì phải giấu ai” - Neele nghĩ.

- Đáng tiếc là không người nào trong gia đình có mặt ở đây lúc này - cô nói
- Bà Fortescue có thể sắp về. Bà Percival cũng vậy. Tôi đã đánh điện đi nhiều nơi để tìm ông Percival.

- Cảm ơn cô.

- Vậy ông vừa cho biết là ông chủ tôi chết do ngộ độc thức ăn?

- Nhiều khả năng là như vậy.

Mắt viên thanh tra không rời cô quản gia trẻ. Cô nói tiếp, rất bình thản:

- Tôi không tin. Bữa điểm tâm sáng nay có bơ, trứng, cà phê, mứt và nước quả. Ngoài ra, để sẵn một bên, có giấm bông thái từ hôm qua. Chúng tôi đều đã ăn, không ai làm sao. Không có cá, không có xúc xích.

- Cô có vẻ rất thông thạo...

- Nhiệm vụ tôi phải thế. Thực đơn do tôi quyết định. Tối qua...

- Không cần. Cái gì ăn tối qua không liên can.

- Tôi tưởng ngộ độc thức ăn, thì hậu quả chỉ thể hiện khá lâu về sau, tới hăm bốn tiếng.

- Trường hợp này không phải vậy. Cô hãy cho biết chính xác, sáng nay trước khi đi làm, ông Fortescue ăn những gì?

- Lúc tám giờ, một tách trà đưa lên tận phòng. Chín giờ mười lăm thì điểm tâm. Như đã nói, ông Fortescue ăn trứng, bơ, bánh mì nướng, một ít mứt và uống cà phê.

- Không còn gì khác?

- Không.

- Cà phê, ông bỏ đường đường bột hay đường miếng?

- Ông dùng cà phê không đường.

- Mỗi sáng, ông có thói quen uống thuốc gì không?

- Không.

- Cô có cùng ăn với ông?

- Không. Tôi không ăn cùng gia đình.

- Vậy có ai cùng ăn?

- Bà Fortescue, cô Fortescue, và bà Percival Fortescue. Như ông đã biết, ông Percival đang vắng nhà.

- Mọi người cũng ăn những món như ông?

- Bà Fortescue chỉ uống cà phê, nước cam và ăn một miếng bánh mì. Bà Percival và cô Fortescue bao giờ cũng ăn nhiều hơn. Ngoài giảm bông và trứng, nhiều khi họ còn ăn thêm bát cháo. Bà Percival không dùng cà phê, mà uống trà.

Thanh tra Neele suy nghĩ. Diện tình nghi thu hẹp dần. Ba người, chỉ ba người cùng ăn sáng với ông Fortescue là vợ, con gái và con dâu. Rất có thể một trong ba người đàn bà này đã thừa cơ bỏ tặc-xin vào tách cà phê của ông, vị cà phê đắng sẽ che lấp vị của chất độc. Bác sĩ Bemadorff đã nói là nếu có tặc-xin vào trà thì vị của nó dễ nhận ra. Vả lại, sáng sớm, mọi người hãy còn ngái ngủ...

Cô Dove tiếp tục câu chuyện:

- Ông vừa hỏi ông Fortescue thường dùng thuốc gì. Nhưng đây là.... ngộ độc thức ăn cơ mà?

- Tôi không nói là ngộ độc thức ăn. Chỉ là ngộ độc, thế thôi.

Cô lặp lại chữ "ngộ độc", không ngạc nhiên, không lo hãi. Chỉ tò mò. Sau một lát, cô nói:

- Nếu có ai bỏ thuốc độc, người đó không phải là tôi. Ông cứ hỏi mọi

người, ai cũng sẽ nói như vậy.

- Cô có nghi cho ai không?

Cô nhún vai:

- Ông ta là người đáng ghét. Ai cũng có thể muốn giết!

- Đành vậy, nhưng người ta không đầu độc một người chỉ vì người đó "đáng ghét". Phải có lý do cụ thể!

- Vâng, ông nói đúng.

- Cô cho tôi biết qua về những người sống trong nhà này.

Cô Dove ngừng đầu, ánh mắt như có một vẻ tinh nghịch:

- Theo tôi hiểu, đây chưa phải cái mà người ta gọi là lời khai chính thức, vì phụ tá của ông không có mặt để ghi chép. Điều tôi nói sau đây, mong ông sẽ không cho đọc lại ở tòa án, tôi chỉ yêu cầu được nói một cách... không chính thức. Như ta trò chuyện riêng tư.

- Chính là tôi mong được nghe cô nói như thế.

Cô lim dim đôi mắt, bắt đầu kể:

- Trước hết, xin nói rõ là tôi làm việc ở đây không phải vì ân nghĩa đặc biệt gì với ông bà chủ, mà chỉ vì họ trả lương cao. Chuyện ấy bình thường thôi, phải không ông?

- Thú thật - Neele nói - tôi hơi lạ thấy một phụ nữ trẻ, thông minh, học thức như cô, lại làm quản gia...

- Vậy tôi phải giam mình trong văn phòng một Bộ nào đó, suốt ngày với giấy má hay sao? Ông định nói thế thứ gì? Tôi không đồng ý với ông. Tôi thích công việc này. Rất tốt: họ sẵn sàng trả tiền để mình lo hết mọi việc trong nhà cho họ. Việc tìm kiếm gia nhân là rất phiền toái: phải viết thư cho các công ty môi giới, đăng quảng cáo trên báo, tiếp nhận đơn xin việc, tuyển chọn... mà không khéo lại chọn lầm thì khổ. Mà điều khiến tất cả bọn gia nhân cũng không phải đơn giản...

- Họ thường không làm được như ý ta muốn.

- Đúng thế! Nhưng tôi, khi thiếu người, tôi có thể làm mọi việc: dọn phòng, làm bếp, bày bàn ăn... mọi việc nói chung suôn sẻ. Tôi chỉ làm việc với những ông chủ giàu có, họ không tiếc tiền, chỉ cần được phục vụ tốt. Với gia nhân cũng thế, tôi có quyền trả lương cao, nên người dưới quyền tôi đều

hoàn hảo.

- Như anh đầu bếp Grump chẳng hạn?

Cô Dove cười thích chí:

- Tôi mượn cả hai vợ chồng, mà đối với vợ chồng, cũng phải có chút thỏa hiệp. Tôi giữ Grump chỉ vì cần đến vợ anh ta, bà này nấu bếp rất giỏi. Ông Fortescue thích ăn ngon nên rất ưng bà Grump, và bà Grump được toàn quyền mua bán gì tùy ý. Chồng bà ta, chúng tôi tạm chấp nhận. Dù sao anh ta phục vụ không đến nỗi nào, đồ làm bếp và bát đĩa luôn sạch bong. Tất nhiên, tôi giữ chìa khóa hầm rượu, và luôn kiểm tra các loại rượu quý.

Neele gật đầu:

- Bây giờ nói đến những người trong gia đình.

- Chẳng hay ho gì. Ông Fortescue thì như tôi đã nói, là một người đáng ghét. Huênh hoang, độc tài, tàn bạo, làm ăn bất lương nhưng khéo xoay xở với pháp luật, nên chưa bị làm sao. Có lúc ông còn khoe là đã bịp được đối tác trong một số vụ. Ông ta già hơn bà vợ thứ hai đến ba chục tuổi. Bà này tên là Adele, vốn là thợ sửa móng tay ở Brighton. Ông Percival và cô Elaine đều không tán thành cuộc hôn nhân này. Họ rất ghét bà Adele, nhưng bà ấy bất cần, coi như không có chuyện gì. Bà ấy vợ được chồng giàu sụ, là mãn nguyện rồi.

- Ông con trai thế nào?

- Percival? Một chàng đạo đức giả, mồm mép thì ghê lắm, nhưng rất khôn và lắm mưu mẹo. Ông ta sợ bố một phép, không dám đối đầu nhưng thường tìm cách xoay xở để vẫn đạt mục đích. Ngược lại với bố, ông ta tính keo kiệt, vì thế vẫn chưa có nhà riêng. Ở chung với bố, đỡ tốn tiền...

- Bà vợ?

- Tên là Jennifer, chẳng biết gì, vị trí rất lu mờ. Nhưng theo tôi, bà ta không gốc đâu. Làm y tá bệnh viện. Ông Percival sừng phối vào điều trị, và khi khỏi bệnh lấy luôn cô ta. Cuộc hôn nhân đó làm ông bố thất vọng; ông lão vốn là người đua đòi, muốn con trai lấy được vợ con nhà dòng dõi kia. Ông coi thường cô con dâu này, và tôi nghĩ cô ấy cũng chẳng tin gì bố chồng. Cô ta chỉ thích lang thang ở các cửa hàng cửa hiệu, và xem xinê. Hậm hực nhất với chồng ở chỗ ông ta không cho cô ta thật nhiều tiền như mong

muốn.

- Bây giờ, đến cô con gái?

- Elaine? Cô này, tôi thấy thật tội nghiệp! Người cũng tốt, nhưng vẫn cứ như trẻ con. Ham thể thao, thích các trò chơi hướng đạo sinh. Gần đây bắt bồ với một thanh niên làm giáo viên. Khổ cái, anh này có những quan điểm rất cách tân. Khi ông Fortescue biết tin, ông ấy bắt cắt đứt liền...

- Cô ấy không phản ứng mạnh?

- Có chứ? Nhưng chàng kia thì không. Có thể là vấn đề tiền bạc. Mà cô Elaine thì đâu có xinh đẹp gì đặc biệt. Thế là...

- Còn anh con trai thứ?

- Tôi chưa gặp bao giờ. Nghe nói người dễ ợt, nhưng cũng chẳng ra gì. Hình như một lần đã mạo chữ ký trên ngân phiếu. Hiện anh ta ở Đông Phi.

- Ông bố không muốn thừa nhận anh ta?

- Đúng. Ông Fortescue không thể cắt nguồn tài chính của anh ta, vì lúc chuyện đó xảy ra, cậu Lancelot này đã có cổ phần trong công ty. Nhưng nhiều năm này ông không thèm viết thư cho con, và ai nói tên anh ta trước mặt, thì ông lại hét: "Đừng nói đến cái thằng chết tiệt ấy! Nó không phải là con tôi!" Tuy nhiên...

- Tuy nhiên?

- Tuy nhiên, tôi sẽ không ngạc nhiên nếu ông già đang nghĩ đến chuyện gọi Lancelot về.

- Cái gì làm cô nghĩ vậy?

- Cách đây gần một tháng, ông Fortescue và Percival cãi nhau kịch liệt. Ông bố phát hiện ra điều gì đó không bằng lòng, và hai người to tiếng với nhau. Từ đó, sự tin cậy vào Percival giảm sút trông thấy. Và từ lúc ấy, ông ta đã thay đổi.

- Cô nói về ông bố?

- Không, ông Percival. Lo lắng, bồn chồn.

- Giờ đến các gia nhân. Cô đã nói về vợ chồng Grump. Còn những người khác?

- Đầu tiên là Gladys Martin. Đó là cô hầu, lo dọn dẹp các phòng dưới nhà và giúp Grump dọn bàn ăn. Tốt, nhưng không nhanh nhẹn.

- Rồi nữa?
 - Bà hầu phòng Ellen Curtis đã đứng tuổi, hay lèm bèm cau có, nhưng làm việc thì không chê. Các gia nhân khác thì đến làm những việc nhất định, rồi về.
 - Còn ai nữa trong nhà này?
 - Tôi suýt quên! Còn bà cô già Ramsbottom.
 - Là ai?
 - Là chị dâu của ông Fortescue, tức chị gái của bà vợ trước. Năm nay đã trên bảy mươi tuổi, cao tuổi hơn nhiều so với em gái, mà bà này lại hơn chồng mấy tuổi. Bà ta sống một phòng ở tầng ba, tự nấu ăn riêng, có một bà đi ở hằng ngày đến giúp. Người ta cho bà cô này có tính kỳ quái và độc đáo. Mặc dù không ưa gì em rể, mà ông em này cũng coi như không có bà trên đời, bà vẫn sống trong nhà Fortescue từ lúc em gái lấy chồng, và ở luôn sau khi em gái mất.
 - Lần này, cô còn quên ai nữa không?
 - Không còn ai.
 - Vậy chỉ còn có cô, cô Dove ạ.
 - Ông muốn biết chi tiết về tôi nữa? Xin nói ngay. Tôi mồ côi cha mẹ, học lớp đào tạo thư ký ở trường, rồi vào làm thư ký - tốc ký ở hai ba nơi, thấy không thích, xoay ra chọn nghề này. Đến nay, tôi đã làm quản gia ở ba nơi khác nhau. Ở độ một năm hoặc năm rưỡi, tôi lại đi, vì tôi thích thay đổi. Tôi đến Yewtree Lodge này được đúng một năm. Tôi sẽ chuyển trung sĩ Hay bản kê tên tuổi và địa chỉ các chủ cũ của tôi, cùng bản sao các giấy chứng nhận họ cấp. Được chứ?
 - Tốt lắm.
- Neele im lặng một lúc. Ông đang thử hình dung cô Dove hái các quả thông đỏ, chế thành độc dược bỏ vào cà phê của ông Fortescue. Trở về với thực tại, ông khẽ thở dài, nói:
- Tôi muốn gặp cô Gladys, sau đó đến bà hầu phòng Ellen.
- Lúc đứng dậy, ông nói thêm:
- À cô Dove này, cô có thể nói tại sao ông Fortescue lại để một số hạt trong túi?

- Hạt?

Cô ngơ ngác nhìn thám tử, sự ngơ ngác thật lòng.

- Phải, hạt. Cô không nhớ ra điều gì?

- Không!

- Ai lo quần áo cho ông chủ?

- Grump.

- Ông Fortescue ngủ cùng phòng với vợ?

- Vâng. Nhưng mỗi người có buồng tắm riêng.

Cô nhìn đồng hồ đeo tay:

- Chắc bà cũng sắp về đến nơi...

- Có một điều tôi thấy hơi kỳ - Neele nói - là tận giờ này vẫn chưa gọi được bà Fortescue. Đành rằng quanh đây có ba sân gôn, nhưng chẳng lẽ...

- Ông thanh tra ời, chưa chắc bà ấy đi đánh gôn...

Neele cau mày:

- Thì người ta bảo với tôi thế mà.

- Bà ấy có mang đồ đi, nói là đi đánh gôn. Nhưng bà ấy lái xe lấy, thì ai biết đâu...

Neele hiểu ngay cái ý ngầm trong câu nói đó. Ông lại hỏi:

- Bà Fortescue thường đánh gôn với ai?

- Chắc chỉ là với ông Vivian Dubois.

Neele gật gù, không nói. Cô Dove tiếp:

- Tôi đi gọi Gladys cho ông. Rồi ông sẽ thấy, con bé đang sợ chết khiếp...

Ra tới cửa, cô còn quay lại, suy nghĩ một giây rồi nói:

- Những gì tôi kể vừa rồi, ông cứ nghe thế và biết thế. Tính tôi là cứ nói thẳng, có phần nào gay gắt...

Rồi cô đi thẳng, để lại viên thanh tra trầm ngâm suy nghĩ: gay gắt hay không, thì cô Dove cũng đã cung cấp những thông tin có ích. Rất có thể Rex Fortescue bị chính người thân đầu độc.

Vì tất cả những người thân này có vẻ đều có lý do để thủ tiêu Fortescue.

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương V

Gladys miễn cưỡng bước vào phòng. Rõ ràng cô rất sợ phải đối mặt với một sĩ quan cảnh sát. Đó là một cô gái lộc ngộc, áo quần tươm tất nhưng trông vẫn có một vẻ gì luộm thuộm.

Ngay từ đầu, cô đã lên tiếng, kêu mình "không làm gì hết". Neele muốn cô thoải mái, tỏ ý tán thành và nói mời cô tới chỉ đề hỏi vài chi tiết về bữa điểm tâm buổi sáng. Cô lại kêu:

- Không phải tôi? Tôi có làm gì đâu.
- Ít nhất cô cũng bày bàn?
- À cái ấy thì có.

Cô ta phải nhận, nhưng với vẻ hối tiếc. Cô ta sợ đến mức nhìn thái độ, người ta phải nghĩ chính cô là thủ phạm. Neele không hề nhầm, ông đã từng chứng kiến nhiều người như vậy. Với giọng nhẹ nhàng, ông nói cần biết thứ tự mọi người xuống phòng ăn như thế nào.

Elaine Fortescue xuống đầu tiên, đúng lúc Grump mang cà phê ra. Rồi đến bà Fortescue, rồi bà Percival, cuối cùng là "ông chủ lớn".

Những điều Gladys kể tiếp không có gì mới, Neele đã biết cả. Ông Fortescue, bà Fortescue và cô Elaine dùng cà phê, bà Percival dùng trà, như mọi khi.

Khi Neele hỏi về lai lịch cô, Gladys trả lời thoải mái hơn. Lúc đầu đi ở, làm đủ việc vặt, sau làm phục vụ ở các quán cà phê, rồi đến tháng chín, vào làm ở Yewtree Lodge. Có nghĩa mới làm hai tháng.

- Và làm ở đây ổn không?
- Vâng, cũng được!.... Tất nhiên không giống như ở quán. Ở đây tù túng, bó buộc hơn... không lúc nào ngồi chân ngồi tay!
- Quần áo của ông Fortescue ai chải? Cô?

Cô vội đáp:

- Đó là việc của anh Grump. Nhưng thường khi, anh ấy bảo tôi làm.
- Bộ com-lê ông chủ mặc hôm nay, là do cô chải?

- Để tôi nhớ xem nào, ông chủ có nhiều bộ lắm.
- Có bao giờ cô thấy có hạt trong túi áo ông?
- Hạt gì ạ?

Cô nhìn ông thanh tra, vẻ ngơ ngác.

- Hạt lúa mạch.
- Như thứ lúa người ta dùng làm bánh ấy ạ?
- Cũng được.... Trong túi vét tông của ông có những hạt ấy. Cô không biết tại sao?
- Dạ không ạ! Đây là lần đầu tiên tôi nghe nói!

Neele đành bằng lòng đến đó. Cô ta còn giấu giếm gì không? Rất có thể, cô ta nói năng lúng túng, lúc nào cũng như thủ thế. Song trước mặt cảnh sát, khối người vô tội thường có thái độ như vậy.

Sau khi Neele nói là đã xong, Gladys còn nán lại để hỏi:

- Vậy là ông chủ chết thật?
- Thật.
- Đột ngột quá, phải không ạ? Lúc đầu ở công ty gọi điện về nói ông lên cơn gì đó.
- Đúng thế... gọi như vậy cũng được.
- Những cơn động kinh, tôi biết một con bé cũng hay bị. Tự nhiên là nó lăn đùng ra bất kỳ lúc nào. Hãi hãi là!

Gladys ra rồi, Neele xuống bếp, ở đây ông được đón tiếp một cách bất thường. Một bà to béo, mặt đỏ gay, xăm xăm bước tới vẻ hung hăng, tay vung cái đòn làm bánh, nói xồn xồn:

- Dám vào tận đây để truy hỏi? Tôi chẳng có gì khuất tất, ai dám báo tôi đầu độc ông chủ nào? Cảnh sát thì cũng mặc, tôi không để yên chuyện này đâu!

Thanh tra Neele vất vả mới làm được bà nấu bếp hạ hỏa. Trung sĩ Hay đứng ở góc theo dõi màn kịch; nhìn anh ta, Neele hiểu là anh ta cũng đã phải chịu cơn phẫn nộ của bà Grump.

Bỗng có tiếng điện thoại reo ngoài sảnh, Neele vội quay ra, và thấy Mary Dove đang nghe điện, vừa nghe vừa ghi chép. Cô quay nhìn Neele, nói.

- Có một bức điện.

Và cô chuyển tờ giấy cho ông. Điện từ Paris, viết như sau:

Fortescue Yewtree Lodge Baydon Heath. Rất tiếc nhận thư chậm. Sẽ về gặp ba chiều mai. Lancelot.

- Vậy là ông Fortescue đã gọi đứa con hoang toàng trở về - thanh tra Neele lẩm bẩm.

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương VI

Vào cái lúc ông Rex Fortescue uống tách trà cuối cùng của đời mình, Lancelot Fortescue đang cùng vợ ngồi trong bóng cây một đường phố Paris, ngắm nghía người qua lại.

- Pat này, em bảo anh: "Kể cho em nghe về bố đi!". Nghe đơn giản, nhưng đâu có dễ! Anh biết nói thế nào bây giờ? Ông bố nhà anh là tướng cướp lão luyện. Nói thế, em có chối tai không?

Cô vợ cười:

- Không chối tai! Nghe quen rồi.

Pat người cao, chân dài, không đẹp lắm, nhưng đủ hấp dẫn. Đôi mắt đẹp, bộ tóc màu hạt dẻ. Cô ngồi yên một lát, nghĩ về điều chồng vừa nói. Thế giới này lắm kẻ đều giả thế sao? Trong giới đánh cá ngựa, thì đúng là lắm tên bịp bợm. Nay cô lại sắp làm quen với một lão bần tiện trong giới kinh doanh, tài chính. Điều làm cô yên tâm đôi chút, là bố chồng chưa gặp rắc rối với pháp luật và vẫn được coi là doanh nhân lương thiện. Bọn ma lanh bao giờ cũng giỏi xoay sở để tránh búa rìu của luật pháp. Điều này vận dụng vào Fortescue bố thì đúng, không áp dụng với Lancelot là người cô yêu. Đành rằng trong quá khứ, anh có phạm vài điều đại dột, nhưng cô tin anh vẫn giữ bản chất lương thiện. Lancelot tiếp:

- Nên nhớ, anh không nói là cụ "bô" gian lận, móc ngoặc. Có điều, cụ biết cách nắm gậy đối thủ!

- Có những lúc - Pat nói - em rất ghét những người quá mạnh!

Và hỏi thêm:

- Anh yêu bố chứ?

Tuy là câu hỏi, nhưng lời nói hàm ý khẳng định.

- Em yêu, có thể em nói đúng!

Pat bật cười thoải mái. Lancelot nhìn vợ. Nàng thật đáng yêu. Vì nàng, anh sẵn sàng hy sinh mọi thứ. Anh nói:

- Về khía cạnh nào đó, thực ra anh rất ngán phải về London. Chẳng thú vị

gì! Cả ngày đến công ty, năm giờ lên tàu về nhà. Chán ngắt. Anh, anh thích cuộc sống năng động. Nhưng nếu cần phải tu chí từ nay thì đành vậy. Nếu em luôn ở bên anh, thì cũng vui. Cụ bô đã dụ, ta nên tranh thủ! Thú thực, nhận thư của cụ, anh hơi lạ. Lại sắp gặp Percival, ông anh yêu quý. Nhưng em nên chú ý: ông này cũng cáo, lắm mẹo lắm.

- Anh làm em mất cảm tình với ông anh trai rồi đó!

- Anh không muốn em xung khắc với anh ấy. Percival và anh không hiểu nhau, thế thôi. Anh có bao nhiêu tiền túi thì tiêu hết, còn anh ta dè sẻn từng đồng. Anh kết bạn với những người đáng ngờ, còn ông anh chỉ đi lại với những người "tử tế". Mỗi người một con đường. Anh, anh không thích con đường của anh ấy... Còn anh ta, chắc cũng rất ghét anh.

Ngừng một lát, Lancelot tiếp:

- Có lúc anh ngờ ngợ có bàn tay của Percival đằng sau vụ giả mạo ngân phiếu đã làm cụ bô nổi lôi đình, tổng anh đi... và tiếc rằng đã chót dành cổ phần cho anh trong công ty, nên không thể triệt nguồn tài chính của anh! Vì cái ngân phiếu đó, anh có ký đâu! Song tình ngay lý gian, mọi người không tin anh. Khổ một điều là trước đó, anh đã sai lầm, lấy sạch tiền kết đi đánh cá ngựa... Nếu thắng, anh sẽ hoàn lại. Chuyện ấy thì anh chịu. Nhưng cái ngân phiếu, không phải là anh! Không hiểu sao anh cứ ngờ ngợ là cái chữ ký ấy, chính Percival đã giả mạo... Nhưng tội vạ lại rơi vào đầu anh!

- Anh muốn nói là... Percival làm thế để bố giận, đuổi anh đi?

- Có thể lắm. Thật đều giả, có phải không? Không nói nữa. Giờ anh đang tò mò muốn biết anh về thì thái độ Percival ra sao. Lại không trở mặt ra mà ngạc nhiên à.

- Anh ấy có biết anh sắp về?

- Chưa chắc. Tính cụ bô hay chơi khăm, cụ làm chuyện này có khi không nói ai biết để đùa cái chơi.

- Nhưng ông anh đã làm gì để anh ghét ông ấy đến thế?

- Cái đó, để còn xem. Dù sao, cụ bô đã phản công, nên mới viết thư cho anh như thế...

- Thư đầu, anh nhận từ khi nào?

- Từ bốn... à không, năm tháng. Thư nói dè dặt thôi, nhưng để lộ là cụ sẵn

sàng đón anh về. "... Bố thất vọng với anh con, về nhiều mặt... Có lẽ đã đến lúc con nên nắm lấy cơ hội này mà lập nghiệp... Bố đoán chắc là, về mặt tài chính, con sẽ không hối tiếc... Nếu vợ chồng con về sẽ được hoan nghênh" vân vân, vân vân... Mà này, cụ có vẻ rất mừng là anh kết hôn với em. Một người vợ dòng dõi quý tộc...

Pat cười thật thà:

- Nhưng gia huy đang đi xuống!
- Xuống hay lên, thì cụ chỉ nhìn thấy gia huy!... Lúc nào gặp vợ Percival, em sẽ thấy khác nhau một trời một vực!

Mặt Pat sa sầm. Cô chưa hề nghĩ đến những người trong gia đình chồng, và Lancelot cũng không bao giờ nói đến.

- Còn cô em gái của anh, nó thế nào?
- Elaine? Nó thì tốt thôi. Lúc anh ra đi, nó còn nhỏ.
- Không thấy nó viết thư anh bao giờ?
- Nó không có địa chỉ của anh, mà dù có, chắc nó cũng không viết. Gia đình anh không có thói quen viết thư. Vì không thân thiết.
- Thế à?
- Đừng lấy thế làm phiền. Chúng mình có sống chung với gia đình đâu! Dù ở đâu, ta cũng có thế giới riêng của ta, và em sẽ có đủ những gì em muốn: ngựa, chó, vân vân. Quanh London, khối chỗ vui chơi giải trí... em yên tâm. Tự nhiên, anh lại thấy máu kinh doanh đang nổi lên. Cũng không lạ, anh thừa hưởng nó từ cả hai bên nội ngoại.
- Anh nhớ gì về mẹ anh không?
- Có chứ. Lúc sinh Elaine, bà đã năm mươi tuổi. Anh còn nhớ bà diện rất sang, nằm trên ghế dài, đọc cho anh nghe các chuyện hiệp sĩ thời xưa. Bà là một phụ nữ bình thường thôi, cá tính không rõ nét... Nhưng, có lẽ anh rất yêu mẹ.

Pat quay về phía chồng:

- Anh nói vậy... nhưng em không hiểu anh có yêu ai thực sự bao giờ!

Lancelot nắm chặt cổ tay vợ:

- Một điều chắc chắn, là anh yêu em!

Agatha Christie

Một Năm Lúa Mạch

Dịch giả: Dương Linh

Chương VII

Thanh tra Neele vẫn cầm trong tay tờ giấy cô Dove vừa đưa, thì tiếng phanh rít báo hiệu có xe đỗ ở cửa. Cô Dove nói:

- Chắc xe bà Fortescue rồi!

Neele đi ra phía cửa, nhưng hơi lạ nhận thấy cô Dove lại lui vào trong nhà. Có thể là một cử chỉ tế nhị chẳng, nhưng cũng tỏ ra một sự thờ ơ lạ lùng.

Thanh tra ra tới cửa cùng lúc với đầu bếp Grump, chắc anh này cũng nghe tiếng xe về. Đó là một xe Rolls - Bentley kiểu thể thao. Hai người ra khỏi xe, bước lên bậc tam cấp. Adèle Fortescue sững người khi nhìn thấy Neele, và viên thám tử đủ thì giờ để quan sát người mới.

Đó là một người đàn bà đẹp, có ý thức về sắc đẹp của mình và về sức hấp dẫn đối với nam giới. Người đầy nhục cảm, thích làm tình đã đành, nhưng chắc thích tiền không kém. Đi sau bà và cầm giúp đỡ lẽ, là một ông mà Neele đoán ngay là Vivian Dubois. Nhìn ông ta, có thể xác định ngay: một người chuyên "săn đón" phụ nữ, nhất là các bà phụ nữ có chồng già và giàu có.

- Bà là Fortescue phu nhân?

- Chính tôi... Nhưng hình như...

- Tôi là thanh tra Neele, và rất tiếc phải đem đến cho bà tin không vui...

- Nhà bị mất cắp à?

- Không. Liên quan đến ông nhà. Sáng nay, ông bỗng lên cơn...

- Ông Rex nhà tôi?

- Chúng tôi đã cố tìm bà mà không được...

- Bây giờ ông ấy đâu? Các ông đã đưa về... hay là...

- Ông nhà được đưa đến bệnh viện St-Jude... và bây giờ tôi xin bà hãy tỏ ra dũng cảm, rất dũng cảm...

- Có phải ông định nói là ông ấy chết rồi?

Bà tiến lên một bước, vịn vào vai thám tử, Neele thận trọng dìu bà vào bên trong. Grump lúng túng không biết làm gì.

- Cho bà uống cái gì trợ lực.

Tiếng Vivian Dubois ngọt ngào vang lên:

- Thế thì mang cho bà một ly cô nhắc?

Đồng thời, Dubois mở một cửa bên để Neele, vẫn đỡ bà Fortescue, bước vào. Vivian Dubois vào theo, rồi Grump mang một chai rượu và hai cốc tối. Adèle Fortescue để mình rơi phịch xuống ghế, đưa tay lên che mắt. Bà cầm ly rượu do thanh tra đưa, uống một ngụm, rồi nói:

- Cám ơn!... Bây giờ, ông nói xem, chuyện gì đã xảy ra? Ông ấy lên cơn đau tim?

- Không phải...

- Ông vừa nói ông là thanh tra cảnh sát?

Câu hỏi này là của ông Dubois. Neele cười lịch sự, đáp:

- Ông đã nghe đúng. Tôi là thanh tra Neele, Sở cảnh sát hình sự.

Dubois hơi nhăn cái mũi, hàm ý không ưa sự có mặt của cảnh sát trong nhà.

- Như vậy có phải là ông Fortescue mất trong hoàn cảnh đáng ngờ?

Neele coi như không có Dubois, nói với bà Fortescue:

- Tôi sợ khó tránh phải mở một cuộc điều tra...

- Điều tra? Tại sao?

Neele nhẹ nhàng giải thích:

- Cảnh sát không thể không tìm hiểu nguyên nhân thực của cái chết của chồng bà.

Và nói thêm:

- Chúng tôi phải xác định thật cụ thể xem sáng nay trước khi đi làm, ông Fortescue ăn gì, uống gì.

- Ông cho là ông ấy bị đầu độc?

- Tiếc rằng có thể là như vậy.

- Tôi không tin!... Trừ khi... ông muốn nói, đầu độc bằng thức ăn?

Đoạn cuối câu nói rất khẽ, như tiếng thều thào.

- Bà hiểu việc đó như thế nào? - Neele hỏi.

Làm như không nghe thấy, bà Adèle nói rất nhanh:

- Nhưng tất cả chúng tôi, có ai làm sao đâu?

Dubois đưa tay nhìn đồng hồ:

- Thôi nhé, Adèle thân mến, tôi phải đi đây! Chị không cần gì tôi, phải không? Đã có Grump, cô Dove, các gia nhân...

Bà hốt hoảng nhìn ông bạn:

- Ô! Anh Vivian, xin hãy ở lại đây.

Đó là lời yêu cầu, gần như van nài. Song chỉ có tác dụng làm cho Dubois vội vàng muốn rút:

- Rất tiếc, bà chị ạ, nhưng tôi có cuộc hẹn quan trọng. Và xin nói với ông thanh tra đây, tôi ở Dormy House. Khi cần, ông có thể tới...

Neele gật đầu. Ông không muốn giữ Dubois lại, song không làm gì về ý nghĩa cuộc rút lui vội vã này. Ông Dubois muốn tránh gặp rắc rối.

Chàng hiệp sĩ tùy tùng đi rồi, Adèle Fortescue mới nghĩ đến việc giải thích thái độ của mình:

- Ông thanh tra thông cảm, về đến nhà lại gặp cảnh sát, tránh sao khỏi hốt hoảng?

- Vâng, thưa bà, nhưng chúng tôi phải làm gấp để tìm nguyên vẹn những thức còn lại của bữa điểm tâm sáng nay: cà phê, trà...

- Nhưng những thứ ấy đâu có bị bỏ thuốc độc! Giấm bông không ngon lắm, nhưng đây đâu phải lần đầu...

- Bà không ngại, xưa nay những lầm lẫn lạ lùng nhất đều có thể xảy ra! Một lần tôi điều tra về một vụ ngộ độc do digitalin. Hóa ra người ta nhầm lá digitalin với lá cải!

- Ông cho là đã có sự nhầm lẫn tương tự...

- Đợi mỗ tử thi mới biết.

Mặt bà Fortescue tái nhợt. Thanh tra nói tiếp:

- Chung quanh nhà ta có rất nhiều thông đỏ. Rất có thể, người ta đã hái lá, hoặc quả...

Bà tỏ vẻ kinh hãi:

- Và thành thuốc độc?

- Nhiều trẻ con đã bị ngộ độc vì quả thông đỏ...

Adèle Fortescue đưa hai tay ôm trán:

- Thôi, hãy biết thế. Tôi cần nằm nghỉ một lát. Những chuyện ấy, rồi ông phải hỏi Percival...

- Tôi định như vậy. Tiếc rằng ông ấy đi vắng...

- Ờ nhỉ, tôi quên.

- Một câu hỏi cuối. Trong túi áo chồng bà, có một nắm hạt. Bà có thể giải thích tại sao?

Bà lắc đầu tỏ ý không biết. Neele ướm hỏi:

- Hay có ai trêu đùa?

- Đùa ông ấy. Việc ấy có gì gọi là đùa? ...

- Tôi không phiền bà lâu hơn nữa. Bà có muốn tôi gọi ai cho bà? Cô Dove chẳng hạn.

- Cái gì ạ?

Rõ ràng bà Fortescue không nghe thấy câu hỏi. Bà đang nghĩ đi đâu? Bà lục túi xách tay, lấy mùi soa, nói tiếp:

- Thật kinh hoàng!... Giờ tôi mới dần dần nhận thức ra... từ nãy, tôi như người u mê! Tội nghiệp ông Rex nhà tôi!

Bà hỉ mũi, lau những giọt nước mắt, có vẻ thành tâm. Thanh tra đứng nhìn một lát, rồi đi ra cửa. Cầm nắm cửa, ông quay lại, nói:

- Tôi sẽ gọi người lên cho bà.

Trước khi ra hẳn, ông liếc mắt lần cuối vào trong phòng. Adèle Fortescue vẫn lấy mùi soa chấm mắt, nhưng khăn không che hết miệng. Và Neele thấy trên môi bà thoáng nở một nụ cười.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương VIII

1

Trung sĩ Hay báo cáo:

- Tôi đã thu những gì có thể: mứt, giấm bông, trà, cà phê, đường, rồi sẽ xem sau. Bã cà phê đổ đi rồi, nhưng nước cà phê còn nhiều... Chủ uống rồi, gia nhân đều uống! Đó là điều đáng chú ý.

- Đúng. Nếu có thuốc độc, nó chỉ bỏ riêng vào tách ông ta thôi.

- Vâng. Tôi làm như tình cờ, hỏi về quả thông đỏ. Xem ra trong nhà không có, lá cũng không. Và không ai biết tại sao có hạt trong túi áo ông chủ.

Điện thoại reo. Trung úy chồm người vớ lấy máy, trả lời rồi chuyển ngay cho sếp. Trên Sở cho biết đã liên lạc được với Percival Fortescue, ông này sẽ sớm về tới London.

Neele vừa đặt máy thì một xe hơi đỗ trước nhà. Grump vội chạy ra rồi nép người nhường cho một phụ nữ trẻ bước vào, tay ôm đồm nhiều bọc hàng và chuyển dần cho Grump đỡ.

- Cảm ơn Grump. Anh trả tiền tắc-xi nhé? Đói quá, và cho xin chén trà ngay. Bà và cô về cả chưa?

Grump ngập ngừng đáp:

- Ở nhà có nhiều tin xấu, thưa bà. Ông Fortecue...

- Ông Fortescue làm sao?

Thanh tra Neele đi tới. Grump giới thiệu:

- Đây là bà Percival.

Bà này sốt ruột:

- Nói đi, có chuyện gì? Tai nạn?

Neele nhìn bà ta: khoảng ba mươi, hơi đầy đà, mép nhếch vể chán chường.

Ông nói:

- Tôi lấy làm buồn báo tin bà biết, ông Forrtescue bị khó ở tại văn phòng, được chở đi bệnh viện và đã chết.

- Chết?

Quả là tin "giật gân" hơn bà Percival tưởng. Bà nói:

- Bất ngờ quá! Chồng tôi đi vắng, đi công tác ở miền bắc. Phải tìm cách báo nhà tôi ngay, tôi không biết ở đâu, nhưng ở văn phòng chắc là biết. Nhà tôi mới là người phải lo mọi thứ. Khổ quá, sao lại nhè lúc này mà xảy ra!

Nghĩ một lát, lại nói:

- À mà không biết nên cử lễ tang ở đâu: ở đây, hay London?

- Việc đó tùy vào gia đình quyết định.

- Tất nhiên. Tôi chỉ hỏi thế thôi.

Bây giờ bà mới nhận thấy mình đang nói chuyện với người ngoài lạ hoắc.

- À mà, ông là ai? Thầy thuốc?

- Không thưa bà. Sĩ quan cảnh sát. Cái chết của ông cụ...

- Người ta giết ông cụ? Phải ông nói thế không?

Neele không rời mắt khỏi khuôn mặt bà Percival:

- Tại sao bà nghĩ vậy?

- Chẳng tại sao. Chuyện ấy có thể xảy ra... Vả lại ông là cảnh sát, nên tôi nghĩ... Ông đã gặp bà ấy chưa? Bà ấy bảo sao?

- Bà định nói ai ạ?

Bà Adèle... chứ còn ai! Tôi luôn nói với anh Percival là ông cụ đại đột đi lấy bà vợ kém mình tới hai mươi tuổi. Tôi nói đã đúng chưa!.. Thật là đẹp mặt cả lũ. Báo chí sẽ nói, rồi suốt ngày bị phóng viên bám đuôi.

Im lặng một lát, bà hỏi:

- Chết vì thạch tín?

- Nguyên nhân chưa rõ. Phải chờ mổ tử thi..

- Nhưng chắc ông đoán ra rồi chứ! Nếu không ông chẳng tới đây. Chắc ông đã truy hỏi tối qua và sáng nay, ông ấy ăn gì, uống gì. Đúng không?

Neele thận trọng đáp:

- Có thể ông Fortescue bị đầu độc bởi một thức ăn dùng trong bữa điểm tâm.

- Bữa điểm tâm? Tôi thấy hơi vô lý...

Bà hất đầu, nói thêm:

- Không hiểu bà ta làm cách nào... trừ khi bà ta bỏ cái gì vào cà phê của ông, trong lúc tôi và Elaine nhìn ra chỗ khác...

Có tiếng nói khẽ sau lưng bà Percival:

- Thừa bà, đã có trà cho bà trong phòng sách.

Bà Percival giật mình, nhưng nói luôn:

- Cảm ơn cô Dove. Phải, uống tách trà cho tỉnh người. Mời ông cùng uống, được không, ông thanh tra?

- Không, cảm ơn, để lúc khác:

Bà Percival lưỡng lự, rồi quay đi. Bà đi khuất, cô Dove nhỏ nhẹ nói:

- Không biết bà ấy có hiểu thế nào là "vu cáo".

Neele không nói gì. Dove hỏi tiếp:

- Ông cần gì nữa không?

- Cho tôi gặp bà Ellen.

- Bà ấy trên gác. Để tôi dẫn ông đi.

2

Bà Ellen bực mình, nhưng không e sợ.

- Ông đã hỏi, tôi xin nói ngay chuyện này thật là thảm hại, và không ngờ có ngày tôi lại dính dáng đến với một vụ như thế. Nên nhớ, tôi không hề lấy làm lạ! Lẽ ra tôi phải xin thôi việc ở đây từ lâu. Tôi không thích cái cách người ta sai phái tôi trong nhà này, nói chung không thích các kiểu cư xử ở đây. Với bà Grump tôi không có ý kiến gì, nhưng ông Grump và cái con bé Gladys thì làm ăn chả ra sao! Nhưng tôi không trách gì họ, cái chính là tôi chán những gì xảy ra trong nhà này.

- Vậy thì xảy ra những chuyện gì? - Neele hỏi ngay.

- Ông chưa biết thì rồi ông sẽ biết! Thiên hạ đồn ầm. Người ta nói đi chơi gôn, hay đánh quần vợt. Thế mà tôi đã thấy, chính mắt tôi trông thấy! Cửa phòng sách mở, họ ôm nhau, hôn hít nhau trong ấy...

Giọng nói toát lên tất cả sự hậm hực của cô gái già chưa bao giờ có chồng, mặc dù rất muốn.

Tuy hơi thừa, Neele vẫn hỏi bà định ám chỉ ai.

- Còn ai vào đây nữa, ngoài bà chủ và cái lão cứ lảng nhảng theo đuôi? A! Họ không ngượng ngập gì đâu! Và ông Fortescue cũng đã đánh hơi thấy... Ông chủ còn cho người theo dõi họ... sớm hay muộn, rồi họ cũng ly dị.

Nhưng thế vào đó, bây giờ là thế này đây!

- Nghĩa là?

- Ông thừa biết còn gì, vì ông vừa hỏi ông chủ ăn gì, uống gì! Ý kiến tôi ấy à, cả anh cả ả đều là thủ phạm. Anh xoay độc được, và ả bỏ vào cà phê. Rõ ràng như hai với hai là bốn!

- Bà có bao giờ thấy quả thông đỏ lăn lóc trong nhà?

Mắt bà Ellen lim dim:

- Quả thông đỏ? Từ bé tôi đã biết nó chứa độc, không nên đụng vào. Ra họ dùng thứ ấy?

- Chưa thể khẳng định.

- Tôi không dám nói đã nhìn thấy bà ấy sờ vào thông đỏ - Ellen nói, rõ ràng là tiếc rẻ.

Neele hỏi bà có bao giờ thấy ông Fortescue bỏ hạt vào trong túi.

- Không thấy.

Ông hỏi thêm vài câu, rồi ngó ý muốn gặp bà cô Ramsbottom.

- Để tôi lên xem bà ấy có tiếp không - Ellen nói - Nhưng chắc bà chẳng muốn đâu. Bà ấy già lắm rồi, lại hơi ngớ ngẩn!

Viên thanh tra vẫn đề nghị, và Ellen miễn cưỡng đưa ông lên gặp bà già.

3

Họ đi dọc hành lang, trèo một thang gác nhỏ. Ellen gõ cửa, đứng chờ trả lời, rồi mở cửa, nói “một quý ông muốn gặp cô Ramsbottom”. Neele không nghe thấy lời đáp, nhưng qua Ellen ra hiệu, biết là bà cô đồng ý.

Căn phòng bày chật đồ đạc, phải lách qua mới đi được. Neele có cảm tưởng bước vào một nơi ở từ thời Hoàng hậu Victoria. Ngồi ở bàn, cạnh lò sưởi ga, một bà già đang bó bài tây, tóc bạc trắng xòa xuống má. Bà không buồn ngẩng đầu, nói:

- Mời vào, mời vào! Và xin ngồi xuống đây.

Thật khó mà nhận lời mời, vì ghế nào cũng chật đầy sách tôn giáo. Neele thu xếp để ngồi vào chiếc ghế đầu cạnh cô Ramsbottom.

- Ông có thích công việc truyền đạo không? - Bà hỏi.

- Thừa không dám chắc.

- Đáng tiếc! Người thực ngoan đạo, bây giờ chỉ sang châu Phi mới thấy. Neele không biết nói gì, ông càng ngạc nhiên khi bà cô tuyên bố không có máy thu thanh.

- Cô nói sao?

- Tôi nói, nếu ông đến để thu thuế ra-đi-ô, thì ông nhầm rồi. Tôi không có máy.

- Tôi đến không vì chuyện ấy.

- Vậy ông muốn gì?

- Tôi rất đau buồn báo tin bà biết, ông Fortescue, em rể của bà, đã lên cơn bệnh đột ngột và đã mất.

Cô Ramsbottan không chớp mắt, vẫn trang bài. Cô nói giọng bình thản:

- Ra cái kẻ tội lỗi kiêu căng ấy cuối cùng cũng ngã gục. Trước sau rồi phải có ngày!

- Tin này không làm bà buồn?

Rõ là thế, song Neele vẫn hỏi để xem bà nói sao. Ngược mắt nhìn qua mục kính, bà nói đơn giản:

- Không. Đời Rex Fortescue chồng chất tội lỗi, tôi không ưa.

- Ông ấy chết đột ngột...

- Kẻ vô đạo chết thế là phải...

- Và có thể ông ấy bị đầu độc.

Thanh tra lặng yên, chờ phản ứng của cô Ramsbottan. Nhưng không có phản ứng: cô vẫn lặng lẽ tráo bài. Thấy Neele ngừng nói, cô quay đầu lại bảo:

- Ông muốn tôi nói gì ư? Tôi không đầu độc hắn ta, nếu đó là điều ông muốn biết.

- Và bà có nghi cho ai?

Giọng bà cô già nghiêm hằn lại:

- Hỏi thế thì khó nói. Trong cái nhà này, có hai đứa con của em gái tôi, nó đã chết. Tôi không tin có người nào mang dòng máu Ramsbottan, lại nhúng tay giết người. Vì đúng đây là một vụ ám sát, có phải không?

- Thưa bà, tôi chưa khẳng định như thế!

- Nếu không thì là cái gì? Có khối người muốn giết Rex Fortescue. Hắn là

một kẻ tàn bạo... và làm vậy thì nhất định phải trả giá.

- Bà nghĩ tới một người nào cụ thể?

Cô Ramsbottom đưa tay gạt các quân bài sang bên, nói:

- Tôi nghĩ nên chấm dứt câu chuyện ở đây.

Giọng nói bình thản, nhưng kiên quyết. Bà nói tiếp:

- Tôi khuyên ông nên tìm trong sổ gia nhân. Có vẻ cái tên đầu bếp chẳng lương thiện gì, và cái con hầu cũng bất bình thường. Thôi chào ông!

Neele ra ngoài hành lang, lòng không vui. Bà già này đầy cá tính, song không khai thác được gì.

4

Ông xuống thang, ra phòng ngoài và suýt đâm sầm vào một cô gái tóc nâu, mặc áo mưa dầm nước. Bộ mặt nhợt nhạt ngừng lên, cô nói:

- Tôi vừa về, nghe người ta nói, bố đã... chết.

- Tiếc rằng đó lại là sự thật, thưa cô.

Bàn tay cô tựa vào phía sau, như để đứng cho vững. Neele giúp cô ngồi lên cái hòm gỗ sồi. Cô sụt sùi, nước mắt rùng rùng trên má.

- Thật kinh khủng! Cứ nghĩ là tôi ghét ông... mà không biết rằng tôi yêu ông... nếu không, sao tôi lại khóc?

Cô nhìn thẳng trước mặt mà không nhìn thấy gì vì nước mắt che lấp. Cô lại nói một thôi dài, như nói với chính mình:

- Kinh khủng nhất, là việc này làm cho mọi thứ ổn thỏa! Bây giờ, không còn ai phản đối ta lấy Gerald! Ta được tự do, muốn làm gì thì làm. Nhưng, sao lại phải xảy ra như thế chứ!... Không!... Ta không muốn ba chết, ta không muốn!... Không thể như vậy! Ba ơi!

Lần đầu tiên từ khi đến Yewtree Lodge, thanh tra Neele thấy có người thực lòng thương tiếc người quá cố.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương IX

Cục trưởng chăm chú nghe thanh tra Neele báo cáo, vắn tắt nhưng đầy đủ. Ông nói:

- Theo tôi, chính là mụ vợ. Neele, cậu nghĩ thế nào?

Neele công nhận ông cũng nghĩ như vậy. Ông nói thêm, với chút bi quan, là trong những vụ án tương tự, thường chính là người vợ.

- Bà ta có thể là thủ phạm - Cục trưởng nói tiếp - Có động cơ không?

- Theo tôi là có - Neele đáp. Có cái anh chàng Dubois ấy, thấy chưa?

- Hẳn là tòng phạm?

- Tôi không kết luận xa đến thế. Hẳn không dại gì mạo hiểm nhúng tay vào. Có thể hẳn biết ý đồ của thị, nhưng không chắc đã xúi giục thị đầu độc chồng.

- Thận trọng thế vậy ư?

- Rất thận trọng!

- Thôi được. Hãy khoan kết luận và nhớ kỹ giả thuyết ấy.

- Còn hai người kia nữa, họ cũng có cơ hội bỏ thuốc độc vào tách?

- Cô con gái và con dâu? Cô thứ nhất đang muốn lấy một thanh niên mà ông bố không đồng ý và chàng này lại chỉ muốn kết hôn nếu có tiền. Như vậy là cô ta có động cơ. Cô con dâu, tôi chưa hiểu rõ nên chưa thể đánh giá. Điều chắc chắn, là ngoài ba người đàn bà đó, không ai khác có thể làm. Tất nhiên, lũ gia nhân dọn bữa ăn có thể bỏ thuốc độc, nhưng chúng làm thế nào để chất tắc-xin chỉ có trong tách của Fortescue? Nếu đúng là chất tắc-xin...

- Đúng là tắc-xin. Tôi vừa nhận được báo cáo.

- Vậy điểm ấy đã rõ.

- Còn bọn gia nhân?

- Không có gì đáng chú ý.

- Vậy không còn tình nghi nào khác.

- Vâng.

Nói vậy, song Neele nghĩ lẽ ra phải đưa Mary Dove vào diện tình nghi, cô ta có thể không ngây thơ vô tội như cô nói. Ông nói tiếp:

- Bây giờ đã biết rõ chất độc là gì, ta chỉ còn khám phá xem nó được chế biến, chuẩn bị như thế nào...

- Việc đó, ông cứ cho tiến hành. À quên chưa nói, ông Percival Fortescue đang có mặt. Tôi đã nói chuyện với ông ta lúc nãy, và yêu cầu ông ta chờ, cho ông gặp. Còn ông con trai nữa, chúng ta đã tìm ra. Hắn đang ở khách sạn Bristol, Paris, và sẽ về đến Anh hôm nay. Ông nên cử người ra sân bay đón ông ta.

- Vâng.

- Tốt. Thôi, ông đi mà gặp Percival Fortescue.

Cục trưởng cười gằn, nói thêm:

- Loại công tử mày râu nhẵn nhụi, áo quần bảnh bao đấy!

* * *

Percival Fortescue quả là một quý ông đàn ông hoàng. Khoảng ba mươi tuổi, tóc vàng rất đẹp, và ăn nói khá cầu kỳ.

- Hắn ông thanh tra đoán được, cái chết của ông thân sinh làm tôi choáng váng.

- Tôi rất thông cảm - Neele lịch sự đáp.

- Tôi có thể khẳng định, hôm kia lúc tôi đi, ông cụ hoàn toàn khỏe mạnh. Người ta nói, cụ bị ngộ độc thức ăn và chết nhanh chóng.

- Chết nhanh chóng, nhưng không phải ngộ độc thức ăn.

Percival chau mày:

- Không phải? Vì thế cho nên...

Ông ta không nói hết. Neele tiếp luôn:

- Ông nhà đã bị đầu độc bằng chất tặc-xin.

- Tặc-xin? Chưa nghe nói bao giờ.

- Vâng, rất ít người biết nó. Chất độc này công hiệu rất nhanh, không gì chữa được.

Nếp nhăn trên trán Percival hằn sâu:

- Ông thanh tra, ông cho là bố tôi đã bị người ta cố tình đầu độc?

- Mọi việc có lẽ là như vậy.

- Kinh khủng!

Neele lặp lại từ đó, nhưng bình thản hơn. Percival lẩm bẩm:

- Ra thế, thảo nào các bác sĩ ở bệnh viện cứ loay quanh không nói rõ.

Và ông hỏi:

- Bao giờ có thể đưa tang?

Neele không trả lời thẳng vào câu hỏi:

- Ngày mai còn phải tổ chức điều trần, rồi mổ tử thi. Cũng chỉ là thủ tục, chưa biết lúc nào mới có thể phán quyết.

- Cho phép tôi hỏi, ông có ý kiến gì về vụ này... và về hung thủ? Ông nghi cho ai?

- Nói ra bây giờ còn sớm...

- Vâng, tôi hiểu.

- Ông có thể giúp chúng tôi, cho biết ông nhà đã dự kiến di chúc thế nào?

Và ông có thể giới thiệu cho tôi gặp các luật gia của ông nhà?

- Được thôi. Đó là văn phòng luật gia Billingby Horsethorpe. Còn di chúc, tôi có thể dẫn ra những điểm chính.

- Tôi xin nghe. Ông thông cảm, nghề nghiệp chúng tôi buộc phải đi sâu vào những chuyện riêng tư...

- Bố tôi đã làm lại di chúc cách đây hai năm, lúc lấy vợ lần thứ hai. Cụ để lại cho vợ số tiền mười vạn livơ, cho em gái Elaine của tôi năm vạn livơ. Còn lại thuộc về tôi. Chắc ông đã biết, tôi có chung vốn làm ăn với ông cụ.

- Cụ không để lại gì cho em trai ông, Lancelot Fortescue?

- Không. Hai người bất hòa từ lâu.

Neele nhìn Percival. Ông ta nói chắc như đinh đóng cột.

- Vậy, ba người được hưởng gia tài theo di chúc là bà Fortescue, cô Elaine và ông?

Percival thở dài:

- Nói là hưởng, nhưng được bao nhiêu đâu. Thuế thừa kế rất cao, và gần đây ông cụ đã làm vài vụ thất bại.

- Ông và bố ông, hai người có quan điểm khác nhau trong kinh doanh?

- Tôi muốn cụ chia sẻ cách nhìn của tôi. Tiếc thay...

Percival nhún vai, thay câu nói tiếp. Neele hỏi:

- Và ông đã cố ép ông cụ? Hình như hai người cãi nhau to tiếng?

Percival đỏ mặt.

- Nói cãi nhau, thì hơi quá!

- Thật không?

- Chúng tôi không cãi nhau.

- Không sao!... Điều đó không quan trọng.

- Còn cụ và em trai của ông vẫn không nhìn mặt nhau?

- Vâng.

- Thế thì, cái này là nghĩa thế nào?

Neele đưa Percival bản ghi bức điện cô Dove đã nhận. Percival đọc và không tìm được, thốt lên tiếng kêu ngạc nhiên, khó chịu.

- Thật tình tôi không hiểu. Khó thể tin!

- Nhưng đúng là điện thật. Em ông sẽ từ Paris về hôm nay.

- Quái lạ! Thật sự không thể tin!

- Cụ nhà không nói gì với ông à?

- Hoàn toàn không! Và cách làm ấy không thể chấp nhận. Gọi Lancelot về mà không nói với tôi một tiếng!

- Ông có biết tại sao ông cụ gọi em ông về không?

- Không hề biết! Tuy nhiên theo thái độ của cụ trong những vụ làm ăn gần đây, tôi có thể ngờ đến chuyện này. Thật vớ vẩn, không thể thế được. Tôi sẽ...

Percival bỗng ngừng bật, mặt tái nhợt.

- Xin lỗi - ông nói - Tôi quên là ông cụ không còn nữa.

Neele gật đầu, tỏ vẻ đã hiểu.

Percival đứng lên để đi và nói:

- Ông cần thông tin gì, tôi sẵn lòng cung cấp. Ông chỉ cần gọi điện. Nhưng có lẽ... ta còn sẽ gặp nhau ở Yewtree Lodge?

- Nhất định rồi. Và lại, một người của chúng tôi cũng đang ở đó.

Percival đi rồi, Neele đứng nguyên giữa phòng, suy nghĩ. Mắt ông gặp mắt trung sĩ Hay. Anh này ngồi ở góc và từ nãy không bỏ qua một lời nào của câu chuyện. Cuối cùng anh ta hỏi:

- Sếp nghĩ thế nào về việc này?

- Mình cũng không biết nữa.

Rồi ông cười cười, nói:

- Tất cả những người này đều đáng ghét.

Thấy Hay không hiểu lắm, Neele giải thích:

- Đó là câu trích Alice ở xứ sở thần tiên. Chả nhẽ cậu không đọc truyện ấy?

Trung sĩ cười ghệt mặt:

-Ồ tác phẩm cổ điển, tôi đâu biết...

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương X

1

Máy bay cất cánh từ Paris được năm phút, Lancelot Fortescue giờ tờ Tin hàng ngày ra xem. Ngay sau đó, anh thốt lên tiếng kêu ngạc nhiên. Pat ngồi bên cạnh, quay đầu lại:

- Cái gì thế?
 - Tin về cụ bô... Cụ đã chết.
 - Chết? Bố anh?
 - Cụ lên cơn trong văn phòng và chết ở bệnh viện St-Jude.
- Pat đặt bàn tay chồng vào tay mình:
- Tội nghiệp... Cụ làm sao? Bệnh tim à?
 - Có lẽ.
 - Bố bị thế bao giờ chưa?
 - Theo anh biết, thì chưa hề.
 - Em tưởng lên cơn lần đầu thì đâu đến nỗi...
 - Khổ cho cụ quá! Anh tưởng mình không ưa gì cụ, nhưng bây giờ cụ mất...
 - Anh có yêu bố!
 - Không phải ai cũng tốt như em. Dù sao, với anh, thật là bất lợi!
 - Đúng vậy. Chết đúng lúc anh trở về Anh! Thật trùng hợp...
 - Trùng hợp? Trùng hợp cái gì? Có phải em định nói hể anh làm cái gì, thì lại...
 - Không, đâu phải vậy! Dù sao, cũng là không may.
 - Không may rõ còn gì!

Pat không nói gì nữa, chỉ giữ chặt tay chồng trong tay mình. Đến sân bay London, hai người sắp xuống máy bay thì một nhân viên hàng không đến hỏi "Có ông Lancelot Fortescue trong số hành khách không". Lancelot tiến lên, Pat theo sau. Họ là những người đặt chân xuống đất đầu tiên. Lancelot nghe thấy tiếng một bà nói sau lưng:

- Chắc lại bọn buôn lậu gì đây...

Thanh tra Neele và Lancelot ngồi đối diện nhau hai bên bàn. Lancelot kêu:

- Thật kỳ quái. Kỳ quái!

Neele khẽ gật đầu đồng ý. Lancelot tiếp:

- Cứ như là chuyện ly kỳ ở đâu. Với ông, có thể đây chỉ đơn giản là một vụ đầu độc, chẳng có gì đặc biệt. Nhưng với ai hiểu rõ gia đình tôi, thì không thể tưởng tượng!

- Vậy ông không thể đoán ai là tác giả vụ đầu độc?

- Đoán sao được! Trong giới kinh doanh, bố tôi có khối kẻ thù, khối người muốn móc mắt ông, theo nghĩa bóng, và làm ông lụn bại, theo nghĩa đen. Nhưng ai mà lại bỏ thuốc độc vào ông cơ chứ! Dù sao tôi không biết gì nhiều, vì lâu nay tôi sống ở nước ngoài, không có liên hệ với gia đình.

- Chính vì thế mà tôi muốn hỏi ông - Neele nói - Theo lời anh trai ông, ông đã bất hòa nhiều năm với ông cụ. Vậy tại sao sau thời gian dài, ông lại đồng ý trở về?

- Xin sẵn sàng giải thích. Cách đây sáu tháng, sau khi tôi lấy vợ, ông cụ đã viết thư cho tôi, ngỏ ý sẵn sàng bỏ qua chuyện cũ và muốn tôi trở về cùng làm ăn. Ông không nói rõ sẽ dành cho tôi vị trí gì, liệu có hấp dẫn tôi không. Mặc dù vậy, tháng tám vừa rồi, tức là cách đây đúng ba tháng, tôi đã trở về Anh và ghé thăm ông. Ông đề nghị tôi giữ một chức vụ khá tốt, nhưng tôi chưa trả lời ngay. Tôi muốn hỏi ý kiến vợ. Ông bảo ông thông cảm, và thế là tôi đáp máy bay trở lại châu Phi. Tôi bàn với vợ tôi, chúng tôi đồng lòng nhận lời. Cuối tháng trước, tôi mới thanh toán xong các việc bên đó, thế là tôi báo cho ông cụ, nói rõ là tôi sẽ báo trước ngày về Anh.

Thanh tra Neele khẽ ho:

- Việc ông về hình như làm anh ông rất ngạc nhiên?

Lancelot mỉm cười:

- Chắc hẳn Percival không ngờ tôi về. Hồi tôi về gặp ông cụ, anh ta đi nghỉ ở Nauy, và tôi tin là ông cụ không hề nói với anh ta chuyện này. Tôi còn cho là, sở dĩ ông cụ gọi tôi về, là do bất hòa lớn với Percival. Tôi không rõ lý do bất hòa, nhưng chắc chắn là cụ gọi tôi về là để phản ứng lại.

Mặt khác, cụ vốn không ưa vợ của Percival, còn với cuộc hôn nhân của tôi, cụ lại rất hài lòng.

- Hồi về thăm Yewtree Lodge, ông ở lại bao lâu?

- Chỉ một, hai giờ không hơn. Ông cụ không giữ tôi ngủ đêm. Xin nhắc lại, ông cụ muốn thỏa thuận với tôi thật nhanh, trước khi Percival kịp biết gì. Và như đã nói, tôi đồng ý là sẽ suy nghĩ, là sẽ có quyết định. Việc đó, tôi đã làm. Tôi đã viết thư cho cụ, nói ang áng ngày về, và hôm qua đã đánh điện từ Paris.

Neele gật đầu:

- Bức điện đã làm anh ông vô cùng sửng sốt...

- Tôi cũng đoán vậy. Nhưng, giờ thì anh ta thắng rồi. Tôi luôn luôn đến muộn...

- Vâng, ông về quá muộn...

Một lát im lặng, Neele tiếp:

- Hồi về thăm nhà tháng tám vừa rồi, ông có gặp những người khác trong gia đình?

- Mẹ kế của tôi có mặt lúc dùng trà.

- Trước đó ông chưa biết bà ấy?

- Chưa... Cũng phải nói cho công bằng, ông cụ tôi đã chọn được vợ đẹp. Kém cụ đến ba chục tuổi, chứ ít!

- Xin lỗi được hỏi câu này. Ông và anh ông có phản đối cụ lấy vợ mới?

- Tôi thì không, và chắc Percival cũng vậy thôi. Ông chớ quên, lúc mẹ tôi mất, chúng tôi mới mười, mười hai tuổi. Đúng ra chúng tôi còn ngạc nhiên là sao ông cụ không tục huyền sớm hơn?

Neele nói nhỏ :

- Lấy vợ quá trẻ, cũng là một sự mạo hiểm!

- Percival nói với ông thế hả? - Lancelot kêu - Đúng là kiểu nói của anh ta. Ông nói vậy, có phải là nghi bà mẹ kế đã giết bố tôi?

Nét mặt Neele không để lộ suy nghĩ, tình cảm gì:

- Bây giờ phát biểu là quá sớm. Xin hỏi, giờ ông định làm gì?

- Có lẽ tôi phải thay đổi kế hoạch. Cả nhà hiện có ở Yewtree Lodge?

- Phải.

- Vậy tôi phải về đó ngay.

Quay lại vợ, Lancelot nói:

- Pat, em hãy về khách sạn.

- Không! Em cùng đi với anh.

- Không được!

- Em muốn thế.

- Khoan đã thì hơn! Anh sẽ đưa em đến khách sạn Barnes, một khách sạn tốt và yên tĩnh nhất London. Rồi anh sẽ về nhà.

- Nhưng tại sao anh không muốn em cùng đi với anh?

- Nói thật, vì anh chưa biết họ sẽ tiếp đãi anh thế nào... Người gọi anh về là ông cụ thì đã chết, ở nhà giờ ai là người cầm đầu? Percival hay Adèle? Anh về trước, thăm dò xem sao đã. Hơn nữa...

- Hơn nữa gì?

- Hơn nữa, anh hoàn toàn không muốn đưa em về một cái nhà trong đó có một tên sát nhân đang lớn vớn.

- Anh nói đùa!

Nét mặt Lancelot rất nghiêm, chứng tỏ anh nói có căn cứ:

- Với ai, chứ với em, anh không dám mạo hiểm!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XI

1

Ông Dubois rất lo lắng. Ông hậm hực xé toạc lá thư của Adèle Fortescue, vứt vào sọt giấy, nhưng lại vội nhặt lên ngay, để đánh diêm đốt thành tro. Như vậy chắc chắn hơn.

Ông rất bức. Sao đàn bà lại vô ý đến thế? Phần ông, bao giờ cũng phải phòng xa. Nếu bà Fortescue gọi điện, ông đã chỉ thị cho gia nhân trả lời ông đi vắng. Ba lần rồi, bà ta đã gọi điện tới. Cuối cùng lại viết thư. Ngốc đến thế là cùng!

Dubois quyết định đích thân gọi điện cho bà Fortescue. Vừa nhận ra tiếng nói, bà đáp luôn:

- Anh Vivian đấy ư? Ôi giờ!
- Anh đây. Nhưng cô nên cẩn thận. Nói từ đâu đấy?
- Ở phòng sách.
- Không ai nghe thấy chứ?
- Ai rình nghe làm gì?
- Biết đâu? Cảnh sát còn trong nhà không?
- Họ đi rồi, ít nhất là lúc này. Thật kinh khủng!
- Tất nhiên rồi. Chúng mình phải cực kỳ thận trọng...
- Nhất định rồi, anh yêu!
- Đừng gọi "anh yêu" trong điện thoại! Nguy hiểm.
- Anh cho là thế?
- Cô nghe đây! Không gọi điện cho tôi, cũng không thư từ cho tôi!
- Nhưng, anh Vivian. Em...
- Vài ngày nữa, em đi hãy hay. Còn bây giờ, ta phải cực kỳ thận trọng!
- Vâng. Em không nói nữa.

Giọng nói ra vẻ bức tức. Dubois lại tiếp:

- Những thư từ của tôi, cô đốt rồi chứ?

Đầu dây đàn ông kia có chút lưỡng lự:

- Tất nhiên...! Em chẳng nói với anh là em sẽ đốt...
- Thế thì được. Không gọi điện, không viết thư! Lúc nào thuận tiện, tôi sẽ liên lạc.

Vivian Dubois đặt máy xuống. Ông ta máy móc đưa tay xoa má, như mỗi khi gặp điều gì không vừa lòng. Tại sao cô ấy trả lời có vẻ ập úng? Vậy chưa đốt thư sao?

Ông cố nhớ trong thư nói những gì. Thực ra, toàn chuyện tào lao, nhạt thếch. Nhưng dưới con mắt soi mói của cảnh sát, biết đâu một câu vô tình nhất lại chẳng bị lấy làm chứng cứ. Điều ấy khiến ông lo lắng. Nếu chưa đốt, ông hy vọng giờ đây cô bạn gái có đủ sáng suốt để tiêu hủy những bức thư vớ vẩn ấy. Nhưng nhờ chúng đã rơi vào tay những người điều tra? Adèle nói là nàng cất thư trong ngăn kéo chiếc tủ kiểu Louis XV trong phòng ở tầng hai. Song ngăn kéo thì bí mật gì với cảnh sát! Điều làm ông yên tâm phần nào, là cảnh sát còn bận tìm xem thuốc độc từ đâu tới chưa kịp lục soát tất cả. Vậy phải tranh thủ cơ hội này.

Vivian Dubois dự kiến một kế hoạch hành động. Giờ dùng trà, mọi người sẽ tập trung ở phòng sách hoặc phòng ăn. Gia nhân đang bận phục vụ. Vậy lợi dụng lúc chiều tà, đột nhập vào vườn, ở đó có một cửa ngách dẫn lên gác thượng chỉ đóng vào ban đêm, từ đó vào nhà rồi trèo lên gác hai...

Nếu Fortescue chết bệnh, Vivian chẳng đại gì tính đến chuyện này. Song lão ta bị đầu độc, thì khác! Dubois tắc lưỡi:

- Cẩn tắc vô áy náy, ta không muốn sau này lại rắc rối!

2

Mary Dove thong thả xuống cầu thang. Đi ngang cửa sổ, cô dừng lại. Chính từ chỗ này hôm qua cô nhìn thấy thanh tra Neele từ ngoài đi vào. Trong buổi chiều nhập nhoạng, cô trông thấy một bóng người thấp thoáng sau hàng rào. Cô nghĩ bụng: chắc là Lancelot Fortescue, và tiếp tục đi xuống. Tới phòng ngoài, cô gặp Gladys. Nhìn thấy Dove, Gladys giật mình. Dove hỏi:

- Tôi vừa nghe có chuông điện thoại. Ai vậy?
- Họ gọi nhầm số - Gladys đáp.

Tuy vội đi, Gladys còn nói với:

- Trước đó, cũng có điện thoại. Ông Dubois muốn gặp bà chủ.

- Thế à?

Mary Dove đi vài bước, lại quay đầu, hỏi:

- Cô đã pha trà chưa?

- Dạ chưa. Nhưng chưa đến bốn rưỡi...

- Năm giờ kém hai mươi rồi. Mang dần ra thì vừa...

Cô đi sang phòng sách. Adèle Fortescue nằm trên đi-văng, mắt đăm đăm nhìn ngọn lửa trong lò sưởi, tay vân vê chiếc khăn tay.

- Có trà chưa? - bà hỏi.

- Đã, mang lên bây giờ đây ạ - Mary Dove đáp.

Rồi cô lấy que cời ngọn lửa, cho thêm than.

Trong khi đó, Gladys vào tới bếp. Bà Grump đang nhào bột làm bánh, gặt rằng trên nhà đã bấm chuông mấy lần, liệu mà bưng trà lên.

- Được rồi! Em đang làm đây!

Nói rồi, Gladys vào bên trong. Có cần dọn bánh xăng-uyích không nhỉ? Cô phân vân. Họ đã có bích quy, bánh ngọt, mật ong, bơ. Chắc không cần xăng-uyích. Cô càng không muốn làm vì thấy mẹ Grump đang gặt như mằm tôm. Bà ấy bức mình là phải, chiều nay đến lượt nghỉ, ông ta đi chơi mà!

Tiếng the thé của bà Grump trong bếp:

- Nước của cô sôi rồi đây này! Có mang pha trà hay không thì bảo?

- Vâng, em ra ngay.

Gladys bỏ trà vào ấm, chạy ra bếp lấy nước sôi vào bình, đặt vào khay, và chạy ù ra phòng sách. Cô đặt khay lên chiếc bàn nhỏ cạnh đi-văng rồi quay vào bếp, lấy một khay khác trên đã có bánh ngọt và bích qui, mật ong, bơ và mứt. Cô lại đi ra, thì bỗng giật nảy mình vì tiếng chuông của chiếc đồng hồ lớn.

3

Ngoài phòng sách, bà Fortescue đang cau có, hỏi Mary Dove là "những người khác" đâu. Mary trả lời không biết, và nói thêm:

- Hình như cô Elaine mới về được một lát. Còn bà Percival, có lẽ ở trong

phòng, đang viết thư.

- Nó chỉ thư với từ suốt ngày. Bọn họ thấy ai đau khổ cũng mặc kệ! Tệ quá chừng!

Mary nói cô sẽ báo bà Percival xuống dùng trà. Ra tới cửa, cô lùi lại, nhường bước cho Elaine Fortescue đi vào. Cô này kêu “rét run”, sà ngay vào gần lò sưởi.

Ở phòng ngoài, Mary thấy cái khay vẫn đặt trên tủ, liền dừng lại và bật đèn, vì trời đã tối.

Đúng lúc ấy, cô có cảm giác nghe tiếng Jennifer, tức vợ của Percival, đi trong hành lang tầng hai. Nhưng rồi không thấy ai xuống thang, Mary liền đi lên.

Vợ chồng Percival ở một căn hộ bên cánh tòa nhà. Mary gõ cửa. Giọng của Jennifer mời vào.

Mary vào và ngạc nhiên thấy bà này đang cởi áo khoác. Mary báo là giờ dùng trà đã tới.

- Tôi không biết là bà vừa đi ra ngoài - cô nói thêm.

Jennifer, hãy còn thở mạnh, đáp là vừa đi dạo ngoài vườn về, và giải thích:

- Để đổi không khí thôi mà. Nhưng trời lạnh quá tôi phải xuống ngay để ngồi bên lò sưởi. Hệ thống sưởi bằng hơi ở đây kém quá. Cần phải bảo họ chữa.

- Vâng, tôi sẽ bảo.

Đặt áo khoác lên ghế, Jennifer ra trước và xuống nhà. Mary theo sau, ngạc nhiên thấy khay bánh vẫn đặt trên tủ. Cô định xuống bếp để mắng cho Gladys một trận về tội chảnh mắng, thì cửa phòng sách mở. Adèle Fortescue ngó ra ngoài, hỏi:

- Bánh đâu, sao chưa đem ra?

Mary vội bưng khay mang vào, lần lượt đặt lên các bàn nhỏ từng chiếc đĩa và tách, rồi cầm khay không trở ra thì có tiếng chuông ngoài cửa.

Cô thân hành ra mở cửa, vừa vì nhiệm vụ vừa vì tò mò: nếu là ông con thứ hai về, xem mặt mũi ra sao...

- Ông Lancelot Fortescue? - Cô hỏi.

- Tôi đây.

- Ông không có hành lý?
- Không. Tôi đến bằng tắc xi, và chỉ có cái cặp này...
- Bà nhà không đi cùng ông?
- Không, lần này tôi muốn đến một mình đã.

Mary gật đầu:

- Mời ông theo tôi. Mọi người vừa bắt đầu uống trà trong phòng sách. Cô đưa Lancelot đến cửa phòng, nhưng không theo vào. Đi ra, cô nhủ thầm cậu Lancelot này trông cũng dễ mến, không giống những người khác trong gia đình. Cô nghĩ bụng: chắc khối cô mê.

- Anh Lancelot!

Elaine chạy lao tới ông anh, bá cổ nhiệt tình đến mức chính anh cũng phải lạ. Anh khẽ gỡ tay em:

- Đúng là anh đây!

Jennifer Fortescue nắm anh với vẻ tò mò không che giấu, và nói:

- Tôi e anh Percival sẽ về muộn. Phải lo bao nhiêu việc! Vì tất nhiên, tất cả đều đổ lên vai anh ấy! Những ngày này, vất vả không thể tưởng!
- Chị đừng nghĩ như thế! - Lancelot đáp, rất nghiêm túc.

Anh nhìn về phía người đàn bà nằm trên đi văng. Bà vừa ăn bánh, vừa nhìn chòng chọc người mới tới. Jennifer nói:

- Chú chưa biết dì Adèle, phải không?

- Ồ, có!

Anh cầm bàn tay do bà đưa ra. Trong lúc anh nhìn bà, bà khép mi mắt, đặt miếng bánh đang cầm tay trái xuống bàn, chìa tay mời anh ngồi xuống cạnh:

- Rất vui được biết anh. Thêm một người đàn ông nữa trong nhà, đang rất cần!
- Có việc gì, tôi xin sẵn sàng góp sức.
- Biết không, mà có lẽ anh chưa biết, cảnh sát đã vào nhà. Họ cho rằng... Lancelot ơi, kinh khủng lắm!
- Tôi đã biết. Cảnh sát đã gặp tôi ở sân bay.
- Thật sao?
- Thật!

- Và họ bảo sao?
- Họ kể lại chuyện xảy ra.
- Họ cho là bố bị đầu độc, không phải vô tình, mà là cố ý... Nói khác đi, có người đã bỏ thuốc độc, người ấy là một ai đó trong nhà này!
- Cảnh sát nhìn thấy ai chả là tội phạm - Lancelot cười xòa - Việc gì phải lo.

Nhấp một ngụm trà, anh nói tiếp:

- Trà ngon quá! Đã lâu không được uống thứ trà này...

Adèle đột ngột hỏi:

- Này, vợ anh... không cùng đi?
- Cô ấy ở lại London.
- Sao anh không đưa vợ cùng về?
- Việc gì phải vội. Cứ ở đó tốt hơn.
- Như thế có nghĩa là...

Lancelot ngắt lời Elaine:

- Ô, cái bánh sôcôla kia làm anh thèm quá. Cho xin một miếng..

Vừa ăn bánh, anh vừa hỏi:

- Bà bác Effie còn sống chứ?
- Tất nhiên! Vẫn sống chót vót trên tầng thượng, không ăn cùng gia đình, nhưng bà ấy vẫn khỏe! Phải cái, hơi dở hơi...

Lancelot cười:

- Bác xưa nay vẫn vậy. Lát nữa tôi lên thăm.

Jennifer nói:

- Theo chị, già quá rồi, lẽ ra nên đưa bà vào nhà an dưỡng.
- Cái nhà an dưỡng nào nhận bác thì cũng vất vả đấy - Lancelot cười - À mà, cái cô gái xinh đẹp lúc nãy mở cửa, là ai đấy?

Adèle tỏ vẻ ngạc nhiên:

- Con gái à? Vậy không phải Grump ra mở cửa?

Nhưng sau đó, bà nói ngay:

- À, phải rồi, hôm nay anh ta nghỉ!... Nhưng Gladys có gì mà xinh đẹp!
- Không, cô này có đôi mắt xanh, tóc đẹp rẽ ngôi giữa, tiếng nói nhẹ nhàng...

- À chắc là Mary Dove - Jenniefer nói.

Elaine chêm vào:

- Cô ấy quản tất tậ trong nhà đấy.

- Và làm việc rất tốt - Adèle nói thêm.

- Mà cũng biết thân biết phận - Jennifer nói.

- Như vậy cô ta đâu phải là ngốc - Lancelot kết luận.

Nói rồi, anh lại nhá mẩu bánh sôcôla thứ hai.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XII

1

- Thế nào, chàng bất trị, chán lại về đây à? - bà Ramsbottom hỏi.

Lancelot cười:

- Thì bác thấy đấy!

Bà nhún vai.

- Cháu về chọn đúng lúc! Hôm qua bố cháu bị giết, nhà nhung nhúc cảnh sát, xục xạo khắp nơi, khua khoảng cả thùng rác!

Bà cười gằn, hỏi tiếp:

- Vợ cháu đi cùng không?

- Không. Cháu để cô ấy ở London.

- Chứng tỏ cháu không ngốc, không đưa nó về đây là đúng! Chả biết rồi còn xảy ra cái gì nữa.

Im lặng một lát, rồi Lancelot nói:

- Bác có ý kiến gì về việc đã xảy ra?

Bà Ramsbottom không trả lời thẳng vào câu hỏi:

- Hôm qua, một ông cảnh sát đã gặp ta, cố moi tin tức. Ta không nói gì nhiều, nhưng thấy ông ta không ngốc đâu...

- Hỏi cháu, cháu cũng không nói gì. Cháu vắng nhà từ lâu, chẳng biết gì hết! Bác bảo bố cháu bị giết, và cảnh sát nghi thủ phạm là người trong nhà. Bác nghĩ thế nào?

- Ngoại tình là một chuyện, giết người là chuyện khác. Ta không tin nó đổ dồn đến mức ấy!

- Bà nói Adèle phải không?

- Ta chẳng nói ai.

- Nhưng cháu vẫn hiểu: Adèle có người tình, ông chồng cản trở, thì mời ông sang thế giới bên kia. Bác muốn nói thế chứ gì?

- Cháu không được đùa!

- Ai bảo bác là cháu đùa?

Lại im lặng. Bỗng bà Ramsbottom nói:

- Theo bác, con bé ấy nó biết đấy!

- Con bé nào?

- Con bé cứ sụt sịt suốt ngày ấy! Chiều nay lẽ ra nó phải mang trà lên cho ta, mà đến lúc này chưa thấy mặt nó. Có khi nó đến gặp cảnh sát cũng nên! Lúc cháu đến, ai ra mở cửa?

- Cái cô Mary Dove nào đó. Cô ấy đi gặp cảnh sát?

- Nó ấy à? Không phải! Con bé mà ta nói, là con hầu nhỏ. Cả ngày ta thấy nó cứ bồn chồn, ta mới hỏi tại sao. Nó đáp: "Cháu không làm gì hết? Không bao giờ cháu làm thế!"... Ta bảo là đúng như vậy, nhưng rõ ràng cháu lo lắng điều gì. Thế là nó sụt sịt, kêu không muốn gặp rắc rối. Ta mới khuyên nó biết gì thì cứ đi báo cáo với cảnh sát, giữ kín không có lợi. Nó trả lời là không biết gì, và có nói cũng không ai tin...

Lancelot ngập ngừng một lúc rồi nói:

- Có thể con bé muốn làm ra mình quan trọng?

- Không. Theo bác, nó sợ thật. Chắc chắn nó đã nhìn hoặc nghe thấy gì, và biết chút ít về những gì đã xảy ra.... Cũng có thể nó nhầm...

- Và bác nghĩ là nó đi báo cáo cảnh sát?

- Phải. Cảnh sát đến nhà thì nó không dám nói, sợ mọi người biết.

- Con bé đã nhìn thấy kẻ bỏ thuốc độc?

- Biết đâu đấy?

- Vâng.

Lancelot đứng dậy, nói tiếp:

- Cũng có thể, nhưng cháu không chắc... Cứ như truyện trinh thám!

- Vợ của Percival trước là y tá - bà Ramsbottom nói.

Một nhận xét bất ngờ, làm Lancelot nhìn bà bác với vẻ ngạc nhiên. Bà giải thích:

- Y tá thường không lạ gì cách sử dụng thuốc độc.

Lancelot nheo mắt:

- Trong y tế cũng sử dụng tắc-xin?

- Ta không biết, song ta biết tắc-xin là thuốc độc.

Bà Grump đặt cái chày nhào bánh xuống bàn, mặt đỏ gay, nói:

- Con bé đi đâu mà chẳng báo cho ai! Thật là đồ vô dụng! Như thế là không được với tôi. Khi biết cậu Lancelot về, tôi đã bảo ông Grump nhà tôi: "Hôm nay ngày nghỉ của ông thật, nhưng nhà đang bận việc, ông đi thì chỉ khổ tôi. Bao nhiêu năm cậu Lancelot mới về, chắc không thể dọn bữa như ngày thường". Ông ấy vẫn cứ đi, còn tôi, tôi biết trách nhiệm của mình, đã làm thì phải làm hết sức.

Đó là những lời bà tâm sự với Mary Dove. Cô này gật đầu thông cảm và cười hiền hậu.

- Và cô có biết ông ấy trả lời tôi thế nào không? Ông bảo: "Hôm nay là ngày tôi được nghỉ, tôi cứ đi!" Thế thì cô bảo tôi còn biết làm sao? Tôi để ông ấy đi, và dặn con Gladys hôm nay phải ráng sức một mình. Nó thưa: "Vâng, cháu xin cố" Thế mà tôi vừa mới quay lưng, nó đã biến đâu mất. Mà nó thì hôm nay đâu phải ngày nghỉ! Ngày nghỉ của nó, là thứ sáu kia! Hôm nay mới là thứ năm. Thế này thì tôi biết xoay sở làm sao bây giờ. Ấy là may mà cậu Lancelot không mang cả vợ về! Nếu không thì cô ấy vốn từng là vợ của một nhà quý tộc, cô ấy sẽ nghĩ thế nào về gia đình chồng!

Cô Dove vừa nhẹ nhàng vừa cương quyết trấn an bà Grump:

- Không sao, rồi mọi việc sẽ ổn thỏa cả thôi. Món ăn đơn giản một chút cũng được.

Cô dặn dò bà Grump vài điều, rồi nói:

- Nếu từ giờ đến đó Gladys chưa về, tôi sẽ giúp bà phục vụ bàn ăn.

- Cô yên tâm, nó sẽ không về kịp đâu. Chắc lại la cà cửa hàng cửa hiệu với thằng bạn trai của nó... tên là Albert... nó bảo mùa xuân này hai đứa sẽ cưới nhau, nhưng tôi không tin cái mồm nó! Ngừ ầy thì cưới xin cái gì? Vả lại, lấy nhau thì ăn vàng ăn bạc gì! Cứ xem như tôi đây này, lấy phải ông Grump đến là khổ...

Bà Grump thở dài đánh sượt, rồi bỗng đổi hẳn giọng, hỏi:

- Thế còn bữa trà, làm thế nào? Ai thu dọn cốc tách?

- Tôi với bà cùng làm - cô Dove nói - Tôi sẽ ra dọn bây giờ...

Phòng sách lúc này mờ mờ tối. Cô Dove thấp thoáng thấy bà Adèle vẫn

nằm trên đi vắng. Cô hỏi bà có cần bật đèn không. Bà không đáp. Mary bật công tắc điện và đi khép các rèm cửa. Chỉ sau đó, quay đầu lại, cô mới nhận ra bà Adèle nằm ngửa trên nệm mắt mở trừng trừng, miệng há hốc. Gần đó là miếng bánh phết mật bà đang ăn dở. Tách trà mới với có một nửa.

Có vẻ như Adèle Fortescue đã chết nhanh, gần như tức khắc.

3

- Thế nào?

Trong câu hỏi của thanh tra Neele, có sự sốt ruột.

- Trà đã bị bỏ thuốc độc - ông thầy thuốc đáp - Chất xy-a-nua pô-tát-xi-ôm.

Neele lắc đầu ngao ngán. Thầy thuốc hỏi:

- Có vẻ ông không vui?

- Chẳng vui, chẳng buồn - Neele đáp - Có điều, trước đây tôi tưởng bà ta là tội phạm...

- Và hóa ra lần này lại là nạn nhân. Rắc rối quá nhỉ?

- Tất nhiên.

Neele suy nghĩ, và bực với chính mình: Adèle Fortescue bị đầu độc ngay trước mũi mình, thế mà mình không phòng ngừa.

Adèle Fortescue, Jennifer Fortescue, Elaine Fortescue và Lancelot Fortescue cùng ngồi uống trà với nhau trong phòng sách. Lancelot ra ngoài trước tiên để lên chào bà Ramsbottom. Sau đó Jennifer về phòng để viết thư. Elaine ra sau cùng. Theo lời cô, lúc đó bà Adèle vẫn khỏe mạnh, và sắp dùng tách trà thứ hai. Cũng là tách trà cuối cùng của đời bà...

Thế mà, chỉ hai mươi phút sau, cô Dove vào phòng sách, đã thấy bà nằm chết!

Thanh tra Neele văng tục một câu rồi đi nhanh vào bếp. Bà Grump ngồi trên ghế, hai tay chắp trên đùi, mặt ủ rũ. Thanh tra vào, bà không buồn ngẩng đầu.

- Cô ấy đã về chưa? - Neele hỏi.

- Gladys ấy à? Chưa. Tôi đồ là có khi nó đi đến nửa đêm...

- Cô ta là người đã pha trà, phải không? Và cũng là người bưng lên?

- Vâng, nhưng tôi đoán chắc nó không làm gì sai, không thể trách nó được!

Nó lắm thật, nhưng không làm chuyện đó...

Neele cũng tin là vậy. Vả lại, trong ấm trà không có xy-a-nua.

- Nhưng tại sao cô ta bỗng bỏ đi đâu vậy? Bà nói hôm nay không phải ngày nghỉ của cô ấy mà?

- Vâng. Ngày thứ sáu cơ.

- Thế còn ông Grump?...

Vừa nghe tên chồng, bà Grump bật ngay lên:

- Ông đừng kéo ông Grump vào chuyện này! Ông ấy đi từ lúc ba giờ... thế là may đấy! Thế là ông ấy không dính dáng gì, giống như ông Percival, cũng đang vắng nhà.

Đúng là Percival hôm đó đi London, và chỉ về Yewtree Lodge sau khi phát hiện xác chết.

Neele cố lấy giọng nói thật nhẹ nhàng:

- Tôi chỉ muốn hỏi bà là ông Grump có biết Gladys định đi đâu chiều nay.

Bà Grump dịu nét mặt:

- Chắc không biết. Tôi chỉ biết con bé hôm nay diện tất ni-lông đẹp, hẳn là có ý đồ nào đó. Nó vội đến nỗi không làm bánh xăng-uych phục vụ bữa trà! Nó mà về, tôi sẽ cho một trận.

“Nó mà về...”

Những tiếng đó văng vẳng bên tai Neele một cách kỳ lạ. Để khỏi nghĩ chuyện xấu khác, ông quyết định trở lên căn hộ của Adèle Fortescue.

Phòng ngủ không có gì đáng để ý, phòng tắm cũng vậy. Ông quay ra phòng khách, hôm qua ông đã vào đây và chú ý đến cái bàn kiểu Louis XV. Trên thảm, ông nhận thấy có mảnh bùn nhỏ, còn ướt. Ông nhặt lên, cho vào phong bì, đút túi. Không có vết chân nào trên thảm. Chỉ có mảnh bùn nhỏ ấy...

4

Thanh tra Neele đang ở trong phòng cô hầu Gladys. Đã hơn mười một giờ đêm, Grump đã về được nửa tiếng, nhưng Gladys thì vẫn bật tắt.

Phòng khá bừa bộn. Giường có lẽ chẳng mấy khi được thu dọn, và cô hầu Gladys hẳn không cần biết đến cách ở thế nào cho thoáng khí.

Neele đã yêu cầu bà Ellen đi theo mình, để kiểm tra các tư trang của cô

hầu. Toàn những quần áo tàng, không nói lên điều gì; bà Ellen cũng chịu không biết lúc đi Gladys ăn mặc thế nào.

Rồi đến mục kiểm kê những "của cải" riêng mà Gladys cất trong ngăn kéo tủ. Có bưu ảnh, những mẫu báo cắt rời, những mẫu may áo và quảng cáo của nhiều hiệu thời trang. Neele lần lượt xét từng thứ.

Ba bức bưu ảnh đều ký tên "Allbert" là người bạn trai của Gladys mà bà Grump đã nói tới. Chữ viết như của người ít học. Bức thứ nhất viết: "Luôn nhớ! Nhớ em nhiều. Albert của em".

Bức thứ hai: "Ở đây khối con gái, nhưng không đứa nào bén gót em. Chớ quên lời hẹn... rồi chúng ta sẽ có cuộc sống huy hoàng!"

Còn bức thứ ba vẫn tắt hơn: "Đừng quên nhé! Anh tin em và yêu em! A."

Neele chuyển sang xem những mẫu báo cắt. Có ba loại: những lời khuyên giữ gìn sắc đẹp và thời trang; những mẫu tin về cuộc sống riêng tư của các ngôi sao màn bạc; cuối cùng là những nội dung khác: phát minh mới nhất của khoa học; vũ khí bí mật, thuốc thử nói dối, các loại thuốc thần kỳ đang thí nghiệm ở Mỹ.

Thanh tra chán nản ra khỏi phòng: chẳng tìm được dấu hiệu gì.

Xuống tới chân cầu thang, thấy trung sĩ Hay hỗn hển chạy tới, nói hấp tấp:

- Thưa ông, tìm thấy cô ta rồi, tìm thấy rồi!

- Tìm thấy ai? - Neele hỏi.

- Bà Ellen... đã tìm thấy... Bà chợt nhớ là quần áo phơi bên ngoài chưa ai cất, nên cầm đèn đi ra... và vấp phải một... cái xác... Cô ta nằm đó dưới đất, cổ bị xiết bằng chiếc bít tất còn lủng lẳng!... Và tệ nhất, thưa ông, tên sát nhân còn cắm một cái mắc áo vào mũi cô ta... Vâng, một cái mắc như để treo quần áo.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XIII

1

Để có cái xem trên tàu, bà già đã mua ba tờ báo. Đọc hết rồi, bà thần thờ đặt báo xuống ghế. Cả ba tờ đều đặt tít to, nói về "ba vụ án liên ở Yewtree Lodge"...

Bà già đó chính là cô Marple đã lên tàu từ sáng sớm, rời làng St. Mary Mead, về mặt đầm chiêu tư lự.

Xuống ga, cô gọi tắc-xi đưa về Yewtree Lodge. Lúc này, đây là ngôi nhà đang được cảnh sát canh giữ như một pháo đài, không phóng viên nào, có máy ảnh hay không máy ảnh, có thể lọt vào. Nhưng cô Marple vào được, vì trông cô rõ là một bà già vô hại, lại có nụ cười hiền hậu nên mọi hàng rào cảnh sát đều phải giãn ra. Có người lại nghĩ cô là người của gia đình.

Grump ra mở cửa khi có tiếng chuông. Anh quan sát người khách lạ: một quý bà đàn ông, áo khoác kiểu cũ nhưng bằng dạ tốt, lông cầm trên mũ trông hơi cổ, chiếc túi du lịch đã sờn nhưng da thuộc loại hảo hạng. Qua những thứ đó Grump thấy đây là một bà khách đàn ông. Vì vậy anh ta cúi đầu cung kính hỏi bà cần gì.

- Tôi muốn gặp bà chủ.

Grump mời khách vào, đỡ chiếc túi du lịch, rồi mới hỏi kỹ hơn:

- Cụ thể bà muốn gặp ai?

- Tôi cũng không rõ - cô Marple đáp - Tôi đến vì chuyện Gladys Martin, cô hầu gái bị giết... Vậy thì...

Grump không nói hết câu: anh vừa nhìn thấy vợ Lancelot Fortescue từ phòng sách đi ra. Anh nói:

- À thế thì đây là bà Lancelot Fortescue.

Rồi quay về phía Pat, Grump nói:

- Có người đến về việc Gladys, thưa cô.

Pat lưỡng lự giây lát, rồi mời cô Marple vào phòng sách. Mời khách ngồi rồi, cô nói:

- Sợ rằng tôi không biết gì nhiều. Tôi và chồng tôi vừa ở châu Phi về mới được mấy ngày, gần như cũng là khách. Song nếu cần tôi sẽ báo cho chị dâu tôi.

Cô Marple nhìn Pat, thấy cô này rất đáng mến, nhưng trông tội tội thế nào, hình như người phụ nữ xinh đẹp có đôi mắt u buồn này không hợp với khung cảnh ở đây.

- Xin nói ngay lý do vì sao tôi đến đây - cô Marple kể - Xem báo, tôi được biết Gladys vừa chết một cách thảm thương. Con bé này người cùng làng tôi, tôi biết rõ nó, vì đã có một thời gian tôi mượn nó giúp việc trong nhà. Vì thế, tôi muốn đến đây xem tình hình thế nào.

- Bà làm thế là phải. Ở đây hình như chả ai biết con bé là ai, từ đâu đến, có thân thuộc gì không...

- Đúng quá rồi. Nó một thân một mình trên đời. Nó vừa ở cô nhi viện ra lúc mười bảy tuổi thì vào làm việc với tôi. Tôi dạy cho nó cách ăn ở phục vụ và chỉ vài tháng sau nó đã bỏ đi. Loại gái này bao giờ cũng vậy, có chút kinh nghiệm rồi là muốn đi làm ở các nhà hàng. Tưởng thế là tự do hơn...

- Tôi chưa được biết nó. Nó có xinh không?

- Xinh đẹp cái nổi gì! Mặt lấm tẩm mụn, tính lại hơi điên. Ấy vậy mà hay sán lấy con trai, nhưng con trai có để ý nó đâu...

- Thật là tội nghiệp.

- Phải, đời tàn nhẫn là vậy. Với những con người như thế, ta biết giúp thế nào? Họ đi xem phim, mơ những hạnh phúc hư ảo, đi từ thất vọng này đến thất vọng khác. Tôi đoán là Gladys đi làm nhà hàng cũng không ưng ý, nên mới trở lại đi ở. Cô có biết nó vào làm ở nhà ta được bao lâu?

Pat lắc đầu:

- Tôi không biết. Hình như mới được một, hai tháng...

Im lặng một lát, cô nói tiếp:

- Tại sao nó bị giết, tôi thật không hiểu. Hay là nó đã biết thóp được điều gì?

Cô Marple nói:

- Điều tôi băn khoăn, là cái mắc áo!

- Mắc áo?

- Đúng, cái mắc áo mà tên sát nhân móc vào mũi nó!

Pat gật đầu. Cô Marple tiếp:

- Tôi kinh tởm cái kiểu bày đặt dã man ấy, người ta đã chết rồi nó còn làm thế! Không thể tưởng tượng! Ghê tởm!

- Vâng, quá bỉ ổi. Có lẽ bà nên gặp thanh tra Neele, ông ấy đang có mặt ở đây để điều tra. Tôi thấy ông ấy là con người rất tốt...

2

Thanh tra Neele đang mệt mỏi, và rất bức. Sau vụ ám sát Adèle Fortescue, ông đã hội ý với Cục trưởng kéo dài đến khuya. Trước khi bà Adèle chết, vụ việc có vẻ đơn giản: bà vợ có tình nhân, nên khử lão chồng già. Cục trưởng nói:

- Nhưng với tội ác mới này, vụ việc lại xoay sang hướng khác. Có thể hung thủ đầu óc không bình thường, song cũng không thể tìm hẩn ở đâu khác ngoài những người trong nhà. Hẩn đã ngồi ở bàn ăn điểm tâm và bỏ tắc-xin vào tách cà phê của Fortescue, hẩn có mặt ở phòng sách và bỏ thuốc độc vào chén trà của Adèle. Anh có nghi cho ai?

- Tôi nghĩ đến Percival, nhưng ông ta lại không có mặt. Một lần nữa, ông ta có chứng cứ ngoại phạm.

- Tại sao "một lần nữa"?

- Thật khó giải thích, và có thể tôi lầm... Dù sao, cái may của ông ta là không bao giờ có mặt!

- Có may quá không?... Có thể lắm. Nhưng tôi chưa nghĩ ra ông ta làm cách nào mà...

- Ông ta rất khôn.

- Thế còn cánh phụ nữ? Ít ra có hai phụ nữ, Elaine Fortescue và Jennifer Fortescue, đều có mặt ở cả bữa điểm tâm và bữa trà. Họ đều là tình nghi. Trông họ có vẻ là người hoàn toàn bình thường về mặt tâm thần, song cần xem xét xem trước đây họ có mắc bệnh gì không.

Neele không đáp. Từ đó, ông nghĩ nhiều đến Elaine và Jennifer và càng nghĩ nhiều hơn đến Mary Dove. Không có lý do gì để nghi cô quản gia này là thủ phạm, song thái độ cô ta có vẻ kỳ lạ. Cô dường như thích thú trước

cái chết của Rex Fortescue; nhưng sau đó, hai ba lần, Neele có cảm tưởng cô sợ sệt.

Điều làm ông lạ lùng và lo lắng, là Gladys cũng gây cho ông cảm giác tương tự. Ông tự trách mình lúc đầu đã xem nhẹ, coi thái độ của cô bé chỉ là sự sợ sệt vô cớ của những con người nhỏ bé khi có việc phải đối mặt với cảnh sát.

Thực ra, Gladys sợ, vì cô ta biết chuyện gì đó, đã bất chợt nhớ một việc gì, có thể rất nhỏ, đã gây ngờ vực. Cô không dám nói... và bây giờ thì có muốn cũng không nói được nữa.

Neele chăm chú quan sát bà cô già, có khuôn mặt vừa nghiêm trang vừa hiền hậu, đang ngồi trước mặt. Lập tức ông thấy cô Marple có thể là một tay giúp đắc lực. Bà ta sẵn thì giờ, và giống như các bà cô già khác, biết cách làm cho người khác mở miệng. Cô có thể moi từ các gia nhân, và cả những người trong gia đình Fortescue, những tin tức mà cảnh sát không thể moi. Vì vậy, ông quyết định tỏ thái độ sẵn đón:

- Thừa cô Marple, thật may là cô đã tới đây.
- Tôi chỉ làm nghĩa vụ thôi. Cô bé này đã làm ở nhà tôi, tôi đã chỉ bảo, phần nào đào tạo nó... Phải cái, nó hơi dần....

Thanh tra Neele gật gù, tỏ ý muốn nghe tiếp.

- Con bé rất lóng ngóng. À không, nói thế này mới đúng, đứng trước một sự việc bất ngờ, nó rất luống cuống, không biết phải làm gì.
- Cô nói là con bé dần. Có nghĩa là thế nào?

Cô Marple ra sức giải thích:

- Ai nói cái gì nó cũng tin. Nếu khéo dễ dàng, có bao nhiêu tiền nó cũng đưa hết. Tất nhiên, nó làm gì có nhiều tiền. Kiếm được bao nhiêu, nó đem sắm sửa hết, mua những bộ váy áo vô bổ.
- Hay chạy theo con trai?
- Nó rất muốn lấy chồng, và theo tôi, một phần vì thế mà nó bỏ làng đi, vì ở quê ít con trai. Có lúc nó tưởng là Fred, cậu giao hàng cá, thích nó, nhưng sau nó hiểu là không phải, anh chàng đó gặp con gái nào cũng đều tán tỉnh. Thế là vỡ mộng... Chẳng biết cuối cùng nó có gặp được ai không?
- Nghe đâu có - Neele đáp - Một chàng tên Albert Evans, quen nhau ở một

trại hè. Nhưng chưa hẹn ước gì. Cô ta kể với bà Grump rằng chàng Albert này là kỹ sư mỏ.

- Vô lý! - Cô Marple kêu - Nó là kỹ sư, chứ khoe là gì khác nữa, con bé cũng tin! Tôi nói với ông rồi, ai bảo gì nó cũng tin. Chàng Albert ấy có dính dáng đến vụ án này không?

- Không. Hình như cậu ta chưa bao giờ đến đây cả. Chỉ thỉnh thoảng gửi bưu thiếp, từ một cảng biển nào đó... Theo tôi, anh này là thợ cơ khí, làm việc trên tàu biển...

- Thôi được - cô Marple kết luận - mừng cho con bé có được mối tình đầu. Nhưng cuộc đời thì quá ngắn ngủi, và cái chết quá...

Cô bỏ lửng câu nói, ngừng một lát rồi mới tiếp:

- Cái làm tôi phần nộ hơn cả, thưa ông thanh tra, là cái mắc áo! Cái đó, thật bỉ ổi.

Neele gật đầu:

- Vâng, tôi cũng nghĩ như cô.

- Không biết có tự phụ hay không, song tôi nghĩ có thể giúp ông phần nào, dù chỉ là rất nhỏ. Có những tâm sự người ta thổ lộ với bà già dễ hơn với cảnh sát. Mà tôi chỉ mong kẻ gây tội ác phải bị trừng trị!

- Tôi cũng rất muốn như vậy!

- Gần ga có một khách sạn, và tôi lại biết ngay trong nhà này có một cụ bà đang sống.

- Đúng thế. Cô có thể gặp bà ấy, biết đâu chẳng có kết quả hơn tôi!

Cô Marple mỉm cười:

- Cảm ơn ông thanh tra. Tôi mừng thấy ông coi tôi không như một mụ già lẩm cẩm thích nhúng mũi vào chuyện của người khác. Tôi đọc báo, thấy họ chú trọng làm cho giạt gân, chứ không quan tâm chính xác hay không. Thật đáng tiếc.

- Sự việc cũng không rắc rối lắm - Neele đáp - Tôi có thể tóm tắt như sau. Trước hết, ông Rex Fortescue chết vì bị đầu độc bằng chất tặc-xin, chiết xuất từ quả và lá thông đỏ. Chất độc này từ đâu ra? Chúng tôi chưa tìm được.

- Trong dinh cơ này có những cây thông đỏ?

- Có, nhưng chỉ biết đến thế thôi.
- Còn bà Fortescue chết thế nào?
- Bà vừa dùng trà cùng mọi người trong phòng sách. Người rời phòng cuối cùng là cô con chồng Elaine Fortescue. Cô nói lúc cô đi ra thì bà Adèle đang rót trà vào tách. Hai mươi phút hoặc nửa tiếng sau, cô quản gia Mary Dove đi vào định cất khay đi thì thấy bà vẫn nằm trên đi văng nhưng đã chết. Trong tách còn trà, đem đi xét nghiệm thì phát hiện nước trà có chứa xyanua-pô-tát-xi-om.
- Chất này công hiệu tức khắc, có phải không?
- Phải.
- Người ta thường dùng chất này để diệt bọ.
- Vâng. Trong lán làm vườn có cả một túi to.
- Bà Fortescue có ăn gì không?
- Có. Bích qui, bánh sô-cô-la, mật ong và có thể vài thứ khác. Song chất độc là bỏ vào trà.
- Còn Gladys?
- Vụ này cũng có vẻ đơn giản. Gladys đã mang khay trà đầu tiên vào phòng sách. Rồi quay vào lấy khay thứ hai, nhưng khi bưng ra lại đặt dờ chừng ở bên ngoài. Cả ngày, cô ta hồn như để ở đâu đâu. Đặt khay xuống đó, rồi không thấy người đâu nữa. Bà nấu bếp Grump tưởng cô ta đi ra ngoài với ý định đến tối mới về. Chả là thấy Gladys diện đôi bít tất ni lông và đôi giày đẹp nhất. Thực ra, có lẽ cô ta chợt nhớ là tối rồi mà chưa ai cất quần áo phơi ngoài sân. Trong khi cô lấy quần áo thì hung thủ đến từ phía sau, lấy một chiếc tất siết cổ...
- Là người lạ, hay người trong nhà?
- Chưa rõ. Tóm lại, tên này rình lúc Gladys có một mình. Trước đó, lúc hỏi chuyện cô ta, tôi đã thấy cô ta lo sợ, ấp úng như người có tội, song tôi không quan tâm lắm.
- Vâng. Người nào đứng trước cảnh sát mà chẳng lo sợ, ấp úng!
- Đúng thế, nhưng hóa ra trường hợp này không phải. Theo tôi, Gladys hẳn đã nhìn thấy có gì nghi ngờ trong cử chỉ, hành động của người nào đó. Chỉ nghi ngờ thôi, chứ nếu chắc chắn, cô ấy đã khai ra. Khốn thay, thái độ đó

đã lọt vào mắt hung thủ, làm hấn cảnh giác, hiểu mỗi nguy cơ Gladys có thể gây ra với hấn... nên hấn phải thủ tiêu!

- Bóp cổ rồi, còn móc cái mắc áo vào mũi!

- Một trò đùa ma quái, không cần thiết.

Cô Marple lắc đầu:

- Không cần thiết ư? Không đúng. Tôi nghĩ ngược lại. Có thể, tất cả mới ăn khớp!

Neele cau mày, đưa tay lên má:

- Xin lỗi, tôi không hiểu cô muốn nói gì?

Cô Marple hăng hấn lên:

- Tôi muốn nói, nếu ta nhìn toàn cảnh, sẽ thấy rất phù hợp!

- Thú thật, tôi vẫn không hiểu.

- Tôi xin giải thích. Bắt đầu, là cái chết của ông Fortescue, ông Rex Fortescue, chết tại văn phòng ở London. Rồi đến bà Fortescue, chết trong phòng sách, lúc uống trà. Trong bữa trà, bà có dùng bích qui và mật ong. Cuối cùng là con Gladys tội nghiệp, chết trong tư thế có cái mắc áo cắm vào mũi. Đây là một tình tiết cố ý. Ông chưa thấy vấn đề à?

Cô Marple không chờ câu trả lời, nói tiếp luôn:

- Ông năm nay chừng bảy mươi, bảy mươi. Lúc nhỏ, chắc ông không còn được ru bằng những câu hát đồng dao. Nhưng nếu ông được nuôi lớn như tôi với Truyện cổ tích của Mẹ ngỗng, chắc ông đã hiểu...

Neele không biết nói gì, chỉ cười trừ. Cô Marple lại tiếp:

- Xin ông thanh tra thứ lỗi. Tôi không hề có ý trách ông... vả lại, tôi cũng chưa chắc lắm. Có thể ý nghĩ của tôi là vớ vẩn. Song biết đâu đấy... Ông đã nghĩ đến những con sáo chưa?

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XIV

1

Trong khoảnh khắc vài giây, thanh tra Neele nhìn cô Marple, vừa sửng sốt vừa lo ngại: thiếu chút nữa thì ông tin là bà cô già này bắt đầu lẩm cẩm. Ông nhắc lại:

- Những con sáo?

- Phải, những con sáo.

Rồi cô Marple cất giọng khàn khàn ngâm một khúc đồng dao cổ:

Tôi hát bài ca, một năm lúa mạch
Với hăm bốn con sáo trong patê to tướng!
Mở patê ra, chim sáo hót véo von:
Món ăn thượng hạng dâng lên Hoàng thượng!
Hoàng thượng ở trong kho, đếm bạc
Hoàng hậu ở trong cung, ăn bánh với mật
Còn cô hầu phơi áo ngoài vườn
Bị chim sà xuống mổ vào mũi!

Neele ngồi nghe, càng lúc càng ngơ ngác. Cô Marple nói:

- Ông thấy chưa? Mọi thứ đủ cả. Có Rex, nghĩa là vua, hoàng thượng, còn hoàng hậu với mật... Và cô hầu nữa, nếu không thì chưa đủ...

- Vậy kẻ gây ra những tội ác này là một tên loạn óc?

- Khoan hãy kết luận! - Cô Marple nói - Tôi chỉ thấy chuyện này rất lạ, và ta phải nghĩ đến những con sáo. Trong vụ này, không thể không có sáo!

Trung sĩ Hay xuất hiện, vẻ như muốn nói riêng với sếp làm Neele tạm ngừng tranh luận. Ông đứng lên:

- Rất cảm ơn cô, tôi sẽ suy nghĩ đến những gì cô nói. Cô có thể tranh thủ vào thăm phòng của Gladys. Đợi một lát, trung sĩ đây sẽ dẫn cô đi.

Cô Marple ra rồi, Neele hỏi trung sĩ muốn gì.

- Cái này, thưa ông.

Hay đặt lên bàn một vật bọc trong chiếc mùi soa nhàu nát: đó là một hộp mứt cam mới mở và mới dùng một ít.

- Anh tìm thấy ở đâu? - Neele hỏi.

- Trong vườn rau ạ.

Một lúc lâu Neele không nói gì, nhưng đầu óc suy nghĩ rất lung. Ông nhanh chóng tưởng tượng ra một loạt sự việc, chưa có gì chứng minh, nhưng đều hợp lý và có thể là sự thật: hai bàn tay mở chiếc hộp sắt tây, hớt một thìa mứt, trộn vào đó một ít tắc-xin rồi lại đặt vào chỗ cũ, san đều bề mặt cho khỏi lổn nhổn, rồi đóng nắp lại... ngồi chờ diễn biến.

Neele ngừng suy đoán, đặt câu hỏi với trung sĩ:

- Mứt được đưa tới bàn ăn, để nguyên hộp như thế này?

- Thưa vâng. Trong thời chiến tranh, mọi người quen làm như thế, đến nay không bỏ. Hơn nữa, chỉ mình ông Fortescue dùng mứt trong bữa điểm tâm. Ông Percival cũng thường dùng, nhưng hôm đó đi vắng...

Neele gật đầu:

- Anh đưa ngay hộp này vào phòng thí nghiệm. Nếu phân tích thấy có tắc-xin, ta sẽ tạm đặt được giả thuyết.

- Có thể trên hộp có dấu vân tay?

- Sẽ không tìm thấy cái ta cần đâu. Sẽ có đủ dấu tay của Gladys, của Grump, của Fortescue, có thể cả của ông hàng khô, còn hung thủ thì lại khéo léo không để lại dấu! Hộp mứt này mua ở đâu?

Trung sĩ Hay đã lường trước mọi câu hỏi của sếp:

- Ở London. Bán từng mớ sáu hộp một. Khi hộp nào sắp hết, lại lấy hộp khác từ kho ra.

- Như vậy dẫn đến giả thiết là tắc-xin có thể được bỏ vào mứt từ trước khi hộp mứt được đem phục vụ tại bàn.

Điểm này cực kỳ quan trọng. Nếu có thể trộn thuốc độc vào mứt từ trước, thì hung thủ không nhất thiết phải là người cùng ăn trong bữa điểm tâm, cái hôm ông Fortescue chết. Nhận xét này mở rộng diện cho những giả thiết mới, cần được nghiên cứu kỹ.

Neele tự nhủ không được bỏ qua mọi sự khả năng.

Thanh tra Neele gặp Mary Dove trong phòng ngủ trên gác hai. Cô đang chỉ bảo bà Ellen thay trải giường, dù nó vẫn còn trắng muốt.

Neele ngạc nhiên, hỏi đang chuẩn bị đón ai. Bà Ellen mặt quàu quạu, lơ đãng làm như không nghe thấy. Ngược lại, Mary Dove nhoẻn miệng cười dễ chịu, đáp:

- Phải nói trái lại mới đúng. Có lệnh đón khách, nay lại thôi. Phòng này, chúng tôi đã chuẩn bị để tiếp ông Gerald Wright...

- Gerald Wright là ai?

- Một bạn trai của cô Elaine Fortescue.

Giọng đáp đều đều, thản nhiên và khách quan.

- Ông ấy định đến vào lúc nào? - Neele lại hỏi.

- Lẽ ra ông ta đến vào sau hôm ông Fortescue mất.

- Sau hôm mất?

- Là cô Elaine bảo thế... Cô ấy bảo ông ta sẽ nghỉ lại đây. Do đó tôi phải chuẩn bị phòng. Nhưng như ông đã thấy, từ đó xảy ra hai... cái chết liên, và có lẽ vì thế ông ta không đến đây mà tạm trú ở khách sạn Golf.

Bà Ellen đi ra, mang theo các trải giường đã gấp lại. Cô Dove đợi một lát, rồi nói:

- Ông cần hỏi gì nữa không ạ?

- Có! Đến lúc này, tôi phải xem lại giờ giấc thật chính xác. Ai nấy mới nói một cách đại khái, điều ấy là dễ hiểu. Nhưng cô, bao giờ cô cũng nói giờ giấc rõ ràng.

- Điều đó cũng là dễ hiểu chứ?

Thanh tra mỉm cười:

- Tôi có thể phải khen cô, dù trong mọi hoàn cảnh... nặng nề, vẫn giữ được cái đầu tỉnh táo, điều khiến mọi việc trong nhà. Cô làm thế nào mà được như vậy?

Neele đã tìm ra điểm mạnh của Mary Dove: tự hào mình biết sai khiến gia nhân.

- Thực ra tôi đang gặp khó khăn - cô nói - Vợ chồng Grump muốn bỏ đi.

- Ta không cho phép họ đi lúc này.
- Vâng. Song tôi đã nói với họ rằng ông Percival Fortescue sẽ... trả lương hậu nếu họ ở lại.
- Bà Ellen có định đi không?
- Không. Bà không hề nghĩ đến chuyện xin đi.
- Bà ấy bạo đấy.
- Và không khí ẩm ảm đang bao trùm đối với bà cũng là hay. Không phải mình bà Ellen. Bà Jennifer cũng giống như thế.
- Chả lẽ họ lại... thích thấy có người chết?
- Không, nói vậy thì quá... Nhưng họ không vì thế mà hoang mang!
- Còn cô, cô có... dao động không?

Cô nhún vai:

- Tôi đã trải qua nhiều điều hơn thế!

Neele không nói thêm, trở lại vấn đề giờ giấc:

- Lần cuối cùng cô trông thấy Gladys Wartin, là ở phòng ngoài, trước bữa trà, và lúc đó là năm giờ kém hai mươi.
- Vâng. Tôi bảo cô ta phục vụ trà trong phòng sách.
- Lúc đó, cô từ đâu đi tới?
- Từ gác hai xuống! Trước đó vài phút, hình như tôi nghe có tiếng chuông điện thoại.
- Và Gladys ra cầm máy?
- Phải. Nhưng chỉ là người nào đó gọi nhầm.
- Và đó là lần cuối cùng cô nhìn thấy Gladys ?
- Vâng, khoảng mười phút sau, nó bưng trà vào phòng sách.
- Sau đó là cô Elaine đến?
- Ba hoặc bốn phút sau. Tôi liền lên gác, để báo bà Jennifer xuống uống trà.
- Cô thường hay phải báo như thế?
- Không. Thường lệ, ai xuống lúc nào thì xuống, tùy ý. Nhưng tại bà Fortescue hỏi những người khác đâu... Tôi tưởng nghe thấy tiếng bà Jennifer, nhưng hóa ra không phải...
- Yên đã! - Neele nói - Cô bảo tưởng nghe thấy bà Jennifer đi trên gác?
- Vâng, ngay trên đầu cầu thang. Nhưng không thấy ai xuống nên tôi đi lên.

Bà Jennifer đang ở trong phòng, vừa đi đâu về.

- Và lúc đó là mấy giờ?
- Quá năm giờ một chút, khoảng ấy.
- Mấy giờ thì ông Lancelot Fortescue tới?
- Vừa lúc tôi đi xuống. Tôi tưởng ông ấy đến sớm hơn, nhưng...
- Tại sao cô tưởng vậy?
- Vì hình như tôi đã thấy ông ấy, lúc ở lưng chừng thang gác...
- Nhìn thấy ở đâu? Ngoài vườn?
- Phải. Thoáng thấy có người, phía rặng cây thông đỏ, nên tôi tưởng là ông ta...
- Lúc đó là lúc cô xuống trở lại, sau khi lên báo bà Jennifer xuống uống trà?
- Không. Trước đó kia... khi tôi xuống lần thứ nhất.

Thanh tra Neele cau mày:

- Cô chắc thế chứ?
- Chắc. Chính vì thế nên khi có chuông, tôi ra mở cửa, rất ngạc nhiên thấy lại là ông ta.

Neele suy nghĩ vài giây, rồi nói thật từ tốn:

- Cái người cô nhìn thấy ngoài vườn không thể là ông Lancelot. Chuyển tàu ông đi lẽ ra phải tới ga lúc bốn giờ hăm tám, hôm nay chậm mất tám phút. Vậy ông đến ga Baydon Heath lúc bốn giờ băm bảy. Phải mất vài phút để kiểm tắc-xi, vậy lúc rời ga là khoảng năm giờ kém mười lăm. Thì trước đó năm phút cô đã nhìn thấy người ngoài vườn rồi. Ông Lancelot không thể tới đây trước năm giờ kém năm, ấy là nói nhanh nhất. Vậy chắc chắn người cô nhìn thấy không phải là ông ta!
- Nhưng rõ ràng tôi có nhìn thấy người!
- Đúng, nhưng lúc đó chiều đã muộn, cô không thể nhìn rõ là ai.
- Không. Tôi nhìn thấy bóng người cao và mảnh, thể thôi. Nhà đang đợi ông Lancelot. Vậy tôi tưởng là ông ta...
- Người đó đi về hướng nào?
- Đi sau rặng thông đỏ, về phía bên phải nhà.
- Ở đó có một cái cửa ngách. Có đóng không?
- Chỉ đóng vào buổi tối.

- Vậy ai cũng có thể lên vào được?

Mary Dove nghĩ một lát rồi mới đáp:

- Được.

Nhưng vội thêm ngay:

- Ông có ý bảo cái người tôi nghe thấy đi trên gác sau đó, chính là...

- Biết đâu? - Neele nói.

- Nhưng là ai chứ?

- Đó là điều ta cần tìm. Cô Dove, xin cảm ơn cô.

Mary Dove đi ra, Neele gọi giật lại:

- À này, nói đến chim sáo, cô có nhớ ra điều gì không?

Cô Dove đứng khựng lại, rõ ràng là ngạc nhiên.

- Chim sáo? - Cô nhắc lại.

- Phải, chim sáo.

Neele tránh nhìn cô quản gia, vì biết câu hỏi là vớ vẩn.

- Có phải ông có ý nói đến cái chuyện mùa hè năm ngoái?

Neele ừ bừa, và nói thêm:

- Tôi chưa rõ lắm, muốn cô kể lại từ đầu...

Qua cơn ngạc nhiên, cô Dove lại bình tĩnh, tự chủ như thường lệ.

- Theo tôi, đó chỉ là một trò đùa ngu xuẩn. Một buổi sáng, ông Fortescue vào phòng làm việc, thấy bốn xác con sáo chết nằm trên bàn. Đang mùa hè, cửa sổ mở, nên người ta nghĩ kẻ làm cái chuyện dở dẩn đó là một người làm vườn. Tất nhiên nó chối và chẳng có bằng chứng gì, nhưng đúng là những con sáo đó bị nó bắn hạ...

- Và kẻ nào đó đã đem đặt chúng lên bàn ông Fortescue?

- Đúng.

- Để làm gì?

- Tôi không biết.

- Về trò đùa ấy, ông Fortescue nghĩ ra sao?

- Tất nhiên ông không hài lòng.

- Nhưng ông có lo ngại không?

- Không thấy ông nói gì.

Thanh tra hỏi đến đó, và lần này thì để cô Dove đi hẳn. Ông thấy bút rút

trong người, và vô lý thay, ông lại bực với cô Marple. Cô bảo vụ này thế nào cũng phải có chim sáo, hóa ra cô nói đúng. Không phải hăm bốn con, song bốn con cũng đủ để cuộc điều tra thêm phức tạp, rắc rối. Có lẽ hung thủ là một kẻ loạn óc, mà ta phải lấy lý lẽ để phân tích những suy nghĩ của một tên điên thì khó quá!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XV

1

Neele nói:

- Thừa cô Elaine Fortescue, rất tiếc phải phiền cô lần nữa, nhưng tôi muốn nói rõ cho một số điểm. Trừ hung thủ ra, cô là người cuối cùng nhìn thấy bà Adèle Fortescue còn sống. Lúc cô rời phòng sách, là năm giờ hai mươi, phải không nào?

Elaine giữ thái độ thận trọng, chữa lại:

- Khoảng năm giờ hai mươi. Mắt tôi có phải lúc nào cũng nhìn đồng hồ đâu.

Neele cười:

- Tất nhiên. Cô ở lại một mình với bà Fortescue một lát. Hai người nói chuyện gì?

- Nói gì thì có gì can hệ?

- Dù sao, tôi nghĩ việc ấy không có gì bí mật mà cô phải ngại.

- Tôi không ngại.

Elaine hơi do dự, rồi nói:

- Chúng tôi nói về một vấn đề liên quan đến tôi... Một bạn trai của tôi mới tới Baydon Heath, và tôi hỏi Adèle liệu bà có thấy bất tiện gì không nếu tôi mời anh ấy đến ở Yewtree Lodge.

- Người bạn trai ấy tên gì?

- Gerald Wright. Hiện anh ấy ở khách sạn Golf.

Thanh tra lấy lại giọng hết sức thân mật hỏi xem việc Gerald Wright tới đây phải chăng là để nhằm tiến tới đính hôn. Elaine đỏ mặt:

- Chưa có gì chính thức, chúng tôi chưa đính hôn, nhưng chúng tôi có ý định sẽ cưới nhau.

- Thế thì tốt. Ông Wright đến khách sạn Golf lâu chưa?

- Tôi có điện cho anh ấy, báo tin ba mất...

- Và anh ấy đến ngay. Như vậy là rất nhiệt tình...

Ngừng một lát, ông tiếp:

- Thế lúc cô nói định để anh ấy ở ngay tại nhà này, bà mẹ kế nói sao?
- Rằng thế nào cũng được, tôi muốn mời ai thì mời.
- Có nghĩa là bà hoàn toàn chiều theo ý cô?
- Không hẳn là như vậy? Bà ấy bảo...

Cô gái bỏ lửng câu nói.

- Bà ấy bảo sao?

Elaine lại đỏ mặt:

- Bà ấy bảo lẽ ra tôi phải có yêu cầu cao hơn... Với tính bà, tôi biết bà ấy thế nào cũng nói vậy...

Neele nhún vai, tiếp tục giọng thân tình:

- Trong chuyện hôn nhân, bao giờ cha mẹ và con cái chả có cách nhìn khác nhau!
- Đúng quá! Thực ra Gerald thường bị đánh giá sai. Anh ấy là trí thức, không bảo thủ và có những quan điểm tiến bộ, nên không phải ai cũng ưa.
- Và vì thế nên anh ấy cũng không hợp với ba cô?

Elaine gật đầu:

- Ba thành kiến với anh, đối xử không công bằng với anh. Ba làm anh tự ái đến nỗi anh cắt đứt liên lạc với tôi, không cho biết tin tức gì đến mấy tuần lễ.

Neele tự hỏi: sau cái chết của ông Fortescue, Elaine được một phần gia tài, phải chăng vì vậy mà Gerald Wright lại quay trở lại? Tuy nhiên ông không nói gì, chỉ hỏi tiếp:

- Bà Adèle còn nói gì khác nữa không?
- Không.
- Cô rời bà Adèle vào khoảng năm giờ hăm nhăm. Đến sáu giờ kém năm, phát hiện ra bà đã chết. Trong khoảng nửa giờ ấy, cô làm gì?
- Tôi ra ngoài.
- Đến khách sạn Golf?
- Phải... nhưng Gerald lại không có ở đó.

Neele cảm ơn Elaine, nói không cần hỏi gì nữa, nhưng cô gái vừa quay gót, ông gọi lại, và hỏi, giống như đã hỏi với cô Dove, rằng cô có nghe nói gì về

chuyện những con sáo.

Cũng giống như cô Dove, Elaine ngạc nhiên nhìn ông thanh tra, hỏi lại:

- Chim sáo? Ông muốn nói những con sáo trong thời patê?

“Trong patê? Đánh chết không chạy đâu được!” - Neele nghĩ bụng.

- Phải. Đó là hồi nào vậy?

- Cách đây ba, bốn tháng. Tiếp theo, lại có những con sáo đặt trên bàn của ba. Ông vô cùng tức tối, nhưng chẳng biết ai là thủ phạm.

- Tại sao ông lại tức?

- Vì đó là một trò đùa khả ố. Ông không cho là thế à?

Neele gật đầu:

- Một câu hỏi nữa. Cô có biết mẹ kể cô đã làm di chúc chưa?

- Tôi không rõ, nhưng chắc phải có. Mọi người đều làm...

- Mọi người phải làm nhưng chưa nhất thiết đã làm. Cô chẳng hạn, cô đã làm chưa?

- Tất nhiên chưa?... Vả lại, tôi có gì mà di chúc? À tất nhiên hôm nay thì khác...

Cô không nói hết, song cứ nhìn ánh mắt cũng thấy cô hiểu rằng cửa cái riêng của cô nay đã khác.

- Phải - Neele nói - năm vạn livrơ sẽ làm cho nhiều điều thay đổi, phải không cô Elaine?

2

Elaine Fortescue ra rồi, thanh tra Neele đắm mình vào suy nghĩ. Các vấn đề để suy nghĩ quả không thiếu.

Trước hết là những lời khai của Mary Dove. Việc cô nhìn thấy một người ngoài vườn lúc bốn giờ băm lăm, để ngỏ cho nhiều khả năng. Tất nhiên, nếu điều cô ta nói là đúng sự thật. Về nguyên tắc, Neele bao giờ cũng nghi ngờ lời khai của các nhân chứng. Song xét về mọi khía cạnh, ông không thấy có lý do gì khiến Mary Dove nói dối. Ông ngả về chiều hướng tin là cô có nhìn thấy người ngoài vườn thật. Cô tưởng nhầm đó là Lancelot Fortescue, cũng là đương nhiên. Song rõ ràng người đó không thể là Lancelot. Nay cần xét người đó, tầm vóc gần với cỡ Lancelot, lảng vảng ở

đó làm gì, tại sao hắn biến mất sau rặng thông đỏ?

Mặt khác, Mary Dove nghe thấy có tiếng người đi trên gác. Có phải chính người ấy đã để rơi mảnh bòn mà Neele lượm được trong phòng bà Adèle? Neele nghĩ đến cái bàn kiểu cổ của bà, ngăn kéo gọi là bí mật song ai cũng thấy ngay. Ông đã mở ngăn kéo đó, lấy được ba lá thư tình do Vivian Dubois viết cho bà Adèle. Ba lá thư nói rất có chừng mực, có thể làm người ngoài tạm hiểu đây chỉ là một mối tình thuần khiết cao thượng. Neele đã chuyển những thư đó lên Sở vì lúc đó còn nghĩ rằng chính bà vợ, có Vivian Dubois tòng phạm, đã đầu độc ông Fortescue. Nội dung các thư không có gì chứng tỏ Dubois xui người tình giết chồng. Có thể xui bằng miệng, chứ viết vào thư thì hắn chẳng đại gì. Nhưng bây giờ bà Fortescue cũng trở thành nạn nhân, thì giả thuyết trên khó đứng vững, dù vẫn chưa nên vứt bỏ hẳn. Có thể đồ rằng Adèle còn dùng dằng chưa muốn khừ chồng để lấy Dubois, còn ông này thì nhắm vào món thừa kế lớn sẽ về hẵn nếu Adèle chết, hơn là nhắm chính người đàn bà này? Sức khỏe của Rex Fortescue ít lâu nay không tốt, đôi tình nhân có thể nghĩ người ta cho là Rex chết vì nguyên nhân tự nhiên. Nhưng tình thế đã xoay chuyển khác đi, hai người ở vào tình thế nguy hiểm, nên Adèle hốt hoảng gọi điện nhiều lần cho người tình, có thể bị người nào khác nghe thấy. Vivian Dubois phản ứng ra sao, hẵn nói gì với Adèle?

Neele đặt vấn đề như vậy, để rồi sẽ xem xét sau. Còn bây giờ, ông phải tới khách sạn Golf để thu lượm tin tức.

Từ bốn giờ mười lăm đến sáu giờ Dubois có ở trong khách sạn hay không? Đó là điều đầu tiên phải biết. Tay này vóc người gần giống Lancelot Fortescue, có thể vào vườn qua cửa ngách, rồi lên vào trong nhà, lên phòng bà Adèle để thu hồi những bức thư mà hẵn cho là nguy hại, nhưng không tìm thấy vì Neele đã lấy đi rồi. Hắn thất vọng, chờ lúc vắng người, đi xuống phòng sách, biết sẽ gặp Adèle Fortescue một mình ở đó...

Giả thuyết xem ra có vẻ mỹ mãn.

Đã gặp Mary Dove và Elaine Fortescue rồi, nay ông thấy cần phải chuyện trò với bà Percival, tức Jennifer Fortescue.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XVI

1

Jennifer đang ngồi viết thư trong phòng, trên gác hai. Thấy khách, bà đứng lên để tiếp, vẻ hơi bối rối.

Neele nói cho bà yên tâm: ông chỉ muốn cùng bà xác định một số chi tiết. Vừa ngồi xuống ghế ngay cạnh ghế bà đang ngồi, ông vừa quan sát. Jennifer là một phụ nữ bình thường, trông không có vẻ gì hạnh phúc. Trước kia có thể là một y tá tốt, nay lấy được chồng giàu hình như bà không hài lòng như mong ước. Sống nhàn rồi quá sinh ra buồn bã. Neele lấy giọng thật nhẹ nhàng:

- Tôi biết hỏi han luôn thế này là làm phiền, nhưng trong một cuộc điều tra, rất cần thiết phải xác định các giờ giấc cho rõ. Vậy là chiều hôm ấy bà xuống dùng trà hơi muộn? Cô Dove phải lên mời bà thì phải?

- Phải. Tôi quên mất giờ giấc. Đang viết thư...

- Tôi tưởng bà đi ra ngoài?

- Cô Dove nói thế à?... Cũng đúng. Viết một lúc trời nóng nên tôi đi dạo ngoài vườn cho đỡ nhức đầu.

- Bà có gặp ai ngoài đó không?

Jennifer ngạc nhiên:

- Ông muốn bảo gì?

- Tôi chỉ hỏi, trong lúc đi dạo, bà có gặp ai.

- Hình như trông thấy một người làm vườn, rất xa... Thế thôi.

- Sau đó, bà trở về, đang cởi áo khoác thì cô Dove lên mời?

- Phải. Sau đó tôi xuống ngay.

- Trong phòng sách lúc đó có ai?

- Adèle và Elaine. Lancelot đến sau một chút. Đó là cậu em chồng tôi... vừa ở Kenya về.

- Mọi người cùng dùng trà?

- Vâng. Rồi Lancelot lên gác chào bác Ramsbottom, còn tôi về phòng tôi

viết nốt thư. Elaine ở lại với Adèle.

- Cô Elaine dường như ở lại với bà Adèle chừng năm, mười phút. Lúc đó chồng bà vẫn chưa về?

- Chưa. Mãi sáu rưỡi, bảy giờ, anh Percival mới về. Anh ấy có việc ở London.

- Ông Percival về bằng xe lửa?

- Vâng. Từ ga về đây thì đi tắc-xi.

- Chuyện ông về bằng xe lửa có phải là hãn hữu không?

- Thỉnh thoảng mới thế. Có lẽ anh ấy phải đi đến nhiều chỗ khác nhau ở London, rất khó có chỗ đỗ xe riêng, nên từ phố Cannon anh về thẳng bằng xe lửa.

- Chồng bà nói không biết bà Adèle Fortescue đã viết di chúc chưa. Bà có biết gì hơn không?

- Biết chứ! - Jennifer kêu lên, khiến Neele rất đổi ngạc nhiên - Adèle đã làm di chúc, chính bà nói với tôi.

- Làm bao giờ?

- Cũng chưa lâu. Chừng một tháng trước...

- Bà vừa cho biết một điều rất quan trọng.

Jennifer cười thoải mái, vẽ hài lòng:

- Ngoài tôi ra, chưa ai biết; hoàn toàn tình cờ mà bà Adèle nói ra với tôi. Tôi đang đi sắm sửa mấy thứ ở phố High thì gặp bà ở văn phòng luật sư Ansell và Worrall đi ra. Tôi hỏi bà đến làm gì, bà còn đùa cợt rồi mới nói: đến để đăng ký di chúc. Tôi ngạc nhiên, nói: đang khoẻ mạnh, việc gì phải làm. Bà bảo ai rồi chả phải làm di chúc, làm sớm chẳng chết ai, có điều bà không đăng ký ở văn phòng Billingby vốn là luật gia của gia đình. "Di chúc của dì chỉ là việc của dì, dì thích gì làm thế, không để lão Billingby biết, lão này hay hở mồm hở miệng" - bà bảo thế. Tôi bảo bà yên trí, tôi sẽ không hờ với ai. Bà bảo điều đó không quan trọng, vì tôi có biết nội dung di chúc đâu. Dù sao tôi cũng không nói với ai, kể cả với anh Percival. Phụ nữ phải biết ủng hộ nhau. Phải không ông?

- Vâng, phải như thế - Neele đáp.

- Nói vậy - Jennifer tiếp - tôi không ưa gì bà Adèle đâu. Tôi vẫn cho bà là

người không từ một việc gì để đạt cái bà muốn. Nhưng nay bà chết rồi, tôi không muốn nói xấu...

Cô thở dài:

- Tất cả những chuyện xảy ra thật kinh khủng?... À mà, cái bà già đến sáng nay là ai thế?

- Là một bà cô tên Marple, cô ấy tự đến để nói về những gì cô ấy biết về cô bé Gladys Martin tội nghiệp. Gladys trước có làm ở nhà cô ấy.

- Thật ư? Hay quá nhỉ!

- Một vấn đề cuối cùng: bà biết gì về những con sáo?

Jennifer sừng sốt đến nỗi đánh rơi túi xách xuống sàn. Bà nhặt lên rồi hỏi dồn:

- Sáo? Sáo nào cơ, hờ ông thanh tra?

Neele cười:

- Chim sáo nói chung. Còn sống, chết rồi, gì cũng được!

Jennifer sảng giọng, nói không hiểu thanh tra có ý gì. Neele hỏi lại:

- Vậy là bà không biết gì về những con sáo?

- Trừ phi ông định nói về những con sáo trong thời patê? Chỉ là trò đùa vớ vẩn.

- Còn có cả những con đặt lên bàn ông Fortescue? ...

- Cũng là một trò lố bịch khác. Không hiểu ai nói với ông chuyện đó. Tôi chỉ biết là bố chồng tôi không thích.

- Chỉ "không thích" thôi sao? Nói thế có nhẹ quá?

- Ông nói đúng. Ông ấy tức lắm, hỏi có người lạ nào vào nhà.

Neele chau mày:

- Người lạ? Ông sợ cái gì chẳng?

- Tôi không rõ. Theo tôi, đó chỉ là những trò đùa hạ cấp, có thể do Grump đầu tiêu, anh này đầu óc không bình thường, lại nát rượu. Đôi khi hấn rất hỗn, cứ như là có điều gì hấn học với ông Fortescue, nên bày trò con sáo để trả thù. Có thể như thế được không, ông?

- Điều gì cũng đều có thể - Neele đáp.

Nói rồi, ông cáo từ, đi ra.

Percival Fortescue đang ở London, nhưng vợ chồng Lancelot thì Neele gặp trong phòng sách. Họ đang chơi cờ. Neele vội làm bộ rút lui và nói:

- Tôi không muốn phiền.

Lancelot ngăn lại: họ chỉ chơi để giết thời gian. Neele bước vào.

- Tôi chỉ muốn hỏi ông một câu thôi, ông nghe đừng cho là ngớ ngẩn. Ông Lancelot, ông biết gì về chuyện những con sáo?

- Con sáo? - Lancelot hỏi lại một cách vui vẻ - Sáo nào kia? Sáo thực sự hay là người thường bị chê là "hót như sáo"?

Neele cười gượng:

- Tôi không biết nữa! Chỉ biết là sáo!

Mặt Lancelot bỗng nghiêm lại:

- Hay là, ông định nói khu mỏ Chim sáo?

- Mỏ Chim sáo? Là cái gì vậy?

Lancelot nhăn trán, vẻ suy nghĩ:

- Phiền là tôi thì nhớ chuyện này một cách rất đại khái. Đó là một cái mỏ ở châu Phi mà ông cụ tôi có lúc đã quan tâm. Và tôi nhớ việc này bác Ramsbottom có biết, song tôi không dám chắc...

- Để lúc nào tôi sẽ hỏi bác ấy. Ông biết không, bà ấy rất có bản lĩnh, tôi sợ đấy!

Lancelot cười to:

- Dĩ nhiên rồi! Bác ấy rất khó tính, nhưng nếu khéo chiều, bác ấy sẽ giúp ông đắc lực. Bác có trí nhớ rất tốt, thích ôn lại kỷ niệm, nhất là kỷ niệm buồn của người khác.

Ngừng một lát, Lancelot tiếp:

- Còn điều này nữa. Ngay sau khi về đây, tôi lên thăm bác, và bác đã nói về Gladys, lúc đó chưa ai biết nó đã chết. Bác nói bác tin là con bé biết điều gì đó mà chưa khai với cảnh sát.

- Tôi cũng đã nghĩ như thế - Neele nói.

- Theo tôi hiểu - Lancelot tiếp - bác Ramsbottom đã khuyên Gladys nói hết những gì nó biết. Tiếc rằng nó lại không làm theo.

- Tiếc thật.

Một lát sau, Neele thu hết nghị lực, bước vào trong pháo đài của cô Ramsbottom. Ông ngạc nhiên thấy cô Marple đã ở đó. Thấy ông, cô đứng lên định đi ra. Neele vội nói:

- Mời cô cứ ngồi lại! Không thừa đâu.

Bà Ramsbottom báo tin thanh tra biết bà đã mời cô Marple đến ở Yewtree Lodge, và nói:

- Tội gì mất tiền mà đến ở khách sạn Golf? Cô cứ ở đây tốt hơn. Ngay cạnh đây có một phòng, trước đây không lâu giáo sĩ Mary-Peters đã ở...

Cô Marple ngần ngại:

- Cô Ramsbottom tốt với tôi quá, nhưng gia đình đang có tang...

Bà Ramsbottom không để cô nói hết:

- Tang? Cô nói tang gì cơ? Thử hỏi trong cái nhà này có ai than khóc cho cái chết của Rex hay của Adele? Cô cứ nghỉ đây đêm nay! Ông thanh tra, ông thấy có gì phiền không?

- Tất nhiên là không!

Cô Marple đành chịu. Cô cảm ơn, rồi đi ra để gọi điện về khách sạn, không thuê phòng nữa.

Cô ra rồi, bà Ramsbottom quay sang Neele:

- Nào, đến lượt ông! Ông đến có việc gì?

- Thưa bà, tôi muốn bà kể cho nghe về khu mỏ Chim sáo.

Một tiếng cười khùng khục phát ra từ cổ họng bà già:

- Chà chà! Ông đã tìm được đến đó rồi à? Thì tôi đã bảo ông là phải bắt đầu khai từ đây. Vậy ông muốn biết những gì về mỏ Chim sáo?

- Tất cả những gì bà có thể cho biết.

- Cũng chẳng có gì nhiều đâu! Vụ này cách đây đã hai mươi năm, có lẽ đến hăm nhăm năm. Đó là một khu mỏ ở miền đông châu Phi. Ông em rể tôi cộng tác với một người tên là MacKengie, cùng đi sang bên đó để xem xét tại chỗ. MacKengie chết vì sốt nhiệt đới, và Rex trở về Anh một mình. Nó nói khu mỏ đó không có giá trị. Tôi chỉ biết đến thế.

Neele cố nhoẻn một nụ cười duyên dáng nhất:

- Tôi có cảm giác bà vẫn chưa nói hết.
 - Còn lại, toàn là lời đồn, mà theo tôi biết, thì với các quan tòa lời đồn không có giá trị.
 - Nhưng chúng ta có đứng trước quan tòa đâu!
 - Vậy ông muốn tôi nói gì? Gia đình MacKengie quả quyết rằng Rex đã hại người cộng tác. Đúng hay sai? Tôi không biết. Rex có thể làm vậy lắm, xưa nay hắn có từ điều gì, nhưng không có bằng chứng nào cả. Hắn vẫn trong trắng trước pháp luật. Vợ của MacKengie lặn lội đến tận đây làm ầm lên, đe dọa hắn. Bà ta bảo Rex đã giết chồng bà, hai bên đã xô xát kịch liệt. Nghe nói về sau bà ta bị nhốt vào trại tâm thần. Bà có mang theo hai đứa con, và nói: đến đời chúng, chúng sẽ trả thù. Đó là tất cả những gì tôi có thể nói. Xin thêm rằng Rex còn nhiều vụ lừa đảo khác, ông còn lâu mới khám phá hết.
 - Những đứa con của MacKengie, bà có biết sau chúng ra sao?
 - Không biết. Về phần tôi, tôi nghĩ Rex không giết MacKengie. Hắn để mặc ông ta chết thì đúng hơn. Trước Chúa, hai việc chẳng khác gì nhau. Nhưng, trước pháp luật, thì khác...
- Sau cuộc tiếp xúc với bà Ramsbottom, thanh tra Neele gọi hai cú điện thoại, một cho văn phòng luật gia Ansell và Worrall, một cho khách sạn Golf. Rồi ông đi ra, và dặn trung sĩ Hay nơi ông đến để nếu cần thì liên lạc.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XVII

1

Luật gia Ansell có vẻ sốt sắng muốn giúp cảnh sát hơn là lo giữ những nguyên tắc của nghề nghiệp.

Ông nhận ngay mình là người đã thảo di chúc giúp bà Adèle Fortescue đã quá cố. Khoảng năm tuần trước, bà đến văn phòng, làm ông hơi ngạc nhiên, vì hăng của ông chưa từng được gia đình Fortescue chiếu cố. Nhưng rồi ông hiểu ngay vì sao bà Fortescue không nhờ đến các luật gia quen thuộc của chồng: bà có ý định khi chết, sẽ để lại toàn bộ tài sản cho Vivian Dubois. Ông Ansell nói thêm:

- Tuy nhiên, tôi nghĩ số tài sản đó không đáng là bao nhiêu...

Neele gật đầu. Lúc đó, thì đúng như vậy. Nhưng từ khi Rex Fortescue chết, bà được thừa hưởng tới mười vạn livrơ. Số tiền đó, sau khi đóng thuế thừa kế, bây giờ hoàn toàn thuộc về Vivian Dubois.

2

Neele đi tiếp tới khách sạn Golf. Vivian Dubois đang sốt ruột đợi. Ông đang sắp xếp hành lý, sắp rời khách sạn thì nhận được điện của Neele yêu cầu ở lại. Lời yêu cầu phát ra một cách lịch sự, từ tốn, vừa nói vừa như xin lỗi, song Dubois hiểu ngay là mệnh lệnh. Và ông tỏ ngay sự miễn cưỡng của mình ngay lúc vào đầu câu chuyện.

- Ông nên hiểu rằng hoãn chuyển đi thế này là rất bất tiện. Tôi có việc rất cần.... Một hợp đồng quan trọng...

Neele ngỏ lời xin lỗi, ông không biết ngài Dubois là nhà kinh doanh. Rồi ông nói luôn:

- Tin bà Fortescue chết hẳn làm ông choáng váng. Hai người rất thân nhau, phải không?

- Phải. Bà ấy là một phụ nữ có duyên, tôi thường có dịp chơi gôn với bà.

- Nếu tôi không lầm - Neele nói tiếp - đúng hôm bà chết, ông có gọi điện cho bà ấy lúc chiều?
- Ông nghĩ thế à? Tôi không nhớ.
- Vào khoảng bốn giờ.
- Nghĩ lại, có thể đúng.
- Hai người nói chuyện gì?
- Thực ra, chẳng có chuyện gì. Tôi hỏi thăm sức khỏe bà, hỏi bà có tin tức gì thêm về cái chết của chồng không.
- Rồi ông ra ngoài đi dạo?
- Có lẽ thế. Đúng hơn, tôi đi ra sân gôn...

Neele ngăn lại:

- Không đúng... Người gác cửa khách sạn đã nhìn thấy ông đi về phía Yewtree Lodge.

Mắt Dubois tránh nhìn vào thanh tra:

- Thế à? Tôi không nhớ.
- Có phải ông đến thăm bà Fortescue?

Câu trả lời lần này bật ra ngay:

- Không? Không hề có... Tôi không tới Yewtree Lodge.
- Vậy ông đi đâu?
- Đi trên đường cái... Tôi đã đi tới quán “Ba con chim”, rồi quay trở lại, đi qua bãi gôn về.
- Đúng thế chứ?
- Đúng.

Thanh tra Neele lắc đầu:

- Ông Dubois, ông nên nói thật thì hơn. Có thể lý do ông đến Yewtree Lodge là rất bình thường...
- Xin nhắc lại, hôm đó tôi không đến gặp bà Fortescue.
- Được! - Neele bình thản đáp - Lời khai này, có lẽ chúng tôi sẽ buộc ông nói lại sau khi đã tuyên thệ hân hoi, lúc đó luật pháp cho phép ông nói trước mặt luật sư của ông.

Vivian Dubois tái mặt:

- Ông dọa tôi ư?

- Không hề. Trái lại là đằng khác! Xin nhắc lại là ông có mọi thứ quyền, được pháp luật bảo đảm.

- Tôi đã bảo tôi không liên can gì đến cái chết của bà Fortescue.

- Tôi có kết tội ông đâu? Tôi chỉ nói hôm đó, lúc bốn giờ rưỡi, ông có mặt ở Yewtree Lodge. Có người đứng trong cửa sổ đã nhìn thấy.

- Thì cho là thế đi! Tôi ở ngoài vườn, chứ không vào trong nhà.

- Có thật không? Ông không vào bằng cửa ngách, rồi đi lên tầng hai, đến chỗ giáp với phòng bà Fortescue? Ông không định tìm cái gì ở cái bàn ở đó, nhưng rồi không tìm thấy?

Dubois cúi gục đầu, nghẹn ngào:

- Vậy ra ông đã có những bức thư ấy. Adèle thề là đã đốt chúng rồi... Tôi cần nói với ông rằng không nên coi những thứ đó là quan trọng, chúng không có ý nghĩa như ông nghĩ.

- Ông là bạn rất thân của bà Fortescue. Điều đó ông có nhận không?

- Giờ ông đã có các bức thư, tôi không thể không nhận. Song không vì thế mà ông nghĩ là chúng tôi định... gạt Rex Fortescue ra. Lạy trời, tôi không phải kẻ giết người!

- Nhưng bà Fortescue?

- Bà? Ông nghĩ gì vậy? Bà ấy chẳng cũng bị giết đó sao?

- Đành thế.

- Vậy thì chính kẻ đã giết chồng, nay lại giết vợ không là hợp lẽ sao?

- Đó là một giả thuyết, và còn nhiều giả thuyết khác nữa. Có thể giả định là bà Fortescue đã thủ tiêu chồng, nhưng từ lúc đó, bà lại trở thành mối đe dọa, nguy cơ cho người khác. Đúng ra là cho cái người không hẳn là tòng phạm với bà để giết chồng, nhưng đã từng khuyến khích bà làm việc ấy. Nói cách khác, chính vì yêu người đó mà bà đã giết.

Dubois xanh mặt, ông ta lắp bắp:

- Ông nói như vậy là không nghiêm túc! Tôi vô tội.

Neele vẫn tiếp tục.

- Ông biết rằng bà đã có di chúc để lại toàn bộ tài sản cho ông?

- Tôi không thèm những thứ đó!

- Tất nhiên, không là bao nhiêu... Vài thứ nữ trang, mấy cái áo lông, còn

tiền thì rất ít...

- Tôi tưởng là chồng bà ta...

Dubois không nói hết câu, có lẽ vì chợt nhận ra là mình đã hớ.

Neele mỉm cười:

- Hay lắm. Như vậy có lẽ ông đã biết Rex Fortescue để lại di chúc thế nào...

3

Sau khi gặp Dubois, Neele còn gặp một người khác cũng ở khách sạn Golf: Gerald Wright.

Vóc người Gerald gần giống Dubois, điều đó làm Neele phải chú ý. Gerald tự cho mình là trí thức, đứng cao hơn mọi người, và ông ta lấy giọng kẻ cả hỏi Neele cần gì. Neele đáp:

- Tôi muốn trao đổi với ông về một vài chuyện xảy ra gần đây ở Yewtree Lodge. Chắc ông đã nghe nói?

Wright cười hiền lành:

- Còn gì nữa! Báo chí đầy tin tức. Nhưng chắc tôi không giúp được gì cho ông, tôi chỉ biết những gì báo đăng. Lúc Rex Fortescue chết, tôi đang ở đảo Man.

- Nhưng ngay sau đó ông tới đây. Ông có nhận được điện của cô Elaine Fortescue chứ?

- Cảnh sát cái gì cũng biết. Đúng, Elaine gọi tôi và tôi đến.

- Nghe nói, sắp tới ông sẽ lấy cô ấy?

- Đúng, trừ khi ông thấy có gì không được...

- Việc đó do cô Elaine quyết định. Hai người dự định lấy nhau từ cách đây sáu, bảy tháng, có phải không?

- Đúng.

- Hai người đã đính hôn, và ông Rex Fortescue phản đối. Nếu con gái không nghe, ông sẽ cắt mọi khoản tài chính. Do đó, ông đã xóa bỏ lời ước hẹn và bỏ đi.

Gerald Wright cười gượng.

- Tôi không hoàn toàn đồng ý với cách ông hiểu như vậy. Thực ra, vì chính kiến của tôi mà tôi bị thành kiến. Rex là một tên tư bản mặt hạng, và tôi

không thể từ bỏ quan điểm của tôi để làm vừa lòng hẳn ta.

- Nhưng ông thấy không có gì cản trở nếu kết hôn với một cô gái vừa được thừa kế năm vạn livrơ?

- Không có gì cản trở. Tiền đó sẽ được chi cho lợi ích của cộng đồng... Nhưng, ông thanh tra tới đây không phải để thảo luận về chính kiến và thu nhập của tôi chứ?

- Phải. Chỉ vì một việc cụ thể. Như ông đã biết, bà Adèle Fortescue chết chiều ngày 5 tháng Mười một do bị trúng độc xyanua pôtatxiom. Mà đúng chiều hôm đó, ông có mặt ở gần Yewtree Lodge, cho nên tôi nghĩ ông đã nhìn thấy hoặc nghe thấy cái gì đặc biệt...

- Ai bảo ông là chiều hôm đó tôi ở gần Yewtree Lodge?

- Ông rời khách sạn lúc bốn giờ mười lăm, và đi theo con đường dẫn tới Yewtree Lodge, do đó tôi đoán là ông đến đó.

- Quả là tôi có ý đó thật. Nhưng tôi nghĩ lại, mình chẳng cần gì đến Yewtree Lodge, vì Elaine hẹn gặp tôi ở khách sạn lúc sáu giờ. Elaine không đến. Trong hoàn cảnh mà ta biết, điều đó cũng dễ hiểu.

- Trong lúc đi đường, ông có gặp ai?

- Gặp mấy chiếc xe chạy ngược chiều, còn không gặp ai quen.

- Và như vậy là, những gì ông làm từ bốn giờ mười lăm đến sáu giờ, không có ai làm chứng?

Gerald Wright mỉm cười:

- Tình thế là như vậy, tôi biết làm sao!

Neele vẫn nhẹ nhàng:

- Nhưng nếu có người bảo nhìn thấy ông quanh quẩn trong vườn nhà Yewtree Lodge lúc bốn giờ năm năm...

Gerald chau mày:

- Lúc đó trời đã nhập nhoạng. Ai mà dám nói chắc như vậy...

- Ông có quen ông Vivian Dubois, cũng đang ở khách sạn này?

- Dubois? Không. Có phải cái ông đi đôi giày da hươu trông ngồ ngộ?

- Đúng đấy. Chiều hôm đó, ông ta cũng đi dạo về phía Yewtree Lodge. Tình cờ ông có gặp ông ta trên đường không?

- Không.

Lần đầu từ lúc nói chuyện, Gerald Wright có vẻ bối rối.

- Kỳ thật! - Neele nói như cho riêng mình - Hôm đó trời xấu thế mà nhiều người lại thích đi dạo ngoài đường.

* * *

Lúc trở về Yewtree Lodge, Neele được trung sĩ Hay tiếp đón với vẻ mặt mừng rỡ.

- Có chuyện gì? Neele hỏi.

- Chuyện chim sáo, thưa ông. Giờ thì tôi đã biết.

- Thật không?

- Thật. Sáo kẹp trong thỏi patê. Thỏi patê ấy là để dành cho bữa chiều chủ nhật. Khi mở ra, thấy thịt bò trong ấy bị lấy đi, thay vào là những con sáo do những người làm vườn bắn hạ hôm trước. Một trò đùa tẻ hại!

- Món ăn thương hạng dâng lên Hoàng thượng! - Neele trầm ngâm thốt lên, làm trung sĩ ngơ ngác không hiểu.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XVIII

1

Bà Ramsbottom xếp xong cổ bài, mỉm cười mãn nguyện, rồi mới quay lại người phụ nữ đứng bên lò sưởi :

- Vậy ra cháu là vợ Lancelot?

Pat gật đầu. Cô lên đây là do bà Ramsbottom mời.

- Trông cháu cao ráo, mạnh khỏe đấy.

- Vâng, cháu khỏe ạ.

Bà Ramsbottom cười :

- Vợ thằng Percival thì mập ra. Ăn nhiều bánh ngọt lại không chịu tập tành... Cháu ngồi xuống... Hai cháu quen biết nhau ở đâu vậy?

- Cháu gặp anh Lancelot ở Kenya, cháu đang ở chơi nhà bạn tại đó.

- Hình như trước cháu đã có chồng ?

- Vâng, hai lần chồng rồi.

- Và hai lần ly dị?

Pat đáp, giọng hơi run :

- Không. Hai lần chồng... chết. Người đầu tiên là phi công chiến đấu. Anh chết trong một trận không chiến.

- Còn người thứ hai? ... Nghe nói anh ta tự tử phải không?

Pat cúi đầu, không nói.

- Tự tử vì cháu? - Bà Ramsbottom hỏi tiếp.

- Không ạ.

- Vì đánh bạc?

- Vâng.

Bà Ramsbottom lặng yên một lát, nhưng vẫn chăm chăm nhìn Pat, làm cô thấy khó xử. Đột nhiên, bà bác hỏi:

- Lúc lấy Lancelot, cháu biết gì về gia đình nó?

- Cũng biết đại khái...

- Biết ngay mà. Vậy ta nói cho cháu nghe. Em gái ta là một con ngốc, và

thằng em rể ta là một tên cướp. Percival là một đứa xảo trá, còn Lancelot của cháu xưa nay vẫn là đứa con hoang đàng.

Pat phản ứng ngay:

- Cháu không tin!

- Có thể cháu đúng - bà Ramsbottom nói tiếp, làm Pat ngạc nhiên - Người ta hay có thói chụp mũ này mũ nọ cho người khác. Dù sao, cháu hãy coi chừng Percival. Ở đây, hăn được tiếng là tốt và người ta thường hiểu người tốt là hiền lành. Không phải đâu, Percival mạnh lắm. Ta không ưa nó, nhưng phải công nhận là nó khôn... Cháu nên nhớ, ta cũng không tin Lancelot, cách cư xử của nó có nhiều điều không hay... Dù sao ta cũng thấy nó dễ mến hơn... Nhưng nó là thằng liều mạng, không sợ gì hết! Cháu phải canh chừng nó, kiềm chế nó! Dạy nó chớ coi nhẹ Percival và đừng tin một lời nào của Percival! Trong cái nhà này, toàn kẻ nói dối.

Bà cô già cười cười, nói thêm :

- Nhưng chúng sẽ bị trời trừng phạt!

2

Thanh tra Neele nói chuyện điện thoại với Sở Cảnh sát. Tiếng Cục trưởng ở đầu dây đang kia:

- Tin tức ấy, chúng tôi chắc sẽ cung cấp được. Gửi thông tin cho các trại tâm thần ... Nhưng bà ta có thể đã chết.

- Rất có thể lắm! Lâu quá rồi...

- Thành ra giả thuyết ấy không có giá trị.

- Tôi biết, và vẫn tính các giả thuyết khác. Dubois là một khả năng. Wright cũng vậy. Có thể cô hầu Gladys đã trông thấy một trong hai người đó đi vào cửa ngách, nên đặt khay trà xuống để ra xem chuyện gì. Tên đó đã siết cổ cô ta, kéo xác đến chỗ mà mọi người tìm thấy...

- Neele, bây giờ anh định làm gì?

- Tôi đã hẹn gặp văn phòng luật gia ở London, để biết thêm về công việc làm ăn của Rex Fortescue, nhất là để hiểu thêm về cái khu mỏ Chim sáo.

Luật gia Billingby là một người lịch sự, song không muốn lộ nhiều về chuyện làm ăn của khách hàng. Tuy nhiên trong lần thứ hai tiếp Neele này, ông phải bỏ thái độ kín đáo thường lệ. Đã có tới ba người chết tại Yewtree Lodge, nên ông tự thấy trách nhiệm phải cộng tác với cảnh sát. Ông nói :

- Tôi biết ông Rex Fortescue khoảng mười lăm năm nay, thường xuyên quan hệ với ông. Song xin nói văn phòng chúng tôi không phải là nơi duy nhất gia đình Fortescue nhờ cậy.

Điều này, Neele đã biết. Văn phòng Billingby có tiếng là đứng đắn, vì vậy, với một số giao dịch ít nhiều lén lút, Fortescue phải nhờ đến các văn phòng khác dễ dãi hơn.

- Bây giờ, ông cần gì? - Billingby hỏi tiếp - Về di chúc của Rex Fortescue, tôi đã kể hết. Các khoản khác giải quyết xong, phần còn lại thuộc về Percival Fortescue.

- Bây giờ tôi muốn biết nội dung di chúc của bà vợ góa. Theo tôi biết, thì sau khi Fortescue mất, bà ta được hưởng mười vạn livrơ?

Billingby gật đầu xác nhận, và nói:

- Số tiền lớn, song nói riêng với ông, cuối cùng chưa chắc đã còn ngần ấy để chi cho bà ta.

- Công việc đang xuống dốc thế ư?

- Cũng xin nói riêng là đúng như vậy. Khủng hoảng từ một năm rưỡi nay rồi.

- Tại sao ?

- Theo tôi, hoàn toàn do lỗi ông Rex Fortescue. Có thể nói là hơn một năm nay, ông ấy hành động như người mất trí. Cổ phiếu tốt thì bán đi mua về những cái rất ít giá trị, nói năng hàm hồ, không nghe ai góp ý kiến. Ông con trai, Percival, yêu cầu tôi nói hộ. Tôi đã cố nhưng chỉ mất thì giờ vô ích. Bây giờ con người ông ấy hoàn toàn khác trước.

- Ông ấy... suy sụp?

- Không, trái lại ông ấy tự phụ, chỉ làm theo ý mình, tin là mình có tài...

Neele gật đầu. Ông bắt đầu hiểu tại sao hai bố con không hòa hợp với nhau nữa. Billingby tiếp:

- Về di chúc của bà Fortescue, tiếc rằng tôi không biết. Di chúc ấy không đăng ký ở chỗ tôi.

- Tôi biết rồi - Neele đáp - Tôi chỉ muốn có thêm một lời khẳng định. Biết bà Fortescue để lại số tiền mười vạn livơ, thế là đủ.

Ông Billingby lập tức ngăn lại :

- Đâu có! Ông nhầm rồi!

- Sao vậy?

- Món tiền ấy đúng là quà di tặng, thuộc về bà, nhưng với điều kiện kèm theo. Nó chỉ thực sự thuộc về Fortescue nếu bà còn sống tiếp một tháng tròn sau khi ông mất. Vài năm nay, điều khoản này thường ghi vào di chúc, do tình hình bất bệnh của giao thông đường không. Giả thử cả hai người cùng chết trong một tai nạn máy bay, rất khó xác định ai là người chết sau, dù chỉ vài phút. Do vậy việc thi hành di chúc cũng rất khó xử lý...

Neele không giấu sự ngạc nhiên, nhìn ông luật gia:

- Vậy thì Adèle Fortescue sẽ không được hưởng số mười vạn livơ đó. Số tiền đó sẽ dùng làm gì?

- Tôi nghĩ nó sẽ trở về với công ty. Hoặc là với người thừa kế đương nhiên hợp pháp.

- Tức là về Percival Fortescue?

- Đúng như vậy!

4

Ông thầy thuốc, vốn là bạn cũ, nói với Neele:

- Những điều cảnh sát các ông dự đoán, hóa ra đều đúng?

Neele mỉm cười:

- Ông nói tôi nghe xem nào.

- Rõ ràng đây là một trường hợp liệt toàn thân. Qua những lời ông nói, không còn nghi ngờ gì. Mọi thứ đều có: hoang tưởng tự đại, hay cáu kỉnh, luôn cho mình là đúng, hám hư danh... Làm gì mà công ty không xuống dốc nhanh chóng... Nói cho cùng, ông ta chết đi là may cho các bạn ông đó!

- Họ không phải là bạn của tôi - Neele đáp.

Và ông nhắc lại một câu ông đã từng trích dẫn:

- Tất cả bọn họ đều đáng ghét...

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương XIX

Toàn bộ gia đình Fortescue có mặt trong phòng khách lớn. Đứng tựa lò sưởi, Percival Fortescue đang nói:

- Thật là đẹp mặt, và tình hình chẳng có gì vui vẻ. Cảnh sát đi lại lung tung trong nhà, ta chẳng biết họ làm gì. Chúng mình như bị phong tỏa. Không làm gì được, không dự tính gì được cho tương lai.

Ngừng một lát, Percival tiếp:

- Tuy nhiên, trong nội bộ ta vẫn có thể bàn một chút về những dự định sắp tới. Đầu tiên, hãy nói về Elaine. Hình như em định lấy... cậu ấy tên gì nhỉ? ... Gerald Wright. Anh xin hỏi: bao giờ thì cưới?

Elaine đáp ngay lập tức:

- Càng sớm càng tốt.

Percival cau mày.

- Có nghĩa là, khoảng sáu tháng nữa?

- Tại sao sáu tháng?

- Nhà vừa có tang...

Elaine nhún vai:

- Chúng em sẽ đợi một tháng. Không hơn!

- Việc đó là tùy em. Khi lấy nhau rồi, cô cậu sẽ làm gì? Cô đã nghĩ chuyện đó chưa?

- Chúng em có ý định mở một trường học.

- Thời buổi này, bấp bênh đấy! - Percival nhận xét - Nếu là em, anh thấy cần suy nghĩ cho kỹ.

- Chúng em quyết định rồi.

- Được, mai anh sẽ gặp ông Billingby, giải quyết một số vấn đề tài chính. Ông ấy nghĩ là em sẽ để phần thừa kế của mình ở công ty, với những bảo đảm chắc chắn...

Elaine ngắt lời anh :

- Không có chuyện ấy. Chúng em cần số tiền đó để mở trường. Ở

Comouailles, chúng em đã tìm được một tòa nhà rất tuyệt đang rao bán. Sẽ phải cải tạo đôi chút, xây thêm vài khu phụ...

- Vậy là cứ rút phần tiền của em ra khỏi công ty à? Theo anh, như vậy là không khôn ngoan.

- Em không nghĩ thế. Chính anh chả bảo, ngay lúc ba chưa chết, rằng tình hình công ty đã không lấy gì làm khởi sắc ?

- Là nói vậy thôi, không nên nệ từng câu chữ. Anh cho rằng rút phần đầu tư của mình để đổ vào cái trường học bắp bênh là một chuyện điên rồ. Nhờ không thành công thì sao? Lúc ấy, em sẽ trắng túi!

- Sẽ thành công!

Lancelot đang ngồi, cất tiếng góp ý kiến:

- Xét cho cùng em Elaine muốn làm gì là việc của nó! Anh chưa tin vào cái trường của em lắm đâu nhưng em đã thích làm thì không việc gì phải ngăn. Có trắng tay, thì cũng được cái an ủi là mình đã làm cái gì mình thích.

Percival quay về phía em trai, chua chát:

- Cậu nói vậy, tôi chẳng lạ.

- Vâng! Anh không phải lo. Tôi là cái sọt thùng, không nên cơm cháo gì, nhưng chưa biết rồi ai sẽ hơn ai!

- Tôi không tranh luận với cậu. Hãy nói dự định của cậu thì hơn. Cậu sẽ làm gì? Quay về Kenya? Hay đi thám hiểm Bắc Cực, leo núi Everest?

- Sao anh lại hỏi thế?

- Cậu chẳng hay thích lang thang đây đó là gì?

- Đành thế, nhưng mỗi tuổi mỗi khác chứ. Anh biết không, tôi đang định biến mình thành nhà kinh doanh từ tốn, ở yên một chỗ.

- Cậu định nói...

- Tôi sẽ ở lại công ty, sát cánh với anh. Tất nhiên, anh vẫn là người điều hành, tôi chỉ là cộng sự, dù sao tôi đã có phần vốn của tôi trong đó khiến tôi phải quan tâm, và tôi có quyền được biết người ta chỉ đạo công việc ra sao.

- Cậu nghĩ thế, được thôi... Nhưng xin nói trước là công việc sẽ rất buồn chán!

- Chưa chắc!

Một lát yên lặng. Và Percival lại phá tan im lặng:

- Lancelot, tôi không tin cậu nói nghiêm chỉnh.
- Rất nghiêm chỉnh? Tôi có phần của tôi chứ. Chuyện bình thường.

Percival nhăn mặt :

- Công việc làm ăn không suôn sẻ đâu. Tình thế càng khó khăn nếu Elaine khăng khăng đòi rút phần của nó!

Lancelot cười toe toét:

- Như vậy càng chứng tỏ Elaine xin rút tiền của nó ra lúc này là khôn!
- Lúc này mà cậu còn đùa! - Percival gắt.

Pat ngồi gần cửa sổ, nhìn thẳng, nghĩ bụng: nếu định chọc tức anh trai, Lancelot đã hoàn toàn thành công. Percival mất hẳn tính lì lợm thường ngày, và anh ta tiếp tục câu chuyện với vẻ tức tối:

- Vậy là nghiêm chỉnh, hả?
- Không thể nghiêm chỉnh hơn.
- Được. Rồi cậu sẽ chán cho mà xem.
- Chưa chắc mà! Mà tôi không hiểu tại sao anh không bằng lòng? Có người để cùng gánh vác lo âu lẽ ra anh vui mới phải chứ?
- Nhưng cậu không biết tình hình làm ăn hiện nay ra sao!
- Thì anh sẽ nói cho tôi biết.
- Nên hiểu rằng từ sáu tháng nay, mà có thể từ một năm nay, ba của chúng ta không giống trước nữa. Ba đem bán nhiều cổ phiếu giá trị để mua về những cái chỉ đáng giá ngang bằng giấy lộn. Có những ngày ông cụ ném tiền qua cửa sổ mà không tiếc...
- Tóm lại - Lancelot nói - thật may cho gia đình ta là có người nghĩ ra cách cho tắc-xin vào cà phê của ông!
- Cậu nói thế mà không ngượng mồm, dù sao có phần đúng. Nếu ông cụ không đi, chúng ta sẽ mau chóng vỡ nợ. Và để cứu vãn tình thế, phải xử lý rất thận trọng, khéo léo trong một thời gian.

Lancelot lắc đầu:

- Tôi không đồng ý. Chính sách đó không đi đến đâu. Phải chấp nhận mạo hiểm, nhìn xa trông rộng.
- Không - Percival nói lại - Khẩu hiệu của tôi là: thận trọng, và tiết kiệm.
- Đó là khẩu hiệu của anh, không phải của tôi.

Percival đi đi lại lại trong phòng:

- Thế là rõ, quan điểm của cậu khác quan điểm của tôi.
- Như thế càng có lợi.
- Không, tôi chỉ thấy có một giải pháp: cắt đứt sự hợp tác.
- Ý hay đấy! Anh mua lại phần vốn của tôi?
- Tôi thấy không có cách nào khác.
- Nhưng anh làm thế nào được, trong khi tiền trả Elaine, chưa chắc anh đã có đủ?
- Tôi không nói trả bằng tiền mặt. Có thể trả bằng... cổ phiếu.
- Và anh giữ những cổ phiếu có giá, vứt cho chúng tôi những cái khác?
- Thì cậu vừa nói, cậu ưa mạo hiểm mà!

Lancelot cười gằn:

- Đúng thế, nhưng tôi không có quyền để ý thích riêng lời kéo. Tôi phải nghĩ đến Pat nữa.

Hai anh em đều quay đầu nhìn Pat. Cô mở miệng, định nói lại thôi. Cô không hiểu Lancelot chơi trò gì, tốt nhất là không nên can thiệp.

- Các cổ phiếu đầy hứa hẹn mà anh định quẳng cho chúng tôi, tôi biết thừa... Những mỏ kim cương ma, nhưng khu mỏ dầu không hề có... Anh tưởng tôi ngốc lắm hả?
- Đành rằng có những vụ làm ăn bấp bênh, nhưng trong đó có những vụ có thể béo bở.
- Tôi thấy rồi! Anh sẽ cho tôi những cổ phiếu của cái mỏ Chim sáo chẳng hạn... À mà, cái tay thanh tra cảnh sát ấy, ông ta có hỏi anh về khu mỏ Chim sáo?
- Có. Không hiểu sao ông ta hỏi chuyện đó, mà tôi cũng chẳng biết gì mấy. Hồi ấy, tôi và cậu còn bé, và tôi chỉ nhớ mang máng. Tôi nhớ đại khái một lần ông cụ đi xa, khi về nói là vụ ấy không có gì hay ho.
- Đó là một cái mỏ vàng, phải không?
- Đúng. Nhưng ông cụ nói đứt khoát, ở đó làm gì có vàng mà đào.
- Một ông tên là MacKengie giới thiệu với cụ cái mỏ ấy, phải không?
- Đúng. Hai người cùng đi châu Phi, rồi MacKengie chết ở đó.
- Và bà vợ góa của hắn một hôm đến nhà - Lancelot dăm chiêu nói - Tôi

nhớ có một vụ cãi vã kịch liệt... Mụ MacKengie đó vô cùng phần nộ... Và mụ kết tội ba là đã giết MacKengie!

- Tôi không nhớ - Percival sáng giọng.

- Anh quên đấy... Cái mỏ đó ở đâu, có phải ở Tây Phi?

- Phải.

- Hôm nào, tôi phải xem bản đồ nó ở chỗ nào.

- Chắc chắn là ba không nhầm. Khi đi về, cụ nói không có vàng, tức là không có.

- Có thể anh đúng.

Im lặng một lát, Lancelot nói tiếp:

- Tội nghiệp cái bà MacKengie! Không biết bây giờ bà ta ra sao... Và cả hai đứa trẻ mà bà ta mang theo nữa! Chắc giờ chúng đã lớn...

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương XX

Thanh tra Neele ngồi trong phòng khách của nhà an dưỡng Pinewood, đối diện Helen MacKengie, một bà già tóc bạc sáu mươi ba tuổi, nhưng trông trẻ hơn thế. Mắt bà xanh biếc, luôn nhìn về cõi xa xăm, môi trên thỉnh thoảng mấp máy. Trên đùi bà, là cuốn Kinh Thánh đã mở.

Mấy phút trước, Neele đã có cuộc hội ý nhanh với bác sĩ Crosbie, giám đốc nhà an dưỡng. Bác sĩ cho biết bà Helen MacKengie tự đến xin nhập viện, bà bị tâm thần khủng hoảng, nhưng chỉ lên từng cơn. Phần lớn thời gian, bà vẫn tỉnh táo sáng suốt, có thể nói chuyện bình thường.

Trước tiên, Neele cảm ơn bà đã vui lòng tiếp, và nói:

- Tôi là Neele, muốn bà cho biết về ông Fortescue vừa qua đời. Rex Fortescue... Hy vọng bà còn nhớ?

Bà Mackenzie vẫn chăm chăm nhìn vào cuốn Kinh Thánh, nói:

- Tôi không biết ai có tên ấy.
- Ông Rex Fortescue, bà nhớ xem.
- Tôi nghe rồi, không biết.

Neele chưng hửng, tự hỏi bà này có thật "bình thường" như bác sĩ Crosbie nói không. Ông cố nhẫn nại:

- Tôi tin là bà có biết, đã khá lâu rồi.
- Đó là chuyện hôm qua.
- A?... Hình như bà có đến nhà ông ta, ở Yewtree Lodge.
- Một tòa nhà rởm đời!
- Vâng; tôi cũng nghĩ vậy. Ông ấy có quan hệ làm ăn với chồng bà, về một cái mỏ ở châu Phi. Mỏ Chim sáo...
- Tôi còn phải đọc kinh. Muộn giờ rồi...
- Vâng...

Neele chờ một lát, lại tiếp:

- Ông MacKengie cùng ông Fortescue đi sang châu Phi để xem mỏ...

Bà MacKengie không ngước mắt lên, nói:

- Mỏ ấy là của chồng tôi. Ông ấy tìm ra nó, đăng ký quyền sở hữu nó, nhưng không đủ vốn để khai thác. Ông ấy đến tìm Rex Fortescue, yêu cầu bỏ vốn. Nếu tôi biết, tôi đã ngăn ông ấy.
- Tôi hiểu. Vậy là hai người cùng đi, rồi ông nhà chết bệnh ở đó.
- Để yên tôi đọc kinh.
- Bà có nghĩ là ông Fortescue đã cướp cái mỏ ấy của ông nhà ?
- Hỏi gì mà vợ vẫn.
- Vâng, vâng... Nhưng chuyện đã lâu, và thật khó điều tra về một vụ đã kết thúc từ nhiều năm.
- Ai bảo là nó đã kết thúc?
- Vậy theo bà, thì chưa?
- “Một vấn đề sẽ chưa giải quyết khi mới chỉ có một giải pháp khép khiêng”, Kipling đã nói vậy. Ngày nay ít người đọc Kipling, ông ấy là một nhà văn lớn.

Bỗng bà hỏi:

- Ông vừa nói Rex Fortescue đã chết?
- Phải. Chết vì bị đầu độc.

Bà MacKengie cười như phá:

- Sai rồi! Hẳn chết vì sốt nhiệt đới.
- Tôi đang nói về Rex Fortescue, thưa bà.
- Thì tôi cũng nói hẳn!

Bà ngược đôi mắt xanh trong nhìn Neele, nói tiếp:

- Không ai biết chồng tôi chết ra sao, chôn ở đâu. Chỉ biết qua những gì Rex Fortescue nói lại mà Rex Fortescue là một tên nói dối.
- Bà cho là Rex chịu trách nhiệm về cái chết của chồng bà?

Bà Mackengie không trả lời. Neele nín thở dài, lại hỏi:

- Một hoặc hai tháng trước khi Rex Fortescue mất, có người đã đặt lên bàn ông ta bốn con sáo chết.
- Hay! Hay đấy!
- Ai bỏ những con sáo đó lên bàn? Bà có ý kiến gì không ?
- Ý kiến? Vợ vẫn! Quan trọng, là hành động. Tôi đã nuôi dạy chúng theo tinh thần ấy!

- Bà nói về các con?

- Phải, Donald và Ruby. Chúng mới lên chín và bảy thì mồ côi bố. Tôi đã kể hết cho chúng nghe. Và tối nào, tôi cũng bắt chúng phải thề.

Neele nghiêng đầu chăm chú:

- Thề gì?

- Phải giết hẳn, chứ còn gì nữa?

- À, vâng.

Neele buột ra lời ấy, như là một sự đương nhiên.

- Và cuối cùng, chúng có giết được không?

- Donald phải ra chiến trận ở Dunkerque, không bao giờ trở về.

- Tôi thành thực chia buồn. Còn cô con gái?

- Tôi không có con gái.

- Bà vừa nói, có Ruby...

- Phải, có Ruby... ông có biết, tôi làm gì với Ruby không? Hãy nhìn vào cuốn Kinh Thánh này!

Bà Mackengie chỉ vào trang đầu. Đây là cuốn kinh thánh dùng cho gia đình, và theo lệ tục lâu đời người ta thường ghi ngày sinh của những đứa trẻ mới ra đời. Bà Mackengie lấy ngón tay chỉ cho Neele xem hai dòng cuối cùng: ngày sinh của Donald Mackengie, rồi đến ngày sinh của Ruby Mackengie, nhưng dòng cuối này bị xóa bằng một gạch dài đè lên:

- Ông thấy đấy, tôi đã gạch tên nó đi rồi, và Thần Báo Oán sẽ không tìm được nó!

- Sao bà lại làm vậy?

Mắt bà Mackengie lóe một ánh độc ác:

- Vì nó đã phản bội.

- A?... Hiện nay cô ấy ở đâu?

- Nói rồi, tôi không có con gái. Không còn Ruby MacKengie nữa.

- Bà muốn nói cô ấy đã chết?

- Chết! Thà là nó chết!... Nhưng thôi, tôi phải đọc kinh...

Một lát sau, Neele lại gặp giám đốc nhà an dưỡng.

- Bà Mackengie có người thân nào đến thăm không? Nhất là một cô gái ?

Bác sĩ Crosbie đáp:

- Hình như thời ông giám đốc trước, con gái bà có đến thăm. Nhưng hai người nói chuyện gì làm người bệnh bất an, nên sau này người ta khuyên cô gái không nên đến nữa. Từ đó, chúng tôi đều quan hệ với những người được ủy nhiệm.

- Và ông không biết Ruby Mackengie hiện ở đâu?

- Tôi không biết.

- Lấy chồng rồi chăng?

- Có thể... Tôi chỉ giúp ông được bằng cách giới thiệu ông với những người được ủy nhiệm.

Những người này, sau đó Neele đã gặp mà không có thêm tin tức gì. Văn phòng luật gia nọ quản lý những tài sản đứng tên bà MacKengie. Việc này được giao cho họ từ nhiều năm nay, và từ đó họ không gặp lại con gái bà Mackengie.

Neele cố gắng tìm người nào có nhớ nhận dạng của Ruby, song không kết quả. Người đến thăm rất đông, mà con gái Mackengie chỉ đến có một lần, hai cô y tá có mặt hồi đó tả mỗi người một khác. Một người tả cô ta cao và tóc vàng, người kia lại nói là nhỏ bé, tóc nâu.

Neele báo cáo lại tất cả với Cục trưởng, rồi kết luận :

- Tình hình đến nay là như vậy. Bây giờ tôi nghĩ có lẽ chỉ còn bài đồng dao nọ là có thể soi sáng giúp ta phần nào. Thật vô lý, nhưng xem kỹ, thì rất khớp!

Cục trưởng tỏ vẻ dăm chiêu:

- Đúng thật. Chim sáo, là khớp với cái mỏ vàng châu Phi, nằm lúá mạch ở trong túi người chết, Adèle Fortescue thì ăn bánh phết mật, rồi cuối cùng là cô hầu bị dây phơi siết cổ và mắc áo cắm vào mũi! Quả là không thể không tính đến bài hát trẻ con ấy!

- Khoan đã! - Neele bỗng kêu.

- Cái gì?

Neele có vẻ suy nghĩ rất lung:

- Tôi suy nghĩ về điều ông vừa nói. Trong đó có một cái gì chưa hoàn toàn ăn khớp.

Ông thở dài, lắc đầu nói tiếp:

- Có điều tôi chưa biết nó là cái gì?

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXI

1

Pat và Lancelot đi dạo trong vườn. Pat nói:

- Em nói điều này, anh đừng giận. Em chưa thấy khu vườn nào xấu như thế này...

- Anh không giận, chỉ không đồng ý với em thôi. Hằng ngày có tới ba anh làm vườn chuyên chăm sóc nó đấy.

- Đành thế, nhưng trông nó nhàm chán, không có tính cách. Em mà có vườn riêng, thì nó phải có một vẻ đặc sắc... và không nên có những cây thông đỏ!

Lancelot cười mỉm :

- Em lại liên tưởng rồi.

- Có thể. Nhưng em thấy rờn rợn khi nghĩ là có người chế thuốc độc bằng cây ấy... Mà liên tục ba người bị giết... Tên giết người rõ ràng là một kẻ điên loạn.

- Anh cũng cho là vậy.

Lancelot trả lời rất khẽ, như nói với riêng mình. Rồi lên giọng, nói tiếp:

- Pat, em không nên ở lại đây nữa! Nên đi London, hoặc bất kỳ đâu, miễn là đừng ở đây! Cảnh sát chắc sẽ để em đi, vì em không liên can. Lúc ông cụ chết, em ở Paris, còn khi hai người tiếp theo chết, em ở London. Vậy nên đi thôi! Em ở đây, anh không yên tâm.

Một lát im lặng, rồi Pat hỏi, một cách rất thản nhiên:

- Anh biết ai là tên giết người, có phải không?

- Không.

- Nhưng anh đoán ra được... và vì vậy anh mới sợ cho em?... Anh nói đi, ai?

- Anh không biết, nhưng bằng giá nào em cũng nên đi khỏi đây!

- Không, em không đi. Em ở lại... May hay rủi đều phải có nhau!

Giọng mệt mỏi, Pat thêm:

- Khổ một nỗi, với em, bao giờ cũng là rủi!
- Em nói thế là nghĩa gì?
- Nghĩa là vận em đen. Em gần ai, là người ấy mang họa.
- Em nói vớ vẩn! Với anh, em có mang họa? Anh lấy em, là lập tức cụ bô gọi anh về để giảng hòa.
- Rồi sau đó thì sao, anh biết đấy. Rõ ràng, em không có vận may.
- Mê tín nhảm nhí!
- Thật đấy. Có những người mang họa theo mình. Em ở trong số đó.

Lancelot nắm vai vợ, lay mạnh:

- Đừng nói lung tung! Anh gặp may lớn trong đời là đã lấy em. Em nhớ lấy điều đó!

Anh bỏ vai vợ, bình tĩnh lại, rồi nói tiếp:

- Nói vậy, để em đừng bất cần. Có một tên làng vảng ở vùng này, anh không muốn em hứng đạn của nó! Lúc anh đi vắng, em cứ bám sát cái bà cô... Marple ấy, tên bà ấy như thế, phải không? Tại sao bà bác mình lại mời bà cô ấy ở lại đây? Em có biết gì?
- Không biết. Nhưng còn chúng mình, chúng mình còn ở lại bao lâu?

Lancelot nhún vai :

- Cũng khó nói.
- Em có cảm giác họ không thiết chúng mình lắm.

Một lát do dự, Pat nói tiếp:

- Ngôi nhà, bây giờ chắc thuộc về anh Percival?... Anh ấy hẳn rất mong chúng mình cuốn xéo.

Lancelot cười gằn :

- Dĩ nhiên rồi!... Nhưng lúc này, ông ấy cứ phải chịu đựng chúng mình đã!
- Nhưng sau đây chúng ta sẽ làm gì? Có trở lại châu Phi không?
- Em muốn thế à?

Pat gật đầu. Lancelot nói:

- Càng hay. Vì anh cũng muốn thế.

Pat mỉm cười rạng rỡ:

- Thế thì em mừng quá. Đạo nọ, theo lời anh nói, em tưởng anh không muốn rời nước Anh nữa.

Lancelot nháy mắt tinh quái:

- Anh không định thế, song ta không nên nói gì hết! Trước khi đi, anh muốn phải cho ông anh yêu quý biết đã. Không thể để ông ta lũng đoạn hết thấy.

2

Cô Marple ngồi ngay ngắn trên ghế bành, đầu hơi nghiêng một bên, lắng nghe Jennifer Fortescue nói. Jennifer mặc đồ đen, hầu như nói liên tục, không để cho cô Marple chêm vào một lời nào.

Jennifer có nhiều điều phiền muộn, nên dù thổ lộ với một người mới quen, cũng thấy nhẹ mình:

- Tính tôi không hay kêu ca, việc gì tôi cũng chịu đựng hết, không nói với ai. Vả lại, có ai mà nói? Trong cái nhà này, tôi hoàn toàn đơn độc. Tất nhiên, sống ở đây đỡ tốn tiền thuê nhà hay mua nhà, nhưng giá nếu ở riêng vẫn hơn. Chắc cô hiểu tình thế...

Cô Marple gật đầu, tỏ vẻ hiểu.

- May mắn, là vợ chồng tôi sắp có nhà riêng. Đang sửa sang, họ làm chậm quá, nhưng cũng sắp xong. Chồng tôi thì ở đây vẫn thấy thoải mái. Đàn ông mà, cô có thấy vậy không?

Cô Marple lại đồng ý. Jennifer tiếp:

- Chồng tôi suốt ngày ở London. Về đến nhà là mệt, chỉ thích ngồi một chỗ, đọc báo. Tôi ở nhà từ sáng đến tối, chẳng có ai làm bạn. Buồn như châu chấu cắn. Có hàng xóm đấy, nhưng toàn những người không hợp. Họ rủ tôi sang chơi bài, nhưng họ giàu có, đánh rất to, tôi không thích.

Jennifer ngừng lại lấy sức, rồi nói tiếp:

- Tôi không muốn nói xấu người chết, song ông Fortescue, bố chồng tôi, lấy vợ kế là rất dở. Tôi khó gọi là "mẹ kế", vì bà ấy chỉ trạc tuổi tôi. Bà ấy thấy trai là híp mắt lại, đã thế lại tiêu tiền như rác, làm anh Percival điên đầu. Anh ấy vốn tính tiết kiệm. Ông bố chồng tôi lại rất khó tính, chẳng nghe ai, đầu tư những món tiền lớn vào những vụ việc không đâu... cho nên không lấy làm lạ là chồng tôi luôn cáu kỉnh.

- Anh ấy lo ngại... về chuyện làm ăn?

- Lo lắng. Đến nỗi từ vài tháng nay, anh ấy đôi khác hẳn. Lắm khi tôi hỏi, anh không buồn trả lời...

Jennifer thở dài, rồi tiếp:

- Còn Elaine, cô em chồng tôi, đến là kỳ lạ. Chỉ thích đi ra ngoài. Chẳng xấu, cũng chẳng tốt. Với cô là người mới quen, mà tôi thổ lộ tâm sự như thế, chắc cô thấy lạ!... Cô làm tôi nhớ đến một bà bạn lâu năm rất thân, tên cô ấy là Trefusis Fames! Năm bảy năm tuổi, bị gãy chân. Tôi chăm sóc cô, rồi trở thành bạn thân. Lúc bình phục, cô ấy biếu tôi một áo khoác lông cáo, tử tế quá.

Cô Marple nói để Jennifer yên lòng: ai cũng có nhu cầu tự nhiên được dốc bầu tâm sự. Cô nói:

- Tôi nói thế này cô đừng giận nhé... Hình như ông Fortescue là người không được ai ưa?

- Không ai ưa cả! Nói riêng cô nhé, một lão già bở ỉ. Không có từ nào khác.

- Vậy theo cô, ai đã...

Cô Marple còn đắn đo tìm từ, thì Jennifer nói ngay:

- Ai? Chẳng cha Grump chứ ai! Tôi rất ghét hẳn. Hẳn không những hỗn láo, mà còn... còn...

- Nhưng phải có lý do gì mới giết người chứ?

- Loại người như hẳn thì cần gì lý do? Ông Fortescue chắc hẳn hẳn thế nào đó, nên hẳn thù. Hẳn hay rượu, đầu óc không bình thường. Nói thật thà, lúc đầu tôi nghĩ là Adele giết chồng, nhưng nghĩ lại thì không phải, vì sau đó chính bà ta cũng chết vì thuốc độc. Tôi nghĩ là bà nghĩ cho Grump, nên tên này hoảng, giết luôn bà để bịt đầu mối. Gladys chắc trông thấy hẳn... nên đến lượt con bé tội nghiệp cũng chết, trong khi tên kia vẫn nhơn nhơn trong nhà này! Thật kinh hãi, nên tôi chỉ muốn đi ngay khỏi đây. Song cảnh sát chắc không cho phép...

Jennifer nắm lấy cổ tay cô Marple, nói thêm:

- Cô có biết lắm lúc tôi muốn trốn đi cho mau.

- Như vậy không nên.

- Cô nghĩ vậy ư?

- Cảnh sát sẽ sớm tìm ra cô.
- Họ làm như vậy?
- Chớ coi thường cảnh sát, họ không ngốc đâu. Cái ông thanh tra Neele chẳng hạn, tinh lắm.
- Tôi lại thấy ông ấy ngốc nghếch.
Cô Marple bất giác mỉm cười. Jennifer lại nói :
- Dù sao, tôi thấy ở đây nguy hiểm.
- Nguy hiểm... cho cô?
Câu trả lời đến hơi chậm :
- Vâng.
- Vì cô có biết chuyện gì?
-Ồ! Không... Tôi không biết gì hết. Song tôi... tôi cứ lo. Tại thằng cha Grump...
Cô Marple tin là Jennifer lo sợ thật. Nhưng nỗi sợ của cô không phải là từ Grump, điều đó cô Marple cũng tin chắc.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương XXII

Chiều xuống. Cô Marple, tay cầm đồ đan, lại gần cửa sổ phòng khách. Cô nhìn thấy Pat đi bên ngoài thềm. Cô mở cửa sổ, gọi :

- Cô vào đi! Trời lạnh đấy!

Pat nghe lời, đi vào. Cô bật đèn, ngồi xuống bên cạnh bà cô già.

- Cô đan gì thế?

- Áo trẻ con ấy mà. Tặng các bà mẹ trẻ, không thừa.

Pat duỗi chân, đưa đôi giày hơ lên lửa lò sưởi nói :

- Ở đây ấm cúng quá! Đúng là nước Anh. Là tôi nói nước Anh thật sự...

- Thì nước Anh nó là như thế - Cô Marple đáp - Và không phải đâu cũng có một ngôi nhà như Yewtree Lodge!

- Thế ư? Tiêu vào đây khỏi tiền, song trong cái nhà này hình như không ai được hạnh phúc.

Cô Marple gật đầu, tỏ vẻ đồng tình. Pat nói tiếp:

- Bà Adèle có hạnh phúc không? Tôi chưa biết bà, nên không rõ. Nhưng tôi biết chị Jennifer chỉ muốn đi khỏi đây, và Elaine cũng vậy, cô ấy đang say một chàng trai mà cô biết thừa là không yêu cô, không bao giờ yêu. Xin nói thêm, cả tôi tôi cũng muốn đi.

Miệng cười tươi, cô nói thêm:

- À mà, cô có biết anh Lancelot khuyên tôi không nên rời cô nửa bước. Anh ấy có vẻ cho là nếu bám lấy cô, thì không tai họa nào xảy ra với tôi.

- Sao chồng cô lại bảo thế...

- Vì anh ấy sợ một cái gì, nhưng không chịu nói ra. Mà anh ấy nói đúng thôi. Trong nhà này, có một tên điên đi lại tự do, mà đã điên điên khùng khùng thì ai biết nó sẽ làm gì!

Cô Marple nhìn Pat, lăm lăm:

- Tội nghiệp cháu tôi!

Pat ngừng đầu:

- Nhưng tôi không sợ. Tôi đã trải qua khỏi chuyện rồi.

- Cô cũng đã từng không hạnh phúc, phải không? - Cô Marple nhỏ nhẹ.
- Vâng, đã trải qua những ngày khó khăn. Song hồi bé ở Airolen, rất sung sướng. Chỉ sau này lớn lên, mới lắm gian truân. Chiến tranh...
- Chồng trước của cô là phi công chiến đấu thì phải?
- Vâng. Mới lấy Don chưa đầy một tháng, anh ấy đã hy sinh...
Cô chăm chăm nhìn ngọn lửa bập bùng trong lò kể tiếp:

- Mới đầu, tôi tưởng không thể sống nổi. Quá tàn ác, bất công! Sau tôi nghĩ có lẽ như thế lại hơn. Don là một người tuyệt vời, một chiếc sĩ xuất sắc. Anh có đủ mọi đức tính của một chiến binh, sinh ra chỉ để sống trong thế giới có chiến tranh, ở thời bình có lẽ chẳng làm được việc gì.

Cô Marple khẽ thở dài :

- Còn người chồng thứ hai?
- Freddy ấy à? Anh ấy tự tử.
- Lại thế nữa!
- Chúng tôi sống hạnh phúc, và cưới nhau được hai năm thì tôi phát hiện việc làm ăn của anh không phải lúc nào cũng... tử tế. Tình cảm thì không ảnh hưởng gì, anh yêu tôi và tôi vẫn yêu anh, nhưng tôi muốn biết cụ thể chuyện đã đi tới đâu, cũng ngầm hy vọng là anh trở lại con đường chính. Khổ nỗi, con người sinh ra thế nào vẫn thế, không thay đổi được.
- Phải, không thay đổi được - cô Marple lặp lại như một tiếng vang.
- Tôi là vợ - Pat nói tiếp - không muốn bỏ anh, vẫn ở lại, coi như là bốn phận. Công việc ngày càng xuống dốc, và anh đã chọn giải pháp dễ nhất: bắn một phát súng vào đầu. Anh chết rồi, tôi sang Kenya sống ở nhà bạn bè. Tôi chán nước Anh, ở đó ai cũng biết chuyện. Và tôi quen Lancelot ở Kenya...

Im lặng một lát. Pat không nhìn lò sưởi nữa, ngừng lên nhìn cô Marple:

- Cô Marple, cô nghĩ thế nào về anh Percival?
- Tôi chưa biết gì, mới chỉ gặp nhau lúc điểm tâm... Có cảm giác ông ấy không thú gì tôi.

Pat bật cười:

- Vì anh ấy hà tiện đấy. Theo Lancelot nói, tính anh ấy vẫn thế. Anh ấy chỉ chi cho Jennifer những gì không thể dùng, và tính toán từng đồng với cô

Dove. Anh ấy kiểm tra từng món chỉ một, nhưng cô Dove cũng có khối cách để đối phó. Cô ấy tài lắm. Cô có nhận thấy thế không?

- Có. Cô ấy làm tôi nhớ đến một bà tên là Latime ở làng tôi. Bà ta lo các công việc từ thiện, các tổ chức xã hội, quán xuyến tất tật. Phải năm năm sau người ta mới khám phá ra là... Nhưng cũng không có bằng chứng gì, có khi chỉ là những lời đồn thổi vô cớ! Tôi nói lan man quá, cô thứ lỗi.

- Làng cô có đẹp không?

- Phong cảnh thì đẹp. Nhưng con người, lại là chuyện khác. Tốt có, xấu có. Đâu cũng vậy thôi! Và như ở bất kỳ đâu, ở đó cũng lắm chuyện lạ.

- Hình như cô hay gặp bác Ramsbottom? Bác ấy làm tôi sợ.

- Làm cô sợ? Tại sao?

- Có cảm tưởng như bác ấy điên.

- Điên? Sao nói vậy?

- Điên, thế thôi. Suốt ngày ru rú trong phòng, không đi đâu, nhìn đâu cũng thấy tội lỗi, cứ như mình là người được giao sứ mệnh thiêng liêng trừng phạt kẻ ác!

- Đó là ý kiến của chồng cô?

- Tôi không biết. Chỉ biết anh ấy tin rằng trong nhà này có một kẻ điên, kẻ điên đó là người trong gia đình. Không phải là Percival, anh ấy là người tình tảo, không phải Jennifer, chị ấy chỉ hơi ngờ nghệch, cũng không phải Elaine, cô này chỉ mê tí một anh chàng mà không chịu nhận ra là anh ta muốn lấy mình chỉ vì tiền.

- Cô nghĩ như thế?

- Thế cô thì không ư?

- Có! Nhưng thế không có nghĩa là họ lấy nhau sẽ không hạnh phúc. Những kẻ đào mỏ mà lấy vợ vì tình thì mới khó chịu, vì họ thấy mình sai lầm, rồi trút hết nỗi tức giận lên vợ!

Pat vẫn nói tiếp dòng suy nghĩ:

- Hung thủ nhất định phải là người trong nhà. Vì vậy, ở đây thật khó thở! Người này rình mò người kia. Ai nấy đều chờ đợi chẳng biết cái gì...

Cô Marple bình tĩnh nói :

- Có một điều chắc, là sẽ không còn ai chết nữa.

- Tại sao vậy?
 - Vì hung thủ đã có cái nó muốn.
 - Hung thủ là đàn ông?
 - Đàn ông hay đàn bà, thì nó cũng đã đạt mục đích.
 - Thế mục đích của nó là gì?
- Cô Marple không đáp. Cô chưa lấy gì làm chắc chắn.

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXIII

1

Lại một lần nữa, cô Somers dùng nước chưa sôi để pha trà. Và cô Griffith định bụng sẽ báo cáo việc này với ông Percival, thì Lancelot ủa vào phòng. Cô Griffith vội đứng dậy tiếp.

- Ông Lancelott!

Lancelot nhìn cô, vui mừng và ngạc nhiên.

- Ô, cô Griffith à!

Cô Griffith nở nụ cười rạng rỡ. Ông ta đi vắng đã mười một năm, mà vẫn nhớ tên cô?

Trong phòng máy chữ, công việc ngừng hết. Cô Somers há hốc mồm nhìn Lancelot. Cô Ben ngồi bên máy chữ, nhìn gườm gườm. Cô Chase lén lấy hộp phấn thoa vội lên mặt. Lancelot đảo mắt nhìn quanh một vòng, nói:

- Tóm lại, không có gì thay đổi.

- Vậy là ông đã về London? - Cô Griffith thưa.

- Cô thấy đó? Và tôi có ý định ở lại!

- Ông lại trở về làm việc?

- Chứ sao!

- Thế thì hay quá!

- Đừng mừng vội, cô Griffith! Tôi cùn rồi. Cô phải tập lại cho tôi!

- Rất vui lòng.

- Cô tử tế quá.

Sau một lát lúng túng, cô Griffith mới lại nói :

- Thưa ông, không ai trong chúng tôi lại nghĩ rằng...

Cô không nói hết câu, Lancelot đã cướp lời:

- Rằng tôi lại tồi tệ như người ta nói?... Xin nói là tôi không tồi đến thế đâu. Dù sao cũng là chuyện đã qua. Quan trọng là tương lai. Ông anh tôi có đây không?

- Hình như ông ấy có trong văn phòng.

- Được.

Lancelot thoải mái tiến tới một cái cửa, đẩy vào. Trong phòng chờ giám đốc, một bà đứng tuổi đang ngồi sau chiếc bàn nhỏ, cau có đứng dậy, the thé phản đối kẻ nào dám ngạo mạn đường đột vào chốn thâm nghiêm:

- Ông muốn gì?

Lancelot cau mày, thích thú:

- Cô là Grosvenor phải không?

Anh đã nghe nói cô Grosvenor là một cô gái tóc vàng, thân hình nở nang, đã nhìn thấy ảnh cô đăng trên báo khi điều tra vụ án, nên thừa biết người trước mặt mình không phải là cô Grosvenor.

- Không - bà nọ đáp - Cô Grosvenor không còn là người của công ty từ tuần trước. Tôi là Hardcastle, thư ký riêng của ngài Percival Fortescue.

Thay cô thư ký trẻ đẹp bằng một bà nọ dòng, đúng là cung cách của Percival, Lancelot nghĩ bụng. Tiết kiệm mà. Anh nói to:

- Tôi là Lancelot Fortescue.

Bà Hardcastle vội khúm núm xin lỗi:

- Thưa tôi không biết...

Lancelot khoát tay:

- Không hề gì.

- Tôi chưa từng được gặp ông. Đây là lần đầu ông tới đây...

- Và không phải là lần cuối!

Anh bước qua, đi vào căn phòng rộng đã từng là văn phòng của bố. Anh ngạc nhiên thấy ngồi sau bàn giấy, không phải là Percival, mà là thanh tra Neele, có vẻ như đang lục lợi giấy tờ. Viên thanh tra ngược mắt, hất đầu chào người mới đến.

- Chào ông Lancelot! Ông đến đây, chắc để nhận nhiệm vụ?

- Ông biết rồi à?

- Anh ông đã nói với tôi.

- Lúc nói tin ấy, anh ấy có vẻ vui không?

Neele cố để khỏi mỉm cười:

- Có thể là vui, nhưng không để lộ.

- Tội nghiệp ông anh - Lancelot lẩm nhẩm.

Neele hỏi tiếp, sau một lát im lặng:

- Vậy đúng là ông sẽ làm việc ở đây?
- Ông hỏi, cứ như là ông chưa tin?
- Tôi cũng có hơi ngạc nhiên.
- Tại sao? Tôi không phải là con của ông cụ sao?
- Ông còn là con của bà cụ nữa - Neele cười.
- Ông nói có phần đúng! Mẹ tôi có tâm hồn lãng mạn, cứ xem cụ đặt tên cho các con thì biết. Bà bị tật và sống ngoài thực tại. Tôi rất muốn như bà, song khổ nỗi chân tôi lại đứng trên đất. Tôi là người thực tế!
- Không phải bao giờ người ta cũng là cái mình tưởng.
- Ông nói rất đúng!

Lancelot ngồi vào một ghế bành, duỗi thẳng chân về măn nguyện, rồi nói:

- Ông thanh tra biết không, ông tinh hơn anh tôi nhiều.
- Thế nghĩa là thế nào, ông Lancelot?
- Tôi nói chỉ để xem bộ mặt anh ta ngẩn tò te ra sao. Anh ta tin thật là tôi sẽ cùng làm với anh, vớt tiền vào những vụ đầu cơ bấp bênh. Nhưng tôi sinh ra không phải để ngồi bàn giấy, tôi cần khí trời, không gian thoáng đãng, thích phiêu lưu. Ở đây thì tôi đến nghẹt thở mà chết. Đây là tôi nói riêng với ông, ông đừng nói lại với Percival nhé.
- Chắc chắn chúng tôi chẳng nói chuyện ấy.
- Tôi lừa Percival, để thư giãn cái đầu. Tôi có quyền. Tôi cần ăn miếng trả miếng.
- Trả miếng?
- Chuyện đã lâu! Không cần nói nữa.
- Có phải chuyện cái ngân phiếu?... Ông định nói việc ấy?
- Ông biết lắm chuyện nhỉ?
- Nếu tôi không lầm, sau đó ông cho qua, không muốn điều tra kiện cáo.
- Không. Ông ấy chỉ tổng cổ tôi đi.

Neele không rời mắt khỏi Lancelot, nhưng óc ông lại nghĩ đến Percival. Đề cập khía cạnh nào, rồi ông cũng quay về Percival, con người lương thiện và trung thực, người mà ai cũng tưởng đã hiểu nhưng thực ra lại rất bí ẩn. Ông ta có thật lơ mơ, vô vị như ta tưởng? Có thật anh ta hoàn toàn bị ông bố chi

phối? Neele đặt câu hỏi như thế. Có thể Lancelot đã giúp ông tìm ra lời đáp chẳng. Ông nói:

- Ba ông có nắm tất cả mọi việc không? Mọi quyết định, có phải do ông ấy quyết?

- Tôi cũng đang phân vân.

Lancelot ra chiều suy nghĩ, nhắc lại:

- Tôi cũng phân vân. Bề ngoài, ai cũng có cảm giác như vậy. Nhưng có phải là sự thật không? Tôi không chắc. Vì phải công nhận là mỗi khi muốn cái gì, Percival đều đạt như chơi. Lại thế, nhưng đó là sự thật.

Neele cũng từng nhận thấy như thế. Ông lục trong đồng giấy má, rút ra một tờ đưa cho Lancelot:

- Cái thư này, có phải chính ông đã viết?

Lancelot đỡ lấy tờ giấy, liếc nhìn qua rồi trả lại ông thanh tra:

- Đúng. Thư tôi viết cho ông cụ, tháng tám vừa rồi, lúc ở Anh trở về Kenya. Thế là ông cụ đã lưu thư này lại. Ông tìm thấy ở đâu? Ở đây, trong văn phòng này?

- Không. Trong các giấy má của ông cụ ở Yewtree Lodge.

Neele trải lá thư lên bàn, đọc lại một lần nữa:

Ba thân yêu.

Con đã bàn với Pat về đề nghị của ba, và cuối cùng, con đồng ý. Con cần một thời gian để giải quyết công việc ở đây, khoảng tháng mười thì xong cùng lắm là đầu tháng mười một. Hy vọng ba con ta lại hòa hợp như xưa. Về phần con, con sẽ hết sức cố gắng. Chúc ba khỏe.

Lancelot.

Neele hỏi:

- Thư này, ông gửi về đâu? Về công ty, hay về Yewtree Lodge?

Lancelot cau mày, cố nhớ lại:

- Thật khó nói. Tôi không nhớ. Có lẽ là gửi về công ty song tôi không dám chắc.

Im lặng một lát, anh tò mò hỏi:

- Gửi về đâu, thì có ý nghĩa gì?

- Có thể có. Ông cụ để thư từ riêng ở đây. Nhưng thư của ông, ông cụ không để vào hồ sơ, mà tôi lại thấy nó ở Yewtree Lodge. Tại sao cụ lại mang về nhà? Tôi rất muốn biết lý do.

- Theo tôi - Lancelot vừa cười vừa nói - đơn giản thôi, ông cụ không muốn để cho ông anh yêu quý của tôi biết.

- Thế nghĩa là, theo ông, anh ông có thể xem tất cả các thư từ riêng của ông cụ?

- Không hẳn. Có thể có những giấy má anh không được phép xem, nhưng anh vẫn tìm cách xem được để...

Thanh tra Neele vội đỡ câu nói:

- ...để tham khảo.

Lancelot cười:

- Phải rồi.

Anh quay đầu về phía cửa, lăm bắm:

- Thiêng không? Vừa nói đến sỏi, thì sỏi đến.

Cửa mở, Percival bước vào, không khỏi giật mình ngạc nhiên khi thấy em trai có mặt.

- Cậu ở đây à ? Thật không ngờ. Không thấy cậu báo trước.

- Tôi bỗng thấy hăng hái, muốn đến sớm, xem có giúp được việc gì? Bây giờ anh bảo tôi làm gì nào?

- Bây giờ thì chưa có gì - Percival cao giọng - Rồi ta sẽ cùng nhau bàn xem cậu làm gì... Và việc đầu tiên là tôi sẽ lo chỗ ngồi cho cậu.

- À mà, tại sao anh đuổi cô Grosvenor xinh đẹp đổi lấy một bà già xấu như ma lem? Nàng Grosvenor biết quá nhiều chuyện, có phải không?

Percival nhún vai :

- Cậu chỉ nói vớ vẩn!

Quay về phía thanh tra, anh nói:

- Ông không nên để ý những gì em tôi nói. Nó có tính khôi hài đặc biệt. Cô Grosvenor xinh đẹp thật nhưng không thông minh chút nào. Bà Hardcastle có quá trình công tác tốt, lại không đòi hỏi quá cao.

Lancelot ngẩng mặt lên trần:

- Không đòi hỏi quá cao. Vậy là anh muốn giảm dần tiền chi lương bổng phải không? Theo tôi ta phải tăng lương cho họ mới đúng. Họ vừa trải qua một thời gian nặng nề, vậy mà thái độ họ rất tốt. Anh không thấy sao?

Percival đáp lại một cách dứt khoát:

- Họ không đòi hỏi. Vả lại, với tình hình hiện nay của công ty, bốn phần đầu tiên của tôi là chống lãng phí.

Neele cất tiếng ho khẽ để nhắc khéo sự có mặt của mình, rồi nói xen vào:

- À thưa ông Percival, có một điều tôi muốn hỏi...

Percival quay lại :

- Tôi nghe.

- Tôi được biết là, vài tháng nay, thậm chí một năm nay, ông cụ nhà có những cách ứng xử khiến ông phải lo ngại?

- Đúng như vậy - Percival đáp - Sức khỏe ông cụ không tốt.

Neele tiếp tục:

- Ông đã khuyên ông cụ đi khám bác sĩ. Nhưng cụ từ chối dứt khoát không nghe.

- Đúng thế.

- Xin hỏi có bao giờ ông nghĩ rằng cụ nhà có biểu hiện của bệnh liệt toàn thân, một căn bệnh đến nay còn coi là nan y.

- Tôi có lo như thế, nên tôi mới muốn cụ đi khám.

- Ông đã cố thuyết phục, nhưng cụ không nghe... và tiếp tục quyết định những điều rất có hại cho công ty. Phải thế không?

- Rất phải.

- Vậy - Neele cố lấy giọng nhẹ nhàng - có thể nói, xét về một khía cạnh nào đó, cụ mất đi lại là cơ may cho công ty?

Percival sáng giọng:

- Chẳng lẽ ông mong tôi trả lời là có?

- Ông trả lời thế nào cũng được. Ta đang nói chuyện thực tế, không nói tình cảm. Tôi chỉ nhận xét rằng ông cụ chưa kịp làm cho công ty phá sản thì chết. Đúng như thế không?

- Hoàn toàn đúng!

- Do đó, cụ chết đi là cái may cho gia đình, vì nguồn thu nhập của gia đình

chủ yếu là từ công ty.

Percival tỏ ra càng lúc càng bức bối:

- Thì thế đấy. Nhưng tôi không hiểu ông định đi tới đâu?
- Tôi chẳng định đi tới đâu cả - Neele vẫn giữ giọng bình thản - Tôi chỉ cố gắng xem xét thực tế. Chuyển sang vấn đề khác: ông nói nhiều năm nay không có liên lạc gì với em trai, chính xác là từ khi em ông rời nước Anh. Có đúng không?
- Tôi đã nói với ông rồi, sự thật là như vậy.
- Có chắc thế không, ông Percival? Mùa xuân vừa rồi, ông có viết thư cho em ông, tỏ ý lo ngại về sức khỏe và những hành động thiếu chín chắn của ông cụ. Hình như ông muốn em ông đồng tình với ông để buộc ông cụ phải đi kiểm tra sức khỏe, và nếu cần thì gửi hẳn cụ vào trại tâm thần.

Percival đỏ mặt, lúng túng lắm bầm:

- Chuyện ấy... chuyện ấy có gì...
- Nhưng có thật không?
- Bản thân sự việc có thật. Tôi nghĩ cần hỏi ý kiến em tôi. Nó ở xa, nhưng vẫn có quyền lợi ở công ty.

Neele quay về phía Lancelot:

- Thư ấy, ông có nhận được không?

Lancelot gật đầu xác nhận.

- Và ông trả lời thế nào?

Lancelot cười rộng miệng :

- Tôi nói với Percival là anh khỏi lo, hãy để cho cụ yên, cụ thừa biết việc mình làm.

Neele lại quay sang Percival :

- Có đúng thế không?
- Về cơ bản, đúng. Từ ngữ nó dùng... bậy bạ hơn.
- Tôi biết - Lancelot nói - nhưng không muốn nhắc lại trước mặt ông thanh tra.

Rồi nói với Neele:

- Chính vì thư ấy nó đã góp phần khiến tôi quyết định trở về Anh khi cụ bỏ viết thư cho tôi. Tôi muốn tận mắt xem tình hình ra sao. Tôi chỉ gặp mặt

ông cụ một lát ngẩn ngui, thì thấy cụ hoàn toàn khỏe mạnh. Hơi nóng nẩy một chút, nhưng vẫn đủ sức để tự mình điều hành công việc. Vì thế, sau khi trở về châu Phi hỏi ý vợ, tôi quyết định về Anh để chắc chắn không để ông cụ bị... khống chế.

Trong khi nói, mắt Lancelot không rời Percival.

Percival phản ứng mạnh mẽ:

- Tôi không cho phép cậu vu cáo như thế! Tôi không bao giờ có ý bắt ông cụ lánh xa công việc, chỉ lo cho sức khỏe cụ, và nói thẳng ra là cũng lo...

Percival ngập ngừng, thì Lancelot đã tiếp:

- Lo rằng ông cụ ra những quyết định tổn hại đến ví tiền của anh. Thôi, hiểu cả rồi, khỏi nói nữa.

Lancelot đứng lên, nói tiếp bằng giọng khác hẳn:

- Percival, anh đừng lo, anh đã thẳng, và tôi xin nhường ghế. Tôi trêu anh chút xíu để anh lầm tưởng tôi định ở lại London. Và quả thật có lúc tôi đã thực thà tính chuyện lo việc của công ty, chỉ nhằm mục đích ngăn anh không được làm theo ý muốn. Nay tôi xin kiếu. Ngồi cùng phòng với anh, tôi thấy khó thở. Anh luôn luôn là một kẻ dối trá, lừa lọc! Không có bằng chứng, nhưng tôi chắc chắn rằng cái ngân phiếu giả mạo đã làm tôi khốn khổ, phải bán xới khối đất này, chính anh đã tạo ra. Chữ ký giả rõ ràng, ai nhìn qua là thấy ngay. Khổ một nỗi tôi cũng từng mắc một số vụ bậy bạ, nên không ai nghe tôi. Mặc dù vậy, tôi vẫn nghĩ là ông cụ, từ trong đáy lòng, biết là tôi vô tội. Cụ thừa biết là nếu tôi giả chữ ký, thì tôi sẽ làm giỏi hơn nhiều!

Rồi cao giọng, anh nói tiếp:

- Tất cả để nói lên rằng tôi ngán lắm rồi! Ngán cái nước này, cái thành phố toàn những kẻ tiểu nhân luôn nghĩ cách làm hại nhau! Anh trả cho tôi phần của tôi, và tôi với Pat sẽ ra đi tìm những nơi dễ sống hơn, có đủ khí trời để thở, đủ không gian để tung hoành! Chia chác thế nào là tùy anh. Anh giữ lấy những cổ phiếu ăn chắc, mỗi năm lãi hai, ba phần trăm, còn cho tôi những thứ còn lại, cũng đầy hứa hẹn như anh nói. Phần lớn giá trị của chúng chắc không hơn giá giấy lộn bao nhiêu, nhưng biết đâu lại chẳng lọt vào vài món ngon lành hơn anh tưởng. Cụ bô không ngốc đâu. Cụ mạo

hiểm, nhưng rất thính nhạy... và tôi cũng làm như thế! Còn anh, đồ tồi. Không biết chờ gì mà tôi không...

Lancelot xấn tới ông anh, ông này cẩn thận lùi lại đứng sau bàn. Lancelot đứng im:

- Yên tâm, tôi không đụng đến anh. Anh muốn tôi đi thì tôi đi. Bằng lòng chứ?

Đi ra đến cửa, anh nói thêm:

- Nếu thích, anh cứ đưa tôi cổ phiếu của mỏ Chim sáo. Nếu gia đình MacKengie định tiêu diệt nhà Fortescue, tôi sẽ nhử họ sang châu Phi. Bao nhiêu năm rồi mà họ vẫn muốn trả thù, thì cũng lạ đấy! Nhưng mọi người không nghĩ như vậy, phải không thanh tra?

Percival nhún vai.

- Anh không tin? - Lancelot nói tiếp - Hãy hỏi ông thanh tra tại sao mấy tuần nay ông ấy loay hoay với vấn đề những con sáo?

- Không có lý! - Percival quát - Bao năm nay có ai nghe nói đến họ hàng MacKengie nữa đâu!

- Thật ư? - Lancelot tay đã cầm vào nắm cửa, nói lại - Tuy nhiên tôi tin là một thằng hoặc một con Mackengie nào đó quanh quẩn đâu đây. Và ông thanh tra chắc cũng nghi như tôi!

2

Ra tới đường, thanh tra Neele bắt kịp Lancelot.

Anh này phân bua :

- Những lời tôi vừa xõ ra cũng hơi xấu hổ, tôi không định nói. Nhưng bất thần mất hết bình tĩnh. Và không hối tiếc gì. Sớm muộn rồi cũng phải nói. Tôi có hẹn với Pat ở khách sạn Savoy. Ông có đi cùng không?

- Không, tôi trở lại Yewtree Lodge. Muốn hỏi ông một điều nhỏ.

- Ông cứ nói.

- Lúc vào văn phòng, thấy tôi, ông có vẻ ngạc nhiên. Tại sao?

- Tại sao ư? Tại tôi không ngờ gặp ông ở đó.

- Tôi định gặp Percival.

- Họ không nói là anh ấy đi ra ngoài?
- Không. Họ nói là anh ta ở trong đó.
- Lạ thật. Văn phòng chỉ có một cửa, nhưng ngoài phòng đợi, có một cửa ra hành lang...
- Tôi đoán anh ông đã ra bằng cửa đó. Có điều lạ là sao bà Hardcastle không nói với ông.
- Có thể lúc đó bà ta sang phòng máy chữ để lấy trà.
- Có thể... chắc là vậy.
- Ông nghĩ đến chuyện gì? - Lancelot hỏi.
- Đến những điều nhỏ nhặt khiến tôi hơi lạ. Những điều rất nhỏ, nhưng rất đáng chú ý...

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXIV

1

Trên tàu trở về Baydon Heath, thanh tra Neele bỏ không điền ô chữ trên tờ Thời báo nữa. Không thể tập trung được đầu óc, ông chuyển sang đọc tin tức: động đất ở Nhật Bản, tìm thấy mỏ uraniom ở Tanganyika, phát hiện một xác chết trên bãi biển Southampton; công nhân cảng đình công... Chẳng có gì đáng chú ý, ông lại cúi đầu vào ô chữ.

Lúc xuống tàu, ông đã quyết. Vừa đặt chân tới Yewtree Lodge, ông cho gọi trung sĩ Hay:

- Bà cô vẫn còn đây chứ?
- Cô Marple ấy ạ? Vẫn còn.
- Tôi muốn gặp.
- Thưa, vâng.

Mấy phút sau, cô Marple vào gặp thanh tra trong phòng sách. Má cô đỏ ửng, cô có vẻ hụt hơi.

- Ông thanh tra, ông muốn gặp tôi? Chắc ông đợi tôi hơi lâu... Vì trung sĩ Hay tìm tôi không thấy. Tôi đang ở dưới bếp, nói chuyện với bà Grump. Tôi khen bánh của bà ngon. Chiếc bánh bà làm tối qua thật tuyệt. Ấy, phải nói cái người ta thích rồi mới lân la nói chuyện khác được. Tất nhiên, với ông, khó làm hơn. Ông là cứ phải đi ngay vào vấn đề mình muốn. Còn bà già như tôi thì khác! Tôi có thì giờ... và để tranh thủ một bà nấu bếp, thì không gì bằng là khen bà làm bánh giỏi. Mà bánh của bà ngon thật chứ!

- Tôi đoán cô muốn bà Grump nói về Gladys Martin?

- Tất nhiên.

- Bà ấy có nói được gì đáng chú ý không?

- Có. Không phải nói về cái chết của nó, mà về những gì nó nói ít lâu nay. Thật thà mà nói, tôi có cảm tưởng đã thấy sáng ra trong chuyện này. Ông có đồng ý không?

- Có và không - Neele đáp.

Trung sĩ Hay đã rút lui. Neele hài lòng, vì không muốn anh ta nghe những gì ông sắp nói.

- Cô Marple, tôi muốn nói chuyện thật nghiêm chỉnh.

- Tôi nghe.

- Cô và tôi mỗi người đại diện cho một cách nhìn khác nhau. Ở Sở, tôi đã nghe nói nhiều về cô, ở đó người ta rất biết cô...

Cô Marple nghiêm nét mặt :

- Không hiểu tại sao, nhưng đúng là tôi hay bị dính vào các vụ hình sự, nhiều khi chẳng liên quan đến tôi.

- Người ta đánh giá cô rất cao.

- Ô, ngài Henri Chihering ở đó là bạn thân lâu năm của tôi...

- Tóm lại, cô và tôi có cách nhìn khác nhau, một đằng là lôgic thông thường, một đằng là...

Cô Marple khẽ nghiêng đầu:

- Ông nói gì, tôi chưa hiểu.

- Xin được giải thích. Có một cách lôgic, bình thường, để nhìn vấn đề. Vụ án thứ nhất có lợi cho ai, cho một người nào cụ thể. Vụ thứ hai cũng có lợi cho người ấy.

Còn vụ thứ ba, có thể nói chỉ là vụ giết người nhằm "giữ an toàn".

- Nhưng theo ông, vụ thứ ba là vụ nào?

Trong đôi mắt trong trẻo của bà cô, Neele thấy có một ánh tinh quái.

- Tôi cũng đang tự hỏi. Hôm nọ, nói chuyện với Cục trưởng, tôi bỗng cảm giác có cái gì không "khớp". Đúng rồi. Tôi nghĩ đến cái bài đồng dao ấy: hoàng thượng ở trong kho, hoàng hậu ở nhà, và cô hầu phơi áo...

- Thứ tự trong bài là như vậy, nhưng thực tế có vẻ Gladys bị giết trước bà Fortescue, chứ không phải sau. Ông có nghĩ vậy không?

- Tôi cho điều ấy là chắc chắn. Xác Gladys tìm thấy muộn, ngay lúc đó khó xác định chết vào lúc nào, nhưng bây giờ có thể khẳng định là vào khoảng năm giờ. Nếu không...

Cô Marple tiếp luôn câu nói:

- Nếu không, cô ấy đã bưng khay thứ hai vào phòng sách.

- Đúng. Cô đã bưng khay thứ nhất. Cô bưng khay thứ hai, nhưng gần đến

phòng sách, thì có chuyện gì xảy ra. Cô đã nhìn thấy hoặc nghe thấy cái gì. Nhưng là cái gì? Có thể là Dubois từ trên gác hai đi xuống, sau khi đã vào lục lọi phòng bà Fortescue. Có thể là Gerald Wright, vị hôn phu của Elaine, đi vào bằng cửa ngách. Mà cũng có thể là một người nào khác! Dù là ai, cái người đó đã khiến cô đi ra vườn. Cô ấy đặt khay xuống và đi theo hắn. Vậy là chỉ vài phút sau cô ta chết...

Cô Marple nói cũng hình dung các sự việc đúng như ông thanh tra, và nói thêm:

- Rõ ràng không như trong bài hát, cô không đang “phơi quần áo ngoài vườn”. Năm giờ chiều, không ai đem quần áo ra phơi, mà nếu ra cất quần áo vào, tất cô phải mặc thêm áo khoác, vì thời lạnh. Thực ra, hung thủ cố tình bố trí, nhất là về cái mắc áo cắm vào mũi, để có sự phù hợp tương đối giữa bài hát và sự thật.

- Chính ở chỗ này, tôi chưa hoàn toàn đồng ý với cô. Cái bài đồng dao ấy, nó vớ vẩn, tôi không sức nổi!

- Nhưng chính ông đã nói, mọi việc rất "khớp"?

Neele lắc đầu:

- “Khớp” nhưng không theo thứ tự. Theo bài hát, cô hầu là người chết sau cùng. Vậy mà, cô ấy lại chết trước. Bà Adele Fortescue thở hơi cuối cùng vào khoảng, xem nào... giữa năm giờ hăm nhăm và sáu giờ kém năm. Lúc đó, Gladys đã chết.

- Vì vậy ta không cần gò vào bài hát.

Neele nhún vai :

- Có lẽ tôi đang chẻ sợi tóc làm tư. Ba người chết phù hợp với ba nhân vật của bài hát, và ta không nên đòi hỏi hơn. Cách nhìn của cô như thế chứ gì. Bây giờ tôi nói cách nhìn của tôi! Tôi không quan tâm đến chim sáo, lúa mạch và tất tần tật thứ khác, mà chỉ xét đến các sự việc, đến lý trí thông thường và những động cơ thông thường của tội phạm. Trước hết, tôi đặt câu hỏi: Rex Fortescue chết đi thì có lợi cho ai. Đáp: có lợi cho nhiều người, nhất là cho ông con cả Percival. Nhưng ông này lại vắng mặt ở Yewtree Lodge hôm xảy ra án mạng. Ông ta không thể bỏ thuốc độc và thức ăn thức uống của bố.

- Ý kiến này về sau ông đã nghĩ lại?

- Phải. Chất tắc-xin có trên bề mặt hộp mứt, và ông Fortescue đã dùng thứ mứt này. Hộp mứt ấy sau đó đã vỡ đi, thay vào trong tủ là một hộp y hệt nhưng đã được hớt đi một số lượng đúng với số lượng ở hộp trước đã dùng. Đã tìm thấy cái hộp vỡ đi và tôi đã cho đem đi phân tích. Rõ ràng là có chất tắc-xin.

Thanh tra ngừng một lát, rồi tiếp:

- Việc làm ăn của ông Rex Fortescue ngày càng tồi tệ. Nếu theo đúng những điều khoản trong di chúc của chồng, bà Adele Fortescue sẽ nhận được của công ty mười vạn livơ, thì tôi nghĩ sự phá sản là không thể tránh khỏi. Nếu bà Adele sống sót được một tháng sau chồng, nhất định phải trả bà số tiền ấy. Còn công ty có phá sản hay không, số phận nó ra sao, bà không cần quan tâm. Nhưng bà lại chết ngay sau chồng, vậy người được lợi lớn nhất là Percival Fortescue. Thế là ta lại trở về với anh chàng này. Nhưng, cứ cho là anh ta đã cho thuốc độc vào mứt, thì không thể nào anh ta lại đầu độc bà mẹ kế và giết cô hầu Gladys được. Theo cô thư ký, chiều hôm đó, anh ta ở lì trong văn phòng mãi đến năm giờ chiều, và ta biết là đến bảy giờ mới về tới Yewtree Lodge.

- Thành ra vấn đề trở nên rắc rối, phải không?

- Rõ ràng, giả thuyết đó không đứng vững!

Giọng chua chát của thanh tra chứng tỏ ông vô cùng tiếc rẻ. Ông tiếp:

- Nhìn từ khía cạnh nào, cũng đưa đến mỗi một thủ phạm: đó là Percival Fortescue. Nhưng anh ta không thể là hung thủ! Tôi biết, còn nhiều khả năng khác, nhiều người khác cũng có động cơ.

- Ý ông muốn nói ông Dubois và chàng Gerald Wright? - Cô Marple nói - Họ cũng ở trong diện tình nghi. Cái chết có lợi cho ai, là ta phải nghi người đó. Người điều tra không được tin vào một ai.

Neele bất giác mỉm cười, khi nghe nguyên tắc đó thốt ra từ miệng một bà cô mảnh mai và hiền lành.

- Bao giờ cũng đặt ra những giả thuyết xấu nhất?

- Phải rồi! - Cô Marple nói - Tôi, là tôi làm thế. Và đáng buồn là hầu hết những trường hợp tôi cảnh giác với tất cả mọi người, lại tỏ ra là đúng!

- Vậy ta hãy giả tưởng những cái tồi tệ hơn - Neele nói - Dubois có thể là thủ phạm, Gerald Wright cũng vậy, anh này lại có Elaine Fortescue làm tay trong, trộn thuốc độc vào mứt. Bà Jennifer, vợ Percival, cũng trong diện tình nghi. Song trong số những người ấy không có ai điên cả... và cái bài đồng dao ấy không có gì liên quan. Nhưng cô, cô lại cho là phải tính đến cái bài hát trẻ con ấy! Nếu cô nghĩ đúng, thì ta phải tìm hung thủ ở chỗ khác, và người đó không ai khác là bà vợ của MacKengie, bị bệnh tâm thần và đang sống ở một trại an dưỡng từ nhiều năm nay. Tất nhiên bà không thể tự tay hành động. Con trai bà, Donald, chết ở Dunkerque. Còn lại cô con gái Ruby. Nếu giả thuyết của cô đúng, nếu có một mối liên quan giữa ba vụ án với câu chuyện về cái mỏ Chim sáo, thì ắt Ruby MacKengie phải đang ở trong nhà này. Mà chỉ có một người có thể là Ruby Mackengie...

- Tôi sợ là ông hơi võ đoán - cô Marple nói.

Thanh tra Neele coi như không nghe thấy câu ấy đứng dậy và đi ra.

2

Mary Dove đang ở trong phòng khách nhỏ áp với phòng ngủ của cô, một buồng nhỏ bày biện sơ sài nhưng được chủ nhân sắp xếp trở thành ấm cúng. Cô đang soát lại sổ sách thì có tiếng gõ cửa. Cô ngẩng đầu, nói to:

- Cứ vào!

Thấy thanh tra Neele xuất hiện, cô không hề tỏ ý ngạc nhiên. Cô chỉ chiếc ghế, mời ông ngồi, và nói:

- Ông đợi tôi một chút, được không? Có vẻ như ông hàng cá lắm lần các con số. Để tôi kiểm tra lại, xong ngay thôi.

Neele ngồi chờ. Ông nhìn cô, thầm khen cô rất bình tĩnh, tự chủ. Ông ngắm kỹ khuôn mặt, hy vọng tìm thấy nét gì giống với mặt bà lão mà ông đã tới thăm ở nhà an dưỡng Pinewood. Nước da có lẽ giống, nhưng nét mặt khác hẳn.

Mary Dove đặt bút, quay về phía Neele:

- Thôi để sau làm nốt - Cô nói - Nào bây giờ ông cần gì tôi?

Neele nói rành rẽ:

- Cô Dove, chắc cô hiểu là vụ việc tôi đang điều tra có một số khía cạnh

khá lạ lùng.

- Thật ạ?

- Trước hết, là năm hạt lúa mạch trong túi áo ông Fortescue.

- Vâng. Quả điều đó lạ thật, tôi không giải thích nổi.

- Thế rồi, có những con sáo, bốn con đặt trên bàn ông Fortescue, rồi lại những con kẹp trong thỏi patê. Cô biết chứ?

- Có. Hồi đó tôi đã làm ở đây. Những trò đùa lố bịch, vô bổ ấy...

- Vô bổ, không hẳn đâu. Cô biết gì về khu mỏ Chim sáo?

- Lần đầu tiên tôi nghe nói đến nó.

- Cô nói tên cô là Mary Dove. Có phải là tên thật không?

Mary Dove nhướn đôi lông mày, và Neele có cảm giác mặt cô sầm xuống.

- Ông hỏi lạ! Chả lẽ ông cho tôi không phải là Mary Dove?

- Đúng vậy! Tôi nghĩ rằng tên cô là Ruby MacKengie.

Cô nhìn ông một lát, không nói gì. Vẻ mặt không thể hiện ngạc nhiên hay bất bình. Cuối cùng cô hỏi, giọng bình thường:

- Ông muốn tôi nói gì bây giờ?

- Cô hãy trả lời! Có phải tên cô là Ruby Mackengie?

- Tôi đã nói tên tôi là Mary Dove.

- Cô chứng minh được không?

- Ông muốn xem giấy khai sinh của tôi ?

- Điều ấy không quan trọng. Cô có thể lấy giấy khai sinh của một người tên Mary Dove, là bạn cô... hoặc một người đã chết!

- Nói thế thì vô cùng...

Neele lại nói:

- Tôi đưa cô đến nhà an dưỡng Pinewood, người ta sẽ nhận ra cô.

- Nhà an dưỡng Pinewood là cái gì?

- Tưởng cô biết chứ.

- Tôi không biết!

- Và cô chối, nhất định không nhận là Ruby MacKengie?

- Tôi không chối gì hết, thưa ông thanh tra. Tôi tưởng ông thừa hiểu chính ông phải chứng minh rằng tôi là Ruby MacKengie, một cái tên tôi chưa nghe thấy bao giờ.

Đôi mắt trong và đẹp nhìn thẳng vào mắt thanh tra, vẻ thách thức, cô kết luận:

- Là như vậy đấy. Tôi là Mary Dove. Nếu được ông hãy chứng minh tôi là Ruby MacKengie!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXV

1

Neele xuống cầu thang và gặp trung sĩ Hay thì thào với vẻ quan trọng, rằng cô Marple đang nhìn ông.

- Hình như cô ấy có nhiều điều muốn nói.

Ông xuống nốt những bậc cuối, dặn người phụ tá:

- Trung sĩ Hay, anh hãy xem lại tất cả những thông tin mà ta được thông báo về Mary Dove. Kiểm tra lại nếu cần thiết, nhất là ở những nơi cô ta làm trước đây. Ngoài ra, còn hai, ba điều nữa tôi muốn biết. Tôi ghi vào giấy này...

Ông viết vài dòng một mảnh giấy, đưa cho trung sĩ.

- Chú ý làm cho mau.

- Vâng.

Neele bước qua phòng ngoài và dừng lại trước cửa phòng sách mở. Có tiếng nói bên trong. Cô Marple đang tìm ông ư, có thể lắm. Nhưng lúc này, cô vừa đan áo vừa nói chuyện với Jennifer Fortescue. Cô nói:

- Tôi luôn nghĩ rằng muốn làm y tá, phải có thiên hướng. Một nghề cao quý!

Neele lặng lẽ lảng đi. Có vẻ như cô Marple nhìn thấy ông rồi, nhưng làm như không biết. Cô tiếp tục nói nhỏ nhẹ:

- Lần tôi bị gãy cổ tay, tôi được cô y tá chăm sóc. Cô ấy sau đó lấy chồng, lấy ngay một bệnh nhân tên là Sparrow, một sĩ quan hải quân trẻ, rất đẹp trai! Họ rất hạnh phúc có hai con... Cứ như chuyện cổ tích.

Cô thở dài, nói tiếp:

- Anh ta bị sưng phổi. Một căn bệnh chóng khỏi hay không là tùy thuộc vào công lao chăm sóc.

- Cô nói đúng - Jennifer đáp - Mới đây có nhiều cách điều trị mới, nhưng những năm trước, điều trị bệnh này rất vất vả. Thành công hay không là nhờ y tá chăm sóc.

- Hẳn cô cũng là một y tá tốt. Mà hình như chuyện tình của cô cũng giống như thế, phải không?

- Vâng.

Câu trả lời ngắn ngủn, có vẻ như không muốn nhắc nữa, nhưng cô Marple vẫn lờ đi:

- Trước cô, anh ấy có một y tá khác, có phải không? Không biết ai kể với tôi như thế. Đừng trách tôi, tôi hay bắt chuyện với người này người nọ. Tật của bà già mà. Cuối cùng, cô ta bị đuổi đi. Vì tính cầu thả, thì phải...

- Không phải đâu - Jennifer nói - Bố cô ấy ốm nặng, nên tôi được gọi đến thay cô ta.

- Và vài ngày sau, cô đã phải lòng bệnh nhân, và thiên tình sử bắt đầu. Thật là đẹp!

- Vâng.

Jennifer Fortescue có vẻ như không công nhận điều ấy. Giọng cô run run :

- Lắm lúc, tôi chỉ muốn lấy lại đồng phục, trở về với bệnh viện.

- Tôi thông cảm. Cô yêu nghề...

- Hồi ấy, cũng chẳng yêu lắm. Nhưng cuộc sống quá đơn điệu. Ngày lại ngày trôi đi, từ sáng đến tối chẳng biết làm gì, chồng lại cứ đi vắng hoài!

- Thời buổi khó khăn, đàn ông chẳng mấy lúc rỗi, kể cả khi đã kiếm ra tiền.

Jennifer thở dài:

- Ôi, biết thế tôi chẳng bao giờ bước vào cái nhà này!... Thật đáng đời! Lẽ ra không nên làm việc ấy!

- Làm việc gì cơ, cô gái?

- Lấy Percival, chứ còn gì!... Thôi, ta nói sang chuyện khác, được không?

Cô Marple tán thành và chuyển đề tài sang một thời trang Paris.

2

Vài lát sau, cô Marple gặp thanh tra Neele, cảm ơn ông đã không ngắt quãng câu chuyện giữa cô và Jennifer Fortescue, và giải thích:

- Tôi còn phải kiểm tra một vài điểm nữa. Nhưng chuyện giữa ông và tôi, chưa hết đâu nhé.

Neele mỉm cười, xin lỗi:

- Tôi thật có lỗi. Mời cô đến nói chuyện, thế mà mình tôi nói suốt.

- Không hề gì. Bởi vì tôi, tôi chưa thể ngả hết quân bài xuống bàn. Trước khi qui tội, tôi muốn thật chắc chắn. Bây giờ, tôi đã tin chắc rồi.

- Chắc điều gì ạ?

- Chắc đã biết kẻ giết ông Fortescue là ai, chẳng hạn. Sau khi ông nói về cái hộp mứt, thì không còn nghi ngờ gì nữa. Không những tôi biết hãn giết như thế nào, còn biết hãn là ai. Thực ra, ông phải cho tôi một thời gian để tôi giải thích quan điểm của tôi trong vụ này. Tôi đã gặp rất nhiều người, chuyện trò rất lâu, với bà Ramsbottom cũng như với bà Grump và chồng bà. Tất nhiên, ông Grump là kẻ nói dối, nhưng không sao, vì khi đã biết ai là kẻ nói dối, thì hãn có nói dối ta cũng biết thừa. Dù sao, ta phải chú ý có thông tin về những cú điện thoại, những đôi tất nilông, vân vân...

Neele chau mày, hơi lo ngại. Chẳng biết tin đồn ở đâu nói rằng cô Marple là người có đầu óc sáng suốt, là một thám tử nghiệp dư giúp đỡ cảnh sát đặc lực. Nhưng ông lại thấy cô ta suy nghĩ lộn xộn. Tuy nhiên, có thể cô đã thu thập đây đó một vài thông tin tốt. Vậy cứ phải nghe xem sao. Ông nói:

- Nào, cô kể hết đi. Và bắt đầu từ chỗ bắt đầu.

- Tất nhiên. Điểm khởi đầu, là Gladys, vì chính vì nó mà tôi đến đây. Ông đã vui lòng cho phép tôi xem xét đồ đạc của nó. Và vì thế tôi nhìn thấy rõ hơn câu chuyện. Đó là nói về ông Fortescue và chất tắc-xin.

- Cô có một giả thuyết về vụ đầu độc ông Fortescue? - Neele hỏi.

- Không phải giả thuyết! Tôi biết ai là thủ phạm!

Neele cố ghì một cử chỉ khó chịu:

- Cô biết hung thủ? Là ai vậy?

- Gladys, chứ ai!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh

Chương XXVI

Neele sững sốt nhìn cô Marple, rồi thông thả lắc đầu, nói:

- Cô bảo Gladys Martin đã cố tình giết Rex Fortescue? Xin lỗi, tôi không tin!

Cô Marple ngăn lại:

- Tôi không nói cô ta có ý định đầu độc chủ, nhưng dù sao thì vẫn là cô ta đầu độc. Chính ông đã nói rằng lúc hỏi cô ta, cô ta có vẻ lo âu, sợ sệt ông còn nói cứ y như cô ta là thủ phạm.

- Phải, nhưng không phải thủ phạm giết người!

- Xin nhắc lại là cô ấy không muốn giết ai. Cô bỏ tắc-xin vào mứt mà không biết đó là thuốc độc.

- Thế cô ta tưởng là cái gì? - Neele hỏi, lòng vẫn chưa tin.

Cô Marple đáp:

- Có lẽ là cái thứ mà người ta gọi là "thuốc thử nói dối". Hay lắm, ông biết không, các cô gái này cắt từ báo ra đủ loại bài. Giống mẹ và bà của họ, họ sưu tầm các phương thuốc giữ gìn sắc đẹp, các bùa yêu, thuốc bả. Họ không tin pháp thuật, ma quỷ đâu; họ tin vào khoa học. Đọc báo thấy nói ghép hạch hoặc tiêm thứ gì vào ai thì biến người đó thành con cóc hay con khỉ độc là họ tin ngay! Gladys đã đọc trên báo về các thuốc thử nói dối". Và nó tin ngay cái anh chàng ấy!

Neele cau mày:

- Cô nói anh chàng nào?

- Albert Evans; nhưng đó không phải tên thật của hắn. Cô ta gặp hắn ở một trại hè năm ngoái, hắn theo đuổi cô ta, hứa sẽ lấy làm vợ. Hắn là sau đó hắn kể là bị một ông Fortescue nào dùng cách gian lận tước mất của hắn một số tiền lớn. Nếu buộc được ông ta thú nhận sự gian trá, ắt ông ta phải trả lại số tiền đã cướp. Gladys tin thật. Albert liền gợi ý Gladys xin vào làm ở Yewtree Lodge, việc này dễ vì bây giờ thuê gia nhân rất khó. Một khi vào rồi, hắn sẽ bày cách để cô ta giúp hắn đạt mục đích. Sau đó họ sẽ có tiền và

cười nhau.

Tất cả chuyện trên do tôi đoán ra mà thôi, nhưng tôi nghĩ không xa sự thật là mấy. Ông hãy nhớ tấm bưu ảnh : "Chớ quên lời hẹn, sau đó chúng ta sẽ sung sướng.

Anh tin em...". Đó là hẩn nói cái ngày mà cô ta phải đưa hộp mứt có chứa "thuốc thử nói dối" ra cho chủ dùng vào điểm tâm, đồng thời bỏ một nắm lúa mạch vào túi ông ta. Về nắm lúa mạch này, không rõ hẩn bịa ra chuyện gì với cô ta? Tôi không biết, nhưng đã là lời của Albert, thì hẩn nói gì cô cũng tin.

Neele lắng nghe như bị thôi miên.

- Cô nói tiếp đi!

- Theo tôi, chắc Albert đã nói là hôm đó, hẩn sẽ đến gặp Rex Fortescue ở văn phòng, ông này ngấm thuốc, sẽ thú nhận tất cả, vân vân, vân vân. Do đó khi cô ta nghe tin Rex Fortescue chết, cô hoang mang biết chừng nào.

- Thế tại sao cô ta không nói? - Neele hỏi.

Câu trả lời của cô Marple đến ngay lập tức:

- Khi ông hỏi, câu đầu tiên cô ta nói là gì?

- Cô ấy bảo: "Không phải tôi!"

- Ông thấy chưa! - Cô Marple kêu, đắc thắng - Khi còn làm ở nhà tôi, mỗi khi đánh vỡ cái gì, bao giờ cô ta cũng kêu : "Không phải tôi! Thật không hiểu tại sao!..." Ta phải đặt mình vào vị trí của những con bé ấy. Chúng khổ tâm vì sự vụng về, và chỉ mong khỏi bị mắng! Nó nói với ông: "Không phải tôi!" Nó còn biết nói gì hơn nữa? Nó giết người, nhưng không có chủ ý... Chả nhẽ nó nói với ông thế nào?

- Phải, phải.

Neele nhớ lại lần ông gặp Gladys, khi đó cô hầu tỏ ra bồn chồn, thái độ cứ như là người phạm tội. Ông tự trách mình đã kết luận vội vã, không quan tâm và không nghi ngờ gì. Cô Marple nói tiếp.

- Vậy là lúc đầu, cô ta chối. Theo tôi, phản ứng đó rất tự nhiên. Sau đó, có lẽ cô cố tìm hiểu. Hay là Albert lầm lẫn, không rõ công hiệu của thuốc, hoặc dùng thuốc quá liều? Cô tìm cách giải thích, bào chữa, và mong gặp Albert để hỏi. Tất nhiên, cô ta gọi điện thoại.

- Sao cô biết?

- Tôi đoán vậy. Hôm đó, có nhiều cú điện thoại rất lạ. Chuông reo, Grump hoặc bà vợ ra cầm máy, nhưng vừa lên tiếng thì đầu dây kia đã cắt. Việc ấy cũng là bình thường. Chắc là Albert gọi, cho đến khi Gladys ra nhấc máy. Cuối cùng, họ hẹn gặp nhau.

- Cô nói là Gladys có hẹn với Albert đúng hôm cô ta bị giết?

Cô Marple gật đầu liên hồi:

- Chắc chắn. Bà Grump có lý khi nói: con bé đã diện tất nilông và đi đôi giày đẹp nhất, chắc để đi với trai. Song người con trai ấy, cô không cần đi ra để gặp, mà anh ta sẽ đến Yewtree Lodge. Cô đã chờ anh suốt cả ngày, vì thế nên mới dọn trà chậm. Người mà cô chờ mãi mãi, hẳn là cô đã nhìn thấy đứng gần cửa ngách, lúc cô bưng khay trà thứ hai ra và nhìn qua cửa sổ. Hẳn ra hiệu cho cô, cô liền đặt khay xuống và chạy ra.

- Và thế là hẳn bóp cổ cô đến chết!

- Phải, việc làm rất chóng vánh, và phải tiến hành ngay. Nếu không, cô ta có thể nói ra. Tội nghiệp. Và khi cô chết rồi, hẳn còn lấy chiếc mắc áo móc vào mũi!

Giọng bà cô run lên vì phần nộ:

- Hẳn làm như vậy, chỉ là vì bài hát. Phải cho có đủ mọi thứ: lúa mạch, chim sáo, hoàng thượng trong kho, bánh mì và mật ong... Cái mắc áo, gần giống với con chim mỏ mũi cô hầu...

Neele thông thả nói, giọng bức tức :

- Hẳn là một thằng điên, do đó rồi nó lại được sống nốt cuộc đời êm ả trong trại tâm thần. Lẽ ra phải treo cổ hẳn mới đúng!

- Hẳn sẽ bị treo cổ - Cô Marple đáp lời - Vì hẳn đâu có điên!

Neele nhìn cô Marple hồi lâu, rồi nói.

- Cô vừa trình bày một giả thuyết rất hay, song dù sao cũng chỉ là một giả thuyết. Cô bảo hung thủ là một kẻ tên Albert Evans, tên này quen Gladys ở một trại hè và lợi dụng cô ta. Tên Albert này muốn trả thù chuyện gì đó, và đến đây ta lại thấy thấp thoáng hiện lên câu chuyện xưa cũ về khu mỏ Chim sáo. Vì trong ý nghĩ của cô, hẳn chính là con trai bà MacKengie, cậu ta không chết trong chiến tranh, mà vẫn sống?

Neele rất ngạc nhiên khi cô Marple lắc đầu và kêu:

- Không phải! Tôi không hề nghĩ như thế! Ông không thấy sao, câu chuyện con sáo không dính dáng đến các vụ chết chóc này. Hung thủ sử dụng nó, đúng thế, nhưng chỉ vì đã nghe câu chuyện chim sáo đặt trên bàn ông Fortescue và nhét vào patê. Hai trò đùa này do một người nào biết chuyện khu mỏ Chim Sáo và bày ra, không phải để giết ông Fortescue, mà chỉ để dọa ông, khiến ông lo sợ, buộc phải nhớ đến những việc tưởng đã quên từ lâu. Tôi không nghĩ bà mẹ nào có thể nuôi dạy con trả thù cha bằng cách giết người. Lương tri con người vẫn còn, ta phải tính đến nó. Tôi nghĩ những đứa con, khi lớn lên, nếu có dịp, sẽ bày trò làm cho người chúng thù hằn phải hoảng sợ, thế thôi. Và hung thủ đã chớp lấy chuyện ấy...

- Vậy theo cô, tên hung thủ đó là ai?

- Nói tên ra, chắc ông sẽ không lạ. Ấy là tôi nghĩ vậy... Bởi vì, khi tôi nói ra, ông sẽ thừa nhận hẳn đúng là người có thể gây liên ba vụ án. Hẳn thông minh, nhanh nhẹn, và không từ một cái gì. Và tất nhiên, nếu hẳn giết, là vì hẳn sẽ được tiền. Rất nhiều tiền...

- Percival Fortescue?

Neele bất giác thốt lên cái tên ấy. Nhưng; vừa nói ra, ông lại nghĩ có lẽ không phải. Percival không giống với con người cô Marple vừa tả. Cô nói:

- Không, không phải Percival, mà là Lancelot!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXVII

1

- Lancelot? - Thanh tra nhắc lại - Vô lý!

Tuy nhiên, ông không hẳn ngạc nhiên. Theo những gì cô Marple nói về hung thủ, tận trong đáy lòng ông đã nghĩ đến cái tên ấy. Nếu phản đối chỉ là vì ông không hiểu nổi làm thế nào hẳn lại có thể là chủ mưu, trực tiếp hoặc gián tiếp, của ba vụ án mạng.

Cô Marple ngả đầu về phía trước và từ tốn, bằng giọng nhẹ nhàng, thuyết phục, như cô giáo giảng cho học trò bài toán khó, cố gắng làm cho thanh tra Neele phải tin lời.

- Lancelot có bản chất xấu. Hẳn không đáng giá một xu nhưng hẳn có duyên, nhất là với phụ nữ. Hẳn rất thông minh, có gan dám làm, ưa mạo hiểm, và vì trông hẳn thực sự dễ thương, nên ít người tin vào tiếng xấu mà người ta nói về hẳn. Mùa hè vừa rồi, hẳn về thăm bố. Tôi không tin Rex Fortescue viết thư cho hẳn hay gọi hẳn về. Tất nhiên, trừ khi ông thanh tra có bằng chứng ngược lại...

- Không - Neele nói - Không gì chứng tỏ ông Fortescue có ý muốn gặp lại con thứ. Có một lá thư mà Lancelot nói là viết cho bố sau khi từ đây trở về châu Phi, nhưng rất có thể là hẳn mới tuồn vào sổ giấy tờ của ông cụ, ngay hôm mới về.

- Hay đấy! - Cô Marple lẩm bẩm, rồi nói tiếp - Vậy là như đã nói, hẳn về London, định dàn hòa với bố. Nhưng Rex Fortescue không nghe. Ta cần phải hiểu rõ tình cảnh của Lancelot. Hẳn vừa lấy vợ, và mặc dù đã làm mọi cách, vẫn không kiếm ra đủ tiền. Hẳn rất yêu Pat, là một cô gái tốt, nên muốn tính đến tương lai, cùng với vợ có một cuộc sống đàng hoàng. Tôi cho là lúc ở Yewtree Lodge, hẳn đã nghe chuyện về những con sáo, hoặc do ông bố, do Adèle hay do người nào khác kể. Từ đó hẳn rút ra kết luận con gái MacKengie đang ở trong nhà, và nếu có án mạng xảy ra, tất cô ta bị nghi ngờ trước tiên. Theo tôi, ý nghĩ giết bố nảy sinh trong đầu hẳn từ lúc

hắn hiểu ra là ông cụ sẽ không thí một tí gì cho hắn như hắn yêu cầu. Và hắn phải ra tay sớm, vì biết Rex Fortescue đang thay đổi tâm tính, có những hành động kỳ lạ, kéo công ty xuống dốc, làm tiêu tan cả của cải của hắn.

- Hắn cũng biết là sức khỏe ông bố giảm sút - Neele nói.

- Như vậy càng rõ. Phải chăng vì tên ông bố là Rex, cộng với xếp đặt mọi thứ gần giống với bài đồng dao mà nhiều người thuộc? Có thể lắm. Như vậy, mọi người sẽ tưởng đây là việc làm của một tên loạn óc, và càng tin rằng đây là nhà MacKengie trả thù. Đã giết một, thì giết hai cũng chẳng mất thêm công là bao, hơn nữa thủ tiêu bà Adèle là thu hồi được mười vạn livơ là số tiền bà được hưởng nếu sống sau chồng một tháng. Tuy nhiên, còn một nhân vật thứ ba, "cô hầu phơi áo trong vườn", và tôi cho là chính nhân vật thứ ba này đã làm nảy sinh trong óc hắn cái kế hoạch ma quái. Hắn có một tông phạm là Gladys, thì hắn sẽ làm cho cô ta vĩnh viễn câm miệng, hơn nữa, nhờ cô ta mà hắn sẽ có chứng cứ ngoại phạm rất vững. Mọi việc tiến hành suôn sẻ. Từ ga, hắn tới đây trước năm giờ một chút, đúng lúc Gladys mang khay trà thứ hai ra. Hắn ra hiệu, Gladys chạy ra, hắn tóm lấy bóp cổ rồi kéo xác vòng quanh nhà ra chỗ sân phơi, đang còn nhiều quần áo. Tất cả chỉ mất độ ba, bốn phút. Hắn vòng trở lại, bấm chuông, đang hoàng được mở cửa đón vào phòng sách dùng trà với cả nhà, rồi hắn lên chào bà Ramsbottom. Khi trở xuống, hắn vào gặp bà Adèle đang sắp uống tách trà cuối cùng. Vừa nói chuyện hắn vừa tìm cách lén bỏ vào tách trà một viên Xyanua pôtatxiom. Cũng dễ thôi. Ví dụ, hắn có thể làm như sau: lấy một cục đường trong liễn đường bỏ vào tách của Adèle cùng với viên thuốc độc, rồi làm bộ hỏi: "Chết, tôi nhầm! Trà đã có đường rồi chẳng?" Adèle đáp không sao, lấy thìa khuấy đường và uống. Đồng ý là phải có gan liều mới dám làm, nhưng ta biết hắn không thiếu gan!

- Lập luận của cô rõ ràng là mạch lạc - Neele nói - Song có điều tôi chưa rõ, hắn phạm ba vụ ấy thì được lợi lộc gì! Đồng ý là nếu Rex Fortescue không chết, công ty sẽ sụp đổ. Cái mà Lancelot được hưởng theo thừa kế, liệu có đủ sức mạnh để hắn giết ba người? Thành thực mà nói, tôi không tin.

- Điều đó đúng là một vấn đề khó giải - cô Marple công nhận - Tôi không

hiếu nhiều các vụ việc về chứng khoán và tài chính, nhưng cái vụ mỏ Chim sáo ấy, có gì chứng minh thực sự rằng nó không đáng giá?

Neele suy nghĩ, ông nhớ lại một số điều, nhỏ thôi nhưng nếu ghép lại, có thể có ý nghĩa.

Lancelot đã tuyên bố hẳn chỉ xin nhận phần là các cổ phiếu "hứa hẹn", và lúc cuối buổi tranh cãi với Percival, nói rõ về các cổ phiếu mỏ Chim sáo. Một cái mỏ vàng có giá chẳng, trong khi thiên hạ đều nghĩ ngược lại? Biết đâu đấy. Nhưng như vậy, phải công nhận là Rex Fortescue đã lầm. Mà cái mỏ ấy nằm ở chỗ nào nhỉ? Lancelot nói ở "Tây Phi", những bà Ramsbottom lại nói "Đông Phi". Lancelot cố tình nói sai, hay bà Ramsbottom già lẫn rồi nên nhớ sai? Nhưng Lancelot, từ Đông Phi về, ắt phải biết...

Bỗng Neele nhớ lúc đọc tờ Thời báo trên tàu, có tin là mới tìm thấy ở Tanganyika những mỏ uraniom. Nếu uraniom lại ở ngay chỗ mỏ Chim sáo thì mọi việc rất sáng rõ! Lancelot ở tại chỗ, biết là nó sẽ mang lại tho mình khối tiền.

Neele ngược mắt nhìn cô Marple:

- Nhưng tôi sẽ lấy gì làm bằng chứng cho tất cả những chuyện đó?
- Bằng chứng, ông sẽ phải tìm ra! Ông rất giỏi, ông thanh tra, tôi biết là ông rất giỏi! Và tôi biết, ông sẽ tìm bằng chứng ở đâu! Hung thủ sẽ nói gì để giải thích tại sao hẳn lại bỏ ra một tuần đi trại hè dưới tên giả Albert Evans? Đúng là khi làm việc đó, chàng Lancelot táo bạo đã quá đại dột. Tuy nhiên, Neele vẫn phân vân:

- Nhưng tất cả những điều ta nói về hẳn chỉ là suy đoán!
- Nhưng tôi, thì tôi tin chắc - cô Marple khẳng định - Hy vọng ông cũng tin.
- Có thể... Những loại người như hẳn, tôi đã từng gặp.

Cô Marple gật đầu:

- Chính vì vậy mà tôi chắc chắn những gì đã nói là đúng.

Neele phải cố gắng để khỏi mỉm cười.

- Phải chẳng... vì cô đã có chút kinh nghiệm về những tên tội phạm?
- Không phải tôi muốn nói thế. Tôi nghĩ đến Pat, một cô gái dễ thương, nhưng luôn lấy phải những kẻ xấu làm chồng... Nói cho đúng, chính vì cô

ta mà tôi mới suy nghĩ thực sự đến Lancelot.

- Tôi rất muốn tin - Neele nói - Tuy nhiên, hãy còn nhiều điều được giải thích. Về cô Ruby MacKengie chẳng hạn. Tôi gần như chắc chắn...

Cô Marple không để ông nói hết:

- Ông nói đúng! Nhưng ông lằm về con người cụ thể... Ông thử đi nói chuyện một chút với Jennifer Percival xem?

2

- Thưa bà Jennifer Fortescue, nếu không có gì bất tiện, bà có thể cho biết tên hồi con gái của bà là gì? - Neele hỏi.

Jennifer tái mặt. Neele nói luôn:

- Bà đừng ngại? Cứ nên nói thật là hơn. Bà tên là Ruby MacKengie, tôi có sai không?

Jennifer lắp bắp:

- Như vậy là có tội sao?

- Không - Neele nhẹ nhàng đáp - Mấy hôm trước đây tôi đã đến thăm bà thân sinh ra bà, ở nhà an dưỡng Pinewood.

- Bà giận tôi lắm - Jennifer nói - Tôi không dám đến thăm bà nữa. Tội nghiệp mẹ! Mẹ rất yêu bố.

- Cụ nhà đã hy vọng bà sẽ trả thù cho cha?

- Phải. Tối nào, mẹ cũng bắt chúng tôi thề trên Kinh Thánh là phải giết hẳn! Tất nhiên, sau này trở thành y tá, tôi hiểu mẹ tôi không còn sáng suốt đầu óc.

- Nhưng bản thân bà, bà cũng có ý muốn trả thù Chử?

Jennifer lưỡng lự một lát:

- Có. Thực tế là Rex Fortescue đã giết cha tôi. Không giết bằng súng đạn hay dao găm, thì cũng là để mặc cho cha tôi chết, không khác gì nhau.

- Vâng, về mặt đạo lý thì không khác.

- Tôi quyết tâm bắt lão trả giá! Một lần bạn tôi được chỉ định chăm sóc con trai lão trong bệnh viện, tôi đã đề nghị được thay thế cô ta. Lúc đó, cũng chưa biết mình sẽ làm gì... Có điều là chưa bao giờ tôi có ý định giết Rex Fortescue. Có lẽ lúc đó tôi nghĩ mình sẽ chăm sóc con lão thật tồi để cho

hắn chết đi... Được lắm chứ! Song, một khi đã là y tá chuyên nghiệp, thì lương tâm ta không cho phép... và cuối cùng, tôi chăm sóc Percival tận tình. Anh ấy đem lòng yêu tôi, hỏi cưới tôi, và tôi nghĩ đó cũng là một cách trả thù. Lấy con cả của Rex Fortescue, từ đó mà sở hữu số của cái lão đã cướp của cha tôi, là trả thù chứ, trả thù một cách khôn ngoan là khác!

- Rất đúng! Và chắc người đặt các con chim sáo lên bàn ông Fortescue và trong patê, chính là bà.

Jennifer đỏ mặt:

- Vâng. Làm vậy là không hay, là vớ vẩn... Nhưng suốt ngày hôm đó, lão Fortescue cứ huênh hoang nói về những mảnh khoe lừa gạt của lão, vẫn trong vòng luật pháp, không ai làm gì được... Tôi tức quá muốn cho lão một bài học, làm lão phải sợ. Và lão đã sợ thật! Nhưng tôi chỉ làm đến đó thôi, không làm gì khác nữa! Ông tin tôi chứ, ông thanh tra? Ông không tin là tôi giết ai chứ?

Giọng người phụ nữ run lên vì lo sợ. Neele mỉm cười cho Jennifer yên tâm, rồi mới đáp:

- Không. À, gần đây, bà có cho tiền cô Mary Dove?

Jeunifer ngạc nhiên, há to miệng:

- Sao ông biết?

- Chúng tôi biết nhiều thứ.

Và Neele lẩm nhẩm trong bụng: “Và đoán ra nhiều thứ khác!”

- Đúng - Jennifer nói - Cô ta gặp tôi, nói ông nghi ngờ cô ta là Ruby MacKengie, và cô ta cứ để mặc không cãi chính, nếu tôi đồng ý cho cô ta năm trăm livrơ. Cô ta còn nói nếu cảnh sát biết lai lịch thật của tôi, tôi sẽ bị tình nghi đã giết lão Fortescue và bà mẹ kế. Percival không biết tôi là Ryby MacKengie, nên tôi không dám nói gì với anh, phải đem bán nhẫn cưới và một chiếc vòng cổ, lấy tiền đưa cô ta...

Thanh tra Neele mỉm cười :

- Bà không lo! Rồi bà sẽ lấy lại tiền...

3

Hôm sau, Neele gặp lại Mary Dove. Ông tiến công thẳng:

- Cô Mary Dove, nếu tôi yêu cầu cô ký ngay một tấm séc năm trăm livre đứng tên bà Percival Fortescue, cô nghĩ sao?

Nói rồi, ông hài lòng thấy lần đầu tiên, Mary Dove mất bình tĩnh. Cô lẩm bẩm:

- Đồ tồi! Mụ ấy kể hết cho ông hả...

- Cô có biết tội tống tiền cũng bị pháp luật nghiêm trị?

- Tôi không tống tiền ai! Tôi chỉ giúp bà Percival, thế thôi!

- Tôi không tranh luận. Ký ngân phiếu đi, là xong hết!

Mary Dove đi lấy sổ ngân phiếu và làm theo. Trao tấm séc cho Neele, cô thở dài:

- Thật khốn nạn! Đúng lúc tôi đang túng...

- Và tôi đoán cô sẽ không làm lâu nữa ở Yewtree Lodge?

- Thèm vào! Ở đây chẳng báu ngọc gì. Thèm rắc rối.

- Tôi thông cảm. Cô đang ở vào tình thế... khó khăn. Muốn đi làm nơi khác, cần có chứng chỉ tốt.

Cô Dove đã lấy lại bình tĩnh, sáng giọng:

- Ông định ám chỉ gì? Quá trình làm việc của tôi, không ai chê trách!

Neele vẫn đứng đĩnh đạc:

- Tôi có nói khác đâu. Có điều là ở ba nhà chủ trước, đều xảy ra mất cắp sau khi cô đi. Cả ba đều cho cô giấy chứng nhận tốt, nhưng kẻ trộm đều rất thông tỏ ngõ ngách trong nhà, biết đâu là chỗ để nữ trang, áo lông quý... Rất trùng hợp, có phải không?

- Ở đời thiếu gì sự trùng hợp!

- Tôi không phản đối. Nhưng trùng hợp liên tục thì hiếm.

Bỏ tấm séc vào ví, Neele nói thêm:

- Chào cô Dove! Có lẽ có lúc sẽ gặp lại.

Cô ta cũng cười lại, đáp:

- Tôi không muốn làm ông phật ý, nhưng hy vọng rằng: không!

Agatha Christie
Một Năm Lúa Mạch
Dịch giả: Dương Linh
Chương XXVIII

1

Cô Marple đóng chiếc túi du lịch, nhìn quanh phòng một lượt. Không quên gì.

Grump mang hành lý đi rồi, cô lên chào từ biệt bà Ramsbottom.

- Tôi chưa làm được gì để đền ơn hiếu khách của bà. Mong bà thứ lỗi...

Bà Ramsbottom bỏ dở cổ bài, quay đầu lại:

- Cuối cùng, cô đã tìm được cái cô muốn?

- Vâng.

- Và đã nói hết với ông thanh tra?

- Vâng.

- Ông ấy sẽ vạch mặt thủ phạm?

- Có lẽ phải mất một thời gian nữa, nhưng chắc được.

- Cô là người rất thông minh và rất tinh, điều đó tôi đã thấy ngay lần đầu nhìn cô. Tôi không trách gì những điều cô làm. Kẻ ác phải bị trừng phạt. Mà trong nhà này, có kẻ ác. Máu ác ấy, may mắn thay, không phải từ dòng ngoại. Tội nghiệp Elvira, em gái tôi, nó thật điên rồ, dại dột! Nhưng rồi có đi đến đâu!

Bà Ramsbottom lật một quân bài trên bàn:

- Bồi đen! Một chàng đẹp mã, nhưng không tim... Đó chính là điều ta lo ngại... Dù là người xấu, người ta đôi khi vẫn có cảm tình... Hẳn có duyên, và định dùng làm bung sung... Hẳn đã nói dối về cái giờ hẳn từ biệt ta tối hôm đó. Ta không muốn nói lại, nhưng ... từ lúc đó, ta đã biết hẳn là thế nào!... Song, cô biết đấy, ta không thể nói ra... Dù sao nó cũng là con trai của Elvira, em gái ta! Nhưng cô Marple ạ, cô đã làm những việc cần làm! Ta chỉ thương con vợ nó...

- Tôi cũng vậy - cô Marple nói.

Pat Fortescue chờ cô Marple bên ngoài để nói lời từ biệt:

- Rất tiếc là cô lại đi - cô nói.

- Tôi phải đi thôi. Không còn việc gì để làm, và tôi ở đến thế là quá đủ. Nhưng biết làm thế nào, ta phải chặn tay kẻ ác!

Pat ngạc nhiên nhìn bà cô:

- Tôi không hiểu.

- Rồi con sẽ hiểu. Cho phép ta khuyên con một lời nhé? Nếu có lúc nào gặp chuyện... không hay, tốt nhất là con nên trở về nơi con đã sống hạnh phúc thời thơ bé. Ở Airolen ấy...

Pat gật đầu.

- Vâng, đôi lúc cháu cũng tiếc đã không trở về Airolen sau khi Freddy chết.

Cô hạ giọng, nói nhỏ thêm:

- Nhưng như vậy, cháu lại không gặp Lancelot...

Cô Marple chỉ thở dài, không nói.

- Dù sao, chúng cháu sẽ không ở lại đây, sẽ về Đông Phi khi mọi việc ở đây kết thúc. Cháu mong ngày ấy quá...

- Cầu chúa ban phước cho con - Cô Marple nói - Hãy can đảm lên trong cuộc đời. Ta tin con sẽ can đảm.

Cô vỗ vỗ thân mật vào lòng bàn tay Pat, rồi đi nhanh ra chiếc tắc xi đậu trước cửa.

2

Cô Marple về đến nhà thì đã tối. Kitty, cô hầu mới, ra mở cửa, mặt tươi hơn hớn:

- Cô đã về! Vui quá! Ở nhà con đã lau chùi tất cả sạch sẽ!

- Tốt, tốt! Ta mừng là đã về nhà.

Ở phòng ngoài, cô Marple vẫn còn thấy mạng nhện trên góc phải sát trần. Cũng như các cô hầu khác, Kitty không bao giờ ngẩng đầu nhìn lên cao. Nhưng cô Marple không muốn làm phật lòng ai, nên coi như không trông thấy. Kitty lại nói:

- Thưa cô, các thư từ, con để trên bàn. Có một thư đi lạc đến Daisymead rồi mới được gửi trở lại đây hơi muộn. Daisymead và Danemead, hai tên hơi giống nhau, nên bưu tá đưa nhầm, không có gì lạ! Chưa kể địa chỉ viết rất khó đọc...

Cô Marple liếc nhìn đồng thư trên bàn. Lá thư Kitty vừa nói đặt trên cùng. Cô Marple thấy chữ quen quen, bèn mở ra.

Kính thưa cô.

Con mạo muội viết thư cho cô, vì con không biết làm thế nào, con thề là con không định làm gì xấu. Chắc cô sẽ đọc trên báo, ông ấy chết do bị đầu độc, nhưng không phải tại con, con không bao giờ làm thế, cả anh ấy chắc cũng không muốn thế. Đây là cái con nói về Albert. Con viết không rõ, nhưng chắc cô sẽ hiểu... Con gặp anh ấy mùa hè năm ngoái và lẽ ra đã cưới nhau rồi, khổ nỗi anh ấy bị cướp hết tiền nong, người đi cướp chính là cái ông Fortescue đã chết. Dĩ nhiên ông Fortescue thề sống thề chết là không lấy gì của Albert, và người ta tin lời ông ta. Bao giờ cũng thế, người ta chỉ tin người giàu, mà Albert thì nghèo. Song Albert có một người bạn làm việc ở một cái xưởng làm thứ thuốc, người ta gọi là thuốc thử nói dối, mà chắc cô đã đọc trên báo, thuốc ấy bắt người ta phải nói sự thật, dù muốn hay không. Ngày 5 tháng mười một, Albert sẽ cùng với một luật sư đến gặp ông Fortescue ở công ty, và con được giao bỏ một ít thuốc ấy vào thức ăn của ông Fortescue, để bắt ông la lần này phải nói sự thật và hoàn trả tiền cho Albert. Cho nên con đã trộn thuốc vào mứt mà sáng sáng ông ấy vẫn dùng. Nhưng ông ấy lại chết, hay là tại con cho quá liều, hay là tại thuốc công hiệu mạnh, nhưng đó không phải lỗi Albert, không bao giờ anh ấy muốn ai chết. Con không thể nói chuyện này với cảnh sát, họ sẽ cho là con cố tình, mà thật ra có phải thế đâu. Con bối rối vô cùng, không biết nên nói gì, làm gì, mà cảnh sát thì cứ xục xạo trong nhà, khiếp khiếp là. Họ hỏi con đủ thứ và nhìn con gườm gườm. Đã thế, con chẳng có tin tức gì về Albert, nên chẳng biết cầu cứu ai. Con viết thư này để xin cô giúp đỡ. Nếu cô đến hẳn đây được, chắc cô sẽ làm cho họ hiểu. Cô nói thì họ nghe, rằng con không làm gì xấu. Cả Albert cũng thế! Con mong cô lắm và kính chào cô.

Gladys Martin.

T.B. Con bỏ vào thư này cái ảnh nhỏ chụp Albert và con. Ảnh chụp ở trại hè, do một người bạn chụp và cho con. Albert không biết con có ảnh này. Anh rất ghét chụp ảnh, và con chỉ gửi cho cô xem để biết. Cô thấy anh ấy

có đẹp trai không, và anh ấy tốt lắm.

Cô Marple xem tấm ảnh: một cặp tình nhân nhìn nhau say đắm. Bộ mặt Gladys rạng rỡ vì hạnh phúc, môi hé mở, ngẩng đầu nhìn lên chàng trai yêu dấu. Athert Evans không là ai khác Lancelot Fortescue.

Câu cuối thư lớn vờn mãi trong đầu óc cô: cô thấy anh ấy có đẹp trai không, và anh ấy tốt lắm.

Cô bỗng rưng rưng nước mắt. Trước là vì thương hại. Sau là vì phần nộ, với tên giết người.

Cô Marple thở dài, rồi gạt thương hại và phần nộ sang bên, chỉ nghĩ đến sự mãn nguyện đã làm tròn trách nhiệm của mình.

Một sự mãn nguyện giống như của nhà khoa học, chỉ với một mảnh xương mặt và đôi răng hàm, mà dựng lại được toàn bộ xương của một loài vật khổng lồ nào đó từ lâu đã diệt chủng.

HẾT

Lời cuối: Cám ơn bạn đã theo dõi hết cuốn truyện.

Nguồn: <http://vnthuquan.net>

Phát hành: **Nguyễn Kim Vy**.

Đánh máy: HanAn

Nguồn: HanAn - VNthuquan - Thư viện Online

Nhà xuất bản Nhà Xuất Bản Hội Nhà Văn (2001)

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 26 tháng 9 năm 2010